

## UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2036

od 19. studenoga 2021.

**o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1126/2008 o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 17**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda <sup>(1)</sup>, a posebno njezin članak 3. stavak 1.,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EZ) br. 1126/2008 <sup>(2)</sup> doneseni su određeni međunarodni standardi i tumačenja koji su postojali na dan 15. listopada 2008.
- (2) Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) objavio je 18. svibnja 2017. Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 17 *Ugovori o osiguranju*, a 25. lipnja 2020. izmjene MSFI-ja 17 („MSFI 17”).
- (3) Donošenje MSFI-ja 17 posljedično uključuje izmjene sljedećih standarda ili tumačenja standarda: MSFI 1 *Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja*, MSFI 3 *Poslovna spajanja*, MSFI 5 *Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja*, MSFI 7 *Financijski instrumenti: objavljivanje*, MSFI 9 *Financijski instrumenti*, MSFI 15 *Prihodi na temelju ugovora s kupcima*, međunarodni računovodstveni standard (MRS) 1 *Prezentiranje financijskih izvještaja*, MRS 7 *Izveštaj o novčanim tokovima*, MRS 16 *Nekretnine, postrojenja i oprema*, MRS 19 *Primanja zaposlenih*, MRS 28 *Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima*, MRS 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje*, MRS 36 *Umanjenje imovine*, MRS 37 *Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina*, MRS 38 *Nematerijalna imovina*, MRS 40 *Ulaganja u nekretnine*, i tumačenje Stalnog odbora za tumačenje SIC-27 *Procjena sadržaja transakcija uključujući pravni oblik najma*.
- (4) MSFI-jem 17 određuje se sveobuhvatan računovodstveni pristup ugovorima o osiguranju. Cilj je MSFI-ja 17 osigurati da društvo u svojim financijskim izvještajima navede relevantne podatke koji vjerno odražavaju ugovore o osiguranju. Na temelju tih podataka korisnici financijskih izvještaja mogu pouzdano procijeniti učinak ugovora o osiguranju na financijski položaj, financijski rezultat i novčane tokove društva.
- (5) MSFI 17 primjenjuje se na ugovore o osiguranju, ugovore o reosiguranju i ugovore o ulaganjima s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja. U Uniji postoje brojni ugovori o životnom osiguranju i životnoj štednji koji, prema približnoj najpovoljnijoj procjeni obveze, iznose 5,9 bilijuna eura (isključujući ugovore povezane s udjelima u investicijskim fondovima). U nekoliko država članica neki od tih ugovora imaju obilježja izravnog sudjelovanja i diskrecijska obilježja, koja omogućuju podjelu rizika i novčanih tokova među različitim generacijama ugovaratelja osiguranja.

<sup>(1)</sup> SL L 243, 11.9.2002., str. 1.

<sup>(2)</sup> Uredba Komisije (EZ) br. 1126/2008 od 3. studenoga 2008. o usvajanju određenih međunarodnih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 320, 29.11.2008., str. 1.).

- (6) U nekim državama članicama ugovorima o životnom osiguranju upravlja se i međugeneracijski kako bi se smanjila izloženost kamatnom riziku i riziku dugovječnosti, a ti ugovori obuhvaćaju namjenski skup imovine na kojem se temelji obveza iz osiguranja, ali nemaju obilježja izravnog sudjelovanja kako su definirana u MSFI-ju 17. Ako ispunjavaju zahtjeve iz Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(\*)</sup> i nakon odobrenja nadzornih tijela za osiguranje, u nekim od tih ugovora može se primijeniti uravnotežena prilagodba za izračun njegove stope solventnosti u skladu s okvirom Solventnost II.
- (7) Unija može usvojiti MSFI 17 koji je izdao IASB samo ako ispunjava kriterije za donošenje iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002.
- (8) Europska savjetodavna skupina za financijsko izvještavanje (EFRAG) zaključila je u savjetu o odobravanju da MSFI 17 ispunjava kriterije za donošenje iz članka 3. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1606/2002. Međutim, EFRAG nije postigao konsenzus o tome ispunjava li grupiranje po godinama međugeneracijskih uzajamnih ugovora i ugovora s usklađenim novčanim tokom kriterije tehničke potpore ili odgovara li europskom javnom interesu. To je u skladu sa stajalištima dionika o EFRAG-ovu savjetu o odobravanju i stajalištima stručnjaka iz država članica u Regulatornom računovodstvenom odboru.
- (9) Društva iz Unije trebala bi moći primjenjivati MSFI 17 koji je izdao IASB kako bi im se olakšalo uvrštenje na burze u trećim zemljama ili kako bi se ispunila očekivanja globalnih ulagatelja.
- (10) Međutim, zahtjev za grupiranje po godinama kao obračunska jedinica za skupine ugovora o osiguranju i ugovora o ulaganju ne odražava uvijek poslovni model ni pravna i ugovorna obilježja međugeneracijskih uzajamnih ugovora i ugovora s usklađenim novčanim tokom iz uvodnih izjava 5. i 6. Ti ugovori čine više od 70 % ukupnih obveza iz životnog osiguranja u Uniji. Zahtjev za grupiranje po godinama koji se primjenjuje na takve ugovore nema uvijek povoljan omjer troškova i koristi.
- (11) S obzirom na globalni kontekst MSFI-ja na tržištu kapitala, od MSFI-ja bi se trebalo odstupati samo u iznimnim i ograničenim okolnostima.
- (12) Stoga, neovisno o definiciji skupine ugovora o osiguranju iz Dodatka A Prilogu ovoj Uredbi, društva u Uniji trebala bi moći međugeneracijske uzajamne ugovore i ugovore s usklađenim novčanim tokom izuzeti od zahtjeva za grupiranje po godinama iz MSFI-ja 17.
- (13) Ulagatelji bi trebali moći razumjeti je li društvo na skupine ugovora primijenilo izuzeće od zahtjeva za grupiranje po godinama. Društvo bi stoga u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 1 — *Prezentiranje financijskih izvještaja* u bilješkama uz svoje financijske izvještaje trebalo objaviti primjenu izuzeća kao važnu računovodstvenu politiku i dostaviti druge informacije s objašnjenjem, kao što su portfelji na koje je primijenilo to izuzeće. To ne bi trebalo podrazumijevati kvantitativnu procjenu učinka primjene neobveznog izuzeća od zahtjeva za grupiranje po godinama.
- (14) Komisija bi do 31. prosinca 2027. trebala preispitati izuzeće od zahtjeva za grupiranje po godinama međugeneracijskih uzajamnih ugovora i ugovora s usklađenim novčanim tokom, uzimajući u obzir IASB-ovo preispitivanje MSFI-ja 17 nakon provedbe.
- (15) Uredbu (EZ) br. 1126/2008 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (16) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Regulatornog računovodstvenog odbora,

(\*) Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.)

DONIJELA JE OVU UREDBU:

#### Članak 1.

Prilog Uredbi (EZ) br. 1126/2008 mijenja se kako slijedi:

- (a) Međunarodni standard financijskog izvještavanja (MSFI) 17 *Ugovori o osiguranju* umeće se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi;
- (b) MSFI 1 *Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja*, MSFI 3 *Poslovna spajanja*, MSFI 5 *Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja*, MSFI 7 *Financijski instrumenti: objavljivanje*, MSFI 9 *Financijski instrumenti*, MSFI 15 *Prihodi na temelju ugovora s kupcima*, međunarodni računovodstveni standard (MRS) 1 *Prezentiranje financijskih izvještaja*, MRS 7 *Izvještaj o novčanim tokovima*, MRS 16 *Nekretnine, postrojenja i oprema*, MRS 19 *Primanja zaposlenih*, MRS 28 *Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima*, MRS 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje*, MRS 36 *Umanjenje imovine*, MRS 37 *Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina*, MRS 38 *Nematerijalna imovina*, MRS 40 *Ulaganja u nekretnine*, i tumačenje Stalnog odbora za tumačenje SIC-27 *Procjena sadržaja transakcija uključujući pravni oblik najma* mijenjaju se u skladu s MSFI-jem 17, kako je utvrđeno u Prilogu ovoj Uredbi.

#### Članak 2.

1. Društva primjenjuju izmjene iz članka 1. najkasnije od početka svoje prve financijske godine koja počinje 1. siječnja 2023. ili nakon tog datuma.
2. Odstupajući od stavka 1., društvo može odlučiti da zahtjev iz točke 22. Priloga ovoj Uredbi neće primjenjivati na:
  - (a) skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja i skupine ugovora o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja, kako je definirano u Dodatku A Prilogu ovoj Uredbi, i s novčanim tokovima koji utječu ili su pod utjecajem novčanih tokova prema ugovarateljima osiguranja iz drugih ugovora, kako je utvrđeno u točkama B67. i B68. Dodatka B tom prilogu;
  - (b) skupine ugovora o osiguranju kojima se upravlja međugeneracijski i koji ispunjavaju uvjete iz članka 77.b Direktive 2009/138/EZ i koje su nadzorna tijela odobrila za primjenu uravnotežene prilagodbe.

Ako društvo ne ispunjava zahtjev iz točke 22. Priloga ovoj Uredbi u skladu s točkom 2. podtočkom (a) ili (b), to objavljuje, u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 1 *Prezentiranje financijskih izvještaja*, u bilješkama kao važnu računovodstvenu politiku i dostavlja druge informacije s objašnjenjem, kao što su portfelji na koje je društvo primijenilo to izuzeće.

#### Članak 3.

Komisija preispituje neobvezno izuzeće iz članka 2. stavka 2. do 31. prosinca 2027. i, prema potrebi, predlaže izmjenu ili ukidanje tog izuzeća.

#### Članak 4.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. studenoga 2021.

Za Komisiju  
Predsjednica  
Ursula VON DER LEYEN

## PRILOG

## MSFI 17 Ugovori o osiguranju

## Međunarodni standardi financijskog izvještavanja 17

## Ugovori o osiguranju

## CILJ

1. **MSFI-jem 17 Ugovori o osiguranju utvrđuju se načela priznavanja, mjerenja, prezentiranja i objavljivanja ugovora o osiguranju obuhvaćenih ovim standardom. Cilj je MSFI-ja 17 osigurati da subjekt pruža relevantne podatke kojima se vjerno odražavaju ti ugovori. Na temelju tih podataka korisnici financijskih izvještaja procjenjuju učinak ugovora o osiguranju na financijski položaj, financijski rezultat i novčane tokove subjekta.**
2. Pri primjeni MSFI-ja 17 subjekt je obavezan uzeti u obzir svoja materijalna prava i obveze, bez obzira na to proizlaze li iz ugovora, zakona ili propisa. Ugovor je sporazum između dviju stranaka ili više njih kojim nastaju ostvariva prava i izvršive obveze. Ostvarivost prava i izvršivost obveza u ugovoru pravno je pitanje. Ugovori mogu biti pismeni, usmeni ili prešutni u okviru uobičajene poslovne prakse subjekta. Ugovorni uvjeti uključuju sve izričite ili prešutne uvjete u ugovoru, ali subjekt smije zanemariti uvjete koji nemaju komercijalni sadržaj (odnosno, koji nemaju vidljiv učinak na ekonomiju ugovora). Prešutni uvjeti u ugovoru uključuju uvjete koji proizlaze iz zakona ili propisa. Praksa i postupci sklapanja ugovora s kupcima razlikuju se među zakonodavstvima, industrijama i subjektima. Nadalje, mogu se razlikovati i unutar jednog subjekta (na primjer, mogu ovisiti o kategoriji kupca ili o vrsti obećane robe ili usluga).

## PODRUČJE PRIMJENE

3. Subjekt MSFI 17 primjenjuje na:
  - (a) ugovore o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju, koje izdaje;
  - (b) ugovore o reosiguranju koje drži; i
  - (c) ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja koje izdaje, ako taj subjekt izdaje i ugovore o osiguranju.
4. Sva upućivanja u MSFI-ju 17 na ugovore o osiguranju primjenjuju se i na:
  - (a) ugovore o reosiguranju koji se drže, osim:
    - i. upućivanja na izdane ugovore o osiguranju; i
    - ii. kako je opisano u točkama 60.–70.A
  - (b) ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja kako je utvrđeno u točki 3. podtočki (c), osim upućivanja na ugovore o osiguranju iz točke 3. podtočke (c) i kako je opisano u točki 71.
5. Sva upućivanja u MSFI-ju 17 na izdane ugovore o osiguranju primjenjuju se i na ugovore o osiguranju koje je subjekt stekao u okviru prijenosa ugovora o osiguranju ili poslovnog spajanja, osim ugovora o reosiguranju koje drži.
6. U Dodatku A definira se ugovor o osiguranju te se u točkama B2.–B30. Dodatka B navode smjernice o definiciji ugovora o osiguranju.
7. Subjekt MSFI 17 ne primjenjuje na:
  - (a) jamstva koja kupcu pruža proizvođač, posrednik ili trgovac na malo u vezi s prodajom svoje robe ili usluga (vidjeti MSFI 15 *Prihodi na temelju ugovora s kupcima*).
  - (b) imovinu i obveze poslodavca u okviru planova primanja zaposlenih (vidjeti MRS 19 *Primanja zaposlenih* i MSFI 2 *Plaćanje temeljeno na dionicama*) te obveze isplate mirovina o kojima izvještavaju mirovinski planovi utvrđenih primanja (vidjeti MRS 26 *Računovodstvo i izvještavanje o mirovinskim planovima*).

- (c) ugovorna prava ili ugovorne obveze koje ovise o budućoj upotrebi ili pravu na upotrebu nefinancijske stavke (na primjer, pojedine naknade za licencije, naknade od autorskih prava, varijabilna i druga nepredviđena plaćanja najma te slične stavke: vidjeti MSFI 15, MRS 38 *Nematerijalna imovina* i MSFI 16 *Najmovi*).
  - (d) jamstva za ostatak vrijednosti koja pruža proizvođač, posrednik ili trgovac na malo te najomprimčeva jamstva za ostatak vrijednosti kad su ugrađena u najam (vidjeti MSFI 15 i MSFI 16).
  - (e) ugovore o financijskom jamstvu, osim ako je izdavatelj prethodno izričito izjavio da takve ugovore smatra ugovorima o osiguranju i da je upotrijebio računovodstvo koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju. Izdavatelj može na te ugovore o financijskom jamstvu primijeniti MSFI 17 ili MRS 32 *Financijski instrumenti: prezentiranje*, MSFI 7 *Financijski instrumenti: objavljivanje* i MSFI 9 *Financijski instrumenti*. Izdavatelj može tu odluku donijeti zasebno za svaki ugovor, ali je odluka za svaki ugovor neopoziva.
  - (f) nepredviđene obveze ili potraživanja u okviru poslovnoga spajanja (vidjeti MSFI 3 *Poslovna spajanja*).
  - (g) ugovore o osiguranju u kojima je subjekt *ugovaratelj osiguranja*, osim ako su to ugovori o reosiguranju koji se drže (vidjeti točku 3. podtočku (b)).
  - (h) ugovore o kreditnim karticama ili slične ugovore o kreditiranju ili plaćanju, koji odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju, samo ako subjekt ne uzima u obzir procjenu *rizika osiguranja* povezanog s pojedinačnim kupcem pri određivanju cijene ugovora s tim kupcem (vidjeti MSFI 9 i druge primjenjive MSFI-je). Međutim, samo ako se MSFI-jem 9 od subjekta zahtijeva da odvoji komponentu pokrića osiguranja (vidjeti točku 2.1. podtočku (e) alineju iv. MSFI-ja 9) koja je ugrađena u takav ugovor, subjekt je dužan primijeniti MSFI 17 na tu komponentu.
8. Neki ugovori odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju, ali su prvenstveno namijenjeni pružanju usluga uz fiksnu naknadu. Subjekt može na te ugovore koje izdaje primijeniti MSFI 15 umjesto MSFI-ja 17 samo ako su ispunjeni određeni uvjeti. Subjekt može donijeti tu odluku zasebno za svaki ugovor, ali je odluka za svaki ugovor neopoziva. Uvjeti su sljedeći:
- (a) subjekt ne uzima u obzir procjenu rizika povezanu s pojedinim kupcem pri određivanju cijene ugovora s tim kupcem;
  - (b) ugovorom se kupcu naknada osigurava pružanjem usluga, a ne plaćanjem u novcu; i
  - (c) rizik osiguranja koji se prenosi ugovorom prvenstveno proizlazi iz kupčeve upotrebe usluga, a ne iz neizvjesnosti zbog troškova tih usluga.
- 8.A Neki ugovori odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju, ali ograničavaju naknadu za *osigurane događaje* na iznos koji je inače potreban za podmirenje obveze ugovaratelja osiguranja stvorene ugovorom (npr. zajmovi s odricanjem od troškova u slučaju smrti). Subjekt može na te ugovore koje izdaje primijeniti MSFI 17 ili MSFI 9, osim ako su takvi ugovori isključeni iz područja primjene MSFI-ja 17 točkom 7. Subjekt donosi tu odluku zasebno za svaki *portfelj ugovora o osiguranju*, a odluka za svaki *portfelj* je neopoziva.

### Spajanje ugovora o osiguranju

9. Skupom ili serijom ugovora o osiguranju s istom ili povezanom drugom stranom može se ostvariti ukupan komercijalni učinak ili im je svrha postizanje tog učinka. Za izvještavanje o sadržaju tih ugovora možda će biti potrebno taj skup ili seriju ugovora smatrati cjelinom. Na primjer, ako se pravima ili obvezama iz jednog ugovora samo poništavaju sva prava ili obveze iz drugog ugovora sklopljenog u isto vrijeme s istom drugom stranom, ukupno gledano, ne postoje nikakva prava ili obveze.

### Odvajanje komponenti od ugovora o osiguranju (točke B31.–B35.)

10. Ugovor o osiguranju može sadržavati jednu ili više komponenti koje bi bile obuhvaćene drugim standardom da je riječ o odvojenim ugovorima. Na primjer, ugovor o osiguranju može uključivati *komponentu ulaganja* ili komponentu za usluge koje nisu *usluge iz ugovora o osiguranju* (ili obje). Subjekt primjenjuje točke 11.–13. radi utvrđivanja i obračuna komponenti ugovora.

11. Subjekt:
- (a) primjenjuje MSFI 9 kako bi odredio postoji li ugrađeni derivatni instrument koji treba odvojiti, i ako postoji, kako ga obračunati.
  - (b) odvaja komponentu ulaganja od osnovnog ugovora o osiguranju samo ako se ta komponenta ulaganja razlikuje (vidjeti točke B31.–B32.). Subjekt primjenjuje MSFI 9 kako bi obračunao odvojenu komponentu ulaganja, osim ako je riječ o ugovoru o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 17 (vidjeti točku 3. podtočku (c)).
12. Nakon primjene točke 11. radi odvajanja svih novčanih tokova povezanih s ugrađenim derivatnim instrumentima i različitim komponentama ulaganja subjekt od osnovnog ugovora o osiguranju odvaja svako obećanje u pogledu prijenosa različite robe ili usluga koje nisu usluge iz ugovora o osiguranju na ugovaratelja osiguranja, u skladu s točkom 7. MSFI-ja 15. Subjekt je obavezan takva obećanja obračunavati u skladu s MSFI-jem 15. Pri primjeni točke 7. MSFI-ja 15 za odvajanje obećanja subjekt primjenjuje točke B33.–B35. MSFI-ja 17 te, pri početnom priznavanju:
- (a) primjenjuje MSFI 15 kako bi pripisao novčane priljeve između komponente osiguranja i svih obećanja u pogledu pružanja različite robe ili usluga koje nisu usluge iz ugovora o osiguranju; i
  - (b) pripisuje novčane odljeve između komponente osiguranja i sve obećane robe ili svih usluga koje nisu usluge iz ugovora o osiguranju obračunanih u skladu s MSFI-jem 15 tako da se:
    - i. novčani odljevi koji su izravno povezani sa svakom komponentom pripisuju toj komponenti; i
    - ii. svi preostali novčani odljevi pripisuju sustavno i smisleno te odražavaju novčane odljeve koje bi subjekt očekivao da je ta komponenta zaseban ugovor.
13. Nakon primjene točaka 11.–12. subjekt primjenjuje MSFI 17 na sve preostale komponente osnovnog ugovora o osiguranju. Dalje u tekstu sva upućivanja u MSFI-ju 17 na ugrađene derivatne instrumente odnose se na derivatne instrumente koji nisu odvojeni od osnovnog ugovora o osiguranju te se sva upućivanja na komponente ulaganja odnose na komponente ulaganja koje nisu odvojene od osnovnog ugovora o osiguranju (osim upućivanja u točkama B31.–B32.).

#### RAZINA OBJEDINJAVANJA UGOVORA O OSIGURANJU

14. **Subjekt utvrđuje portfelje ugovora o osiguranju. Portfelj sadržava ugovore koji su izloženi sličnim rizicima i kojima se upravlja zajedno. Očekivalo bi se da će ugovori u okviru određene linije proizvoda biti izloženi sličnim rizicima i da će, stoga, biti u istom portfelju ako se njima upravlja zajedno. Za ugovore iz različitih linija proizvoda (na primjer, fiksnih anuiteta s jedinstvenom premijom u usporedbi sa životnim osiguranjem s redovnim rokom) ne bi se očekivalo da će biti izloženi sličnim rizicima te bi se stoga očekivalo da će biti u različitim portfeljima.**
15. **Točke 16.–24. primjenjuju se na izdane ugovore o osiguranju. Zahtjevi u pogledu razine objedinjavanja ugovora o reosiguranju koji se drže utvrđeni su u točki 61.**
16. **Subjekt je obavezan portfelj izdanih ugovora o osiguranju podijeliti najmanje na:**
- (a) skupinu ugovora koji su štetni pri početnom priznavanju, ako postoje;
  - (b) skupinu ugovora za koje pri početnom priznavanju ne postoji znatna mogućnost da će naknadno postati štetni, ako postoje; i
  - (c) skupinu preostalih ugovora u portfelju, ako postoje.
17. Ako raspolaze razumnim i pouzdanim podacima na temelju kojih se može zaključiti da će svi ugovori iz skupa ugovora biti u istoj skupini na koju se primjenjuje točka 16., subjekt može mjeriti taj skup ugovora kako bi odredio jesu li ugovori štetni (vidjeti točku 47.) te ga procjenjuje kako bi odredio je li točno da za te ugovore ne postoji znatna mogućnost da će naknadno postati štetni (vidjeti točku 19.). Ako ne raspolaze razumnim i pouzdanim podacima na temelju kojih se može zaključiti da će svi ugovori iz skupa ugovora biti u istoj skupini, subjekt određuje skupinu kojoj ugovori pripadaju uzimajući u obzir pojedinačne ugovore.

18. Za izdane ugovore na koje subjekt primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije (vidjeti točke 53.–59.) subjekt pretpostavlja da nijedan ugovor u portfelju nije štetan pri početnom priznavanju, osim ako činjenice i okolnosti pokazuju drukčije. Subjekt je obavezan utvrditi postoji li znatna mogućnost da ugovori koji pri početnom priznavanju nisu štetni naknadno postanu štetni procjenjivanjem vjerojatnosti promjena primjenjivih činjenica i okolnosti.
19. Za izdane ugovore na koje subjekt ne primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije (vidjeti točke 53.–54.) subjekt je obavezan utvrditi postoji li znatna mogućnost da ugovori koji pri početnom priznavanju nisu štetni postanu štetni:
- (a) na temelju vjerojatnosti promjena pretpostavki koje bi, ako nastanu, dovele do štetnosti ugovora.
  - (b) na temelju podataka o procjenama iz internih izvještaja tog subjekta. Stoga subjekt pri utvrđivanju znatne mogućnosti da ugovori koji pri početnom priznavanju nisu štetni postanu štetni:
    - i. ne smije zanemariti podatke iz svojih internih izvještaja o učinku promjena pretpostavki o različitim ugovorima na mogućnost da oni postanu štetni; ali
    - ii. subjekt nije obavezan prikupljati dodatne podatke uz one iz svojih internih izvještaja o učinku promjena pretpostavki o različitim ugovorima.
20. Ako bi pri primjeni točaka 14.–19. ugovori iz portfelja bili obuhvaćeni različitim skupinama samo zbog toga što se pravom ili propisima izričito ograničava praktična mogućnost subjekta da odredi drukčiju cijenu ili razinu koristi za ugovaratelje osiguranja s različitim obilježjima, subjekt te ugovore može uključiti u istu skupinu. Subjekt ne primjenjuje ovu točku po analogiji na druge stavke.
21. Subjekt smije podijeliti skupine opisane u točki 16. Na primjer, subjekt može odlučiti podijeliti portfelje na:
- (a) više skupina koje nisu štetne pri početnom priznavanju – ako interni izvještaji subjekta sadržavaju podatke prema kojima se razlikuju:
    - i. različite razine profitabilnosti; ili
    - ii. različite mogućnosti u kojima ugovori mogu postati štetni nakon početnog priznavanja; i
  - (b) više od jedne skupine ugovora koji su štetni pri početnom priznavanju – ako interni izvještaji subjekta sadržavaju detaljnije podatke o mjeri u kojoj su ti ugovori štetni.
22. **Subjekt u istu skupinu ne uključuje ugovore koji su izdani s razlikom većom od godinu dana. Kako bi to ostvario, subjekt, prema potrebi, dodatno dijeli skupine opisane u točkama 16.–21.**
23. Skupina ugovora o osiguranju sadržava jedan ugovor ako je to rezultat primjene točaka 14.–22.
24. Subjekt primjenjuje zahtjeve koji se odnose na priznavanje i mjerenje iz MSFI-ja 17 na skupine ugovora koje su određene u skladu s točkama 14.–23. Subjekt utvrđuje skupine pri početnom priznavanju i dodaje ugovore skupinama koje primjenjuju točku 28. Subjekt naknadno ne utvrđuje ponovno sastav skupina. Za mjerenje skupine ugovora subjekt može procijeniti *novčane tokove od izvršenja ugovora* na višoj razini objedinjavanja nego za skupinu ili portfelj ako odgovarajuće novčane tokove od izvršenja ugovora može uključiti u mjerenje skupine, u skladu s točkom 32. podtočkom (a), točkom 40. podtočkom (a) alinejom i. i točkom 40. podtočkom (b), raspodjelom tih procjena na skupine ugovora.

## PRIZNAVANJE

25. **Subjekt priznaje skupinu ugovora o osiguranju koje izdaje od nastupa prvog od sljedećih događaja:**
- (a) **početka razdoblja pokrića skupine ugovora;**
  - (b) **datuma dospijeca prvog plaćanja ugovaratelja osiguranja u skupini; i**
  - (c) **za skupinu štetnih ugovora, kad skupina postane štetna.**

26. Ako ne postoji ugovorni datum dospijeća, prvo plaćanje ugovaratelja osiguranja smatra se dospjelim po primitku. Subjekt je obavezan odrediti čini li bilo koji ugovor skupinu štetnih ugovora u skladu s točkom 16. prije najranijeg od datuma utvrđenih u točki 25. podtočkama (a) i (b) ako činjenice i okolnosti upućuju na postojanje takve skupine.
27. [izbrisano]
28. Pri priznavanju skupine ugovora o osiguranju u izvještajnom razdoblju subjekt uključuje samo ugovore koji pojedinačno ispunjavaju kriterije iz točke 25. te procjenjuje diskontne stope na datum početnog priznavanja (vidjeti točku B73.) i jedinice pokrića osigurane u tom izvještajnom razdoblju (vidjeti točku B119.). Subjekt može uključiti više ugovora u skupinu nakon isteka izvještajnog razdoblja, u skladu s točkama 14.–22. Subjekt dodaje ugovor skupini u izvještajnom razdoblju u kojem taj ugovor ispunjava jedan od kriterija iz točke 25. To može dovesti do promjene u određivanju diskontnih stopa na datum početnog priznavanja u skladu s točkom B73. Subjekt primjenjuje revidirane stope od početka izvještajnog razdoblja u kojem su novi ugovori dodani skupini.

#### **Novčani tokovi od pribave osiguranja (točke B35.A–B35.D.)**

- 28.A Subjekt raspoređuje *novčane tokove od pribave osiguranja* u skupine ugovora o osiguranju primjenom sustavne i racionalne metode u skladu s točkama B35.A–B35.B, osim ako ih odluči priznati kao rashode u skladu s točkom 59. podtočkom (a).
- 28.B Subjekt koji ne primjenjuje točku 59. podtočku (a) priznaje novčane tokove od pribave osiguranja kao plaćenu imovinu (ili novčane tokove od pribave osiguranja za koje je priznata obveza primjenom nekog drugog standarda MSFI-ja) prije nego se prizna povezana skupina ugovora o osiguranju. Subjekt priznaje takvu imovinu za svaku povezanu skupinu ugovora o osiguranju.
- 28.C Subjekt prestaje priznavati imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja ako su novčani tokovi od pribave osiguranja uključeni u mjerenje povezane skupine ugovora o osiguranju u skladu s točkom 38. podtočkom (c) alinejom i. ili točkom 55. podtočkom (a) alinejom iii.
- 28.D Ako se primjenjuje točka 28., subjekt primjenjuje točke 28.B–28.C u skladu s točkom B35.C.
- 28.E Na kraju svakog izvještajnog razdoblja subjekt procjenjuje izgleda za povrat imovine za novčane tokove od pribave osiguranja ako činjenice i okolnosti ukazuju na moguće umanjenje vrijednosti imovine (vidjeti točku B35.D). Ako subjekt utvrdi gubitak od umanjenja vrijednosti, taj subjekt usklađuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i priznaje gubitak od umanjenja u računu dobiti i gubitka.
- 28.F Subjekt u računu dobiti i gubitka priznaje poništenje dijela ili cijelog gubitka od umanjenja vrijednosti koji je prethodno priznat u skladu s točkom 28.E i povećava knjigovodstvenu vrijednost imovine u opsegu u kojem uvjeti za umanjenje vrijednosti više ne postoje ili su se poboljšali.

#### **MJERENJE (TOČKE B36.–B119.F)**

29. Subjekt primjenjuje točke 30.–52. na sve skupine ugovora o osiguranju obuhvaćene područjem primjene MSFI-ja 17., uz sljedeće iznimke:
- (a) za skupine ugovora o osiguranju koji ispunjavaju bilo koji kriterij iz točke 53. subjekt može pojednostavniti mjerenje skupine primjenom pristupa koji se temelji na raspodjeli premije u točkama 55.–59.
  - (b) za skupine ugovora o reosiguranju koji se drže subjekt primjenjuje točke 32.–46., kako se zahtijeva u točkama 63.–70.A. Točka 45. (o ugovorima o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja) i točke 47.–52. (o štetnim ugovorima) ne primjenjuju se na skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.
  - (c) za skupine ugovora o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja subjekt primjenjuje točke 32.–52., kako je izmijenjeno točkom 71.



30. Pri primjeni MRS-a 21 *Učinci promjena tečaja stranih valuta* na skupinu ugovora o osiguranju koji stvaraju novčane tokove u stranim valutama subjekt tu skupinu ugovora, uključujući *maržu za ugovorenu uslugu*, smatra monetarnom stavkom.
31. U financijskim izvještajima subjekta koji izdaje ugovore o osiguranju novčani tokovi od izvršenja ugovora ne odražavaju rizik neispunjenja za tog subjekta (rizik neispunjenja definiran je u MSFI-ju 13 *Mjerenje fer vrijednosti*).

**Mjerenje pri početnom priznavanju (točke B36.–B95.F)**

32. **Pri početnom priznavanju subjekt mjeri skupinu ugovora o osiguranju na razini:**
- (a) **ukupnih novčanih tokova od izvršenja ugovora, koji uključuju:**
- procjene budućih novčanih tokova (točke 33.–35.);**
  - usklađenja kako bi se odražavali vremenska vrijednost novca i financijski rizici povezani s budućim novčanim tokovima ako financijski rizici nisu uključeni u procjene budućih novčanih tokova (točka 36.); i**
  - ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik (točka 37.).**
- (b) **ukupnu maržu za ugovorenu uslugu, mjerenu u skladu s točkama 38.–39.**

*Procjene budućih novčanih tokova (točke B36.–B71.)*

33. **Subjekt u mjerenje skupine ugovora o osiguranju uključuje sve buduće novčane tokove u okviru granica svakog ugovora u skupini (vidjeti točku 34.). U skladu s točkom 24. subjekt može procijeniti buduće novčane tokove na višoj razini objedinjavanja i proizašle novčane tokove od izvršenja ugovora zatim raspodijeliti u pojedinačne skupine ugovora. Procjene budućih novčanih tokova:**
- (a) **nepristrano uključuju sve razumne i pouzdane podatke dostupne bez nepotrebnih troškova i napora u pogledu iznosa, vremena i neizvjesnosti tih budućih novčanih tokova (vidjeti točke B37.–B41.). Kako bi to učinio, subjekt procjenjuje očekivanu vrijednost (odnosno srednju vrijednost na temelju vjerojatnosti) cjelokupnog raspona mogućih ishoda.**
- (b) **odražavaju stajalište subjekta ako su procjene svih relevantnih tržišnih varijabli konzistentne s vidljivim tržišnim cijenama za te varijable (vidjeti točke B42.–B53.).**
- (c) **moraju biti tekuće – u procjenama se moraju odražavati uvjeti koji postoje na dan mjerenja, uključujući pretpostavke na taj dan o budućnosti (vidjeti točke B54.–B60.).**
- (d) **moraju biti izričite – subjekt procjenjuje ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik odvojeno od ostalih procjena (vidjeti točku B90.). Subjekt novčane tokove procjenjuje odvojeno i od usklađenja za vremensku vrijednost novca i financijski rizik, osim ako se u najprimjerenijoj tehnici mjerenja kombiniraju te procjene (vidjeti točku B46.).**
34. Novčani tokovi u granicama su ugovora o osiguranju ako proizlaze iz materijalnih prava i obveza koji postoje tijekom izvještajnog razdoblja u kojem subjekt može ugovaratelja osiguranja primorati da plati premije ili u kojem subjekt ima materijalnu obvezu ugovaratelju osiguranja pružiti usluge iz ugovora o osiguranju (vidjeti točke B61.–B71.). Materijalna obveza pružanja usluga iz ugovora o osiguranju prestaje:
- (a) **kad subjekt ima praktičnu mogućnost ponovno procijeniti rizike konkretnog ugovaratelja osiguranja i, kao rezultat toga, može odrediti cijenu ili razinu koristi u kojoj se u cijelosti odražavaju ti rizici; ili**
- (b) **kad su ispunjena oba sljedeća kriterija:**
- kad subjekt ima praktičnu mogućnost ponovno procijeniti rizike portfelja ugovora o osiguranju koji sadržava taj ugovor i, kao rezultat toga, može odrediti cijenu ili razinu koristi u kojoj se u cijelosti odražava rizik tog portfelja; i**
  - kad se u određivanju cijena premija do datuma ponovne procjene rizika ne uzimaju u obzir rizici koji se odnose na razdoblja nakon datuma ponovne procjene.**

35. Subjekt ne priznaje kao obvezu ili imovinu iznose koji se odnose na očekivane premije ili očekivane zahtjeve izvan granica ugovora o osiguranju. Ti se iznosi odnose na buduće ugovore o osiguranju.

*Diskontne stope (točke B72.–B85.)*

36. Subjekt usklađuje procjene budućih novčanih tokova kako bi odražavale vremensku vrijednost novca i financijske rizike povezane s tim novčanim tokovima ako financijski rizici nisu uključeni u procjene novčanih tokova. Diskontne stope koje se primjenjuju na procjene budućih novčanih tokova opisanih u točki 33.:
- (a) odražavaju vremensku vrijednost novca, obilježja novčanih tokova i obilježja likvidnosti ugovora o osiguranju;
  - (b) u skladu su s vidljivim trenutačnim tržišnim cijenama (ako postoje) za financijske instrumente s novčanim tokovima čija su obilježja u skladu s obilježjima ugovora o osiguranju u pogledu, na primjer, vremena, valute i likvidnosti; i
  - (c) isključuju učinak čimbenika koji utječu na te vidljive tržišne vrijednosti, ali ne utječu na buduće novčane tokove ugovorâ o osiguranju.

*Ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik (točke B86.–B92.)*

37. Subjekt usklađuje procjenu sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova kako bi se u njima održavala naknada koja mu je potrebna zbog neizvjesnosti u pogledu iznosa i vremena novčanih tokova koja proizlazi iz nefinancijskog rizika.

*Marža za ugovorenu uslugu*

38. Marža za ugovorenu uslugu komponenta je imovine ili obveze za skupinu ugovora o osiguranju koja predstavlja nezarađenu dobit koju će subjekt priznati kad pruži usluge iz ugovora o osiguranju u budućnosti. Subjekt mjeri maržu za ugovorenu uslugu pri početnom priznavanju skupine ugovora o osiguranju na razini iznosa koji, osim ako se primjenjuje točka 47. (štetni ugovori) ili točka B123.A (o prihodima iz osiguranja u vezi s točkom 38. podtočkom (c) alinejom ii.), ne dovodi do prihoda ili rashoda koji proizlaze iz:
- (a) početnog priznavanja iznosa za novčane tokove od izvršenja ugovora koji se mjere u skladu s točkama 32.–37.;
  - (b) svih novčanih tokova koji proizlaze iz ugovora u toj skupini na taj datum;
  - (c) prestanka priznavanja na datum početnog priznavanja:
    - i. imovine za novčane tokove od pribave osiguranja u skladu s točkom 28.C; i
    - ii. sve druge imovine ili obveze koji su prethodno priznati za novčane tokove povezane sa skupinom ugovora kako je navedeno u točki B66.A
39. Za ugovore o osiguranju stečene u okviru prijenosa ugovora o osiguranju ili poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3, subjekt primjenjuje točku 38. u skladu s točkama B93.–B95.F.

**Naknadna mjerenja**

40. Knjigovodstvena vrijednost skupine ugovora o osiguranju na kraju svakog izvještajnog razdoblja zbroj je:
- (a) **obveze za preostalo pokriće** koja uključuje:
    - i. novčane tokove od izvršenja ugovora koji se odnose na buduću uslugu raspodijeljenu u tu skupinu na taj datum, mjerene u skladu s točkama 33.–37. i B36.–B92.;
    - ii. maržu za ugovorenu uslugu za tu skupinu na taj datum, mjerenu u skladu s točkama 43.–46.; i
  - (b) **obveze za nastale štete**, koje uključuju novčane tokove od izvršenja ugovora koji se odnose na prošlu uslugu raspodijeljenu u tu skupinu na taj datum, mjerene u skladu s točkama 33.–37. i B36.–B92.

41. **Subjekt priznaje prihode i rashode za sljedeće promjene knjigovodstvene vrijednosti obveze za preostalo pokriće:**
- (a) **prihodi od osiguranja – za smanjenje obveze za preostalo pokriće zbog usluga pruženih u tom razdoblju, mjenjenih u skladu s točkama B120.–B124.;**
  - (b) **rashodi za uslugu osiguranja – za gubitke od skupina štetnih ugovora i poništenja tih gubitaka (vidjeti točke 47.–52.); i**
  - (c) **financijski prihodi ili rashodi od osiguranja – za učinak vremenske vrijednosti novca i učinak financijskog rizika, kako je određeno u točki 87.**

42. **Subjekt priznaje prihode i rashode za sljedeće promjene knjigovodstvene vrijednosti obveza za nastale štete:**
- (a) **rashodi za uslugu osiguranja – za povećanje obveze zbog zahtjeva i rashoda nastalih u tom razdoblju, osim komponenti ulaganja;**
  - (b) **rashodi za uslugu osiguranja – za sve naknadne promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na nastale štete i nastale rashode; i**
  - (c) **financijski prihodi ili rashodi od osiguranja – za učinak vremenske vrijednosti novca i učinak financijskog rizika, kako je određeno u točki 87.**

*Marža za ugovorenu uslugu (točke B96.–B119.B)*

43. **Marža za ugovorenu uslugu na kraju izvještajnog razdoblja dobit je u skupini ugovora o osiguranju koja još nije priznata u računu dobiti i gubitka jer se odnosi na buduću uslugu koja će se pružiti na temelju ugovora u toj skupini.**
44. *Za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja knjigovodstvena vrijednost marže za ugovorenu uslugu u skupini ugovora na kraju izvještajnog razdoblja jednaka je knjigovodstvenoj vrijednosti na početku izvještajnog razdoblja usklađenoj za:*
- (a) *učinak svih novih ugovora dodanih skupini (vidjeti točku 28.);*
  - (b) *kamate dodane knjigovodstvenoj vrijednosti marže za ugovorenu uslugu tijekom izvještajnog razdoblja, mjerene po diskontnim stopama određenima u točki B72. podtočki (b);*
  - (c) *promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na buduću uslugu kako je određeno u točkama B96.–B100., osim:*
    - i. *ako ta povećanja novčanih tokova od izvršenja ugovora premašuju knjigovodstvenu vrijednost marže za ugovorenu uslugu, što dovodi do gubitka (vidjeti točku 48. podtočku (a)); ili*
    - ii. *ako su ta smanjenja novčanih tokova od izvršenja ugovora raspodijeljena u komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće u skladu s točkom 50. podtočkom (b).*
  - (d) *učinak svih tečajnih razlika na maržu za ugovorenu uslugu; i*
  - (e) *iznos priznat kao prihod od osiguranja zbog prijenosa usluga iz ugovora o osiguranju u tom razdoblju, određen raspodjelom marže za ugovorenu uslugu koja je preostala na kraju izvještajnog razdoblja (prije raspodjele) u razdoblje tekućeg i preostalog pokrića u skladu s točkom B119.*
45. *Za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja (vidjeti točke B101.–B118.) knjigovodstvena vrijednost marže za ugovorenu uslugu u skupini ugovora na kraju izvještajnog razdoblja jednaka je knjigovodstvenoj vrijednosti na početku izvještajnog razdoblja usklađenoj za iznose određene u podtočkama (a) – (e) u nastavku. Subjekt nije obavezan odvojeno utvrditi ta usklađenja. Umjesto toga, može se odrediti kombinirani iznos za neka ili sva usklađenja. Usklađenja su sljedeća:*
- (a) *učinak svih novih ugovora dodanih skupini (vidjeti točku 28.);*
  - (b) *promjena iznosa subjektova udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki (vidjeti točku B104. podtočku (b) alineju i.), osim:*
    - i. *ako se primjenjuje točka B115. (smanjenje rizika);*

- ii. ako smanjenje iznosa subjektova udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki premašuje knjigovodstvenu vrijednost marže za ugovorenu uslugu, što dovodi do gubitka (vidjeti točku 48.); ili
  - iii. ako povećanje iznosa subjektova udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki poništava iznos iz alineje ii.
- (c) promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na buduću uslugu kako je određeno u točkama B101.–B118., osim:
- i. ako se primjenjuje točka B115. (smanjenje rizika);
  - ii. ako ta povećanja novčanih tokova od izvršenja ugovora premašuju knjigovodstvenu vrijednost marže za ugovorenu uslugu, što dovodi do gubitka (vidjeti točku 48.); ili
  - iii. ako su ta smanjenja novčanih tokova od izvršenja ugovora raspodijeljena u komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće u skladu s točkom 50. podtočkom (b).
- (d) učinak svih tečajnih razlika na maržu za ugovorenu uslugu; i
- (e) iznos priznat kao prihod od osiguranja zbog prijenosa usluga iz ugovora o osiguranju u tom razdoblju, određen raspodjelom marže za ugovorenu uslugu koja je preostala na kraju izvještajnog razdoblja (prije raspodjele) u razdoblje tekućeg i preostalog pokrića u skladu s točkom B119.
46. Nekim se promjenama marže za ugovorenu uslugu prebijaju promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora za obvezu za preostalo pokriće, čime se ne mijenja ukupna knjigovodstvena vrijednost obveze za preostalo pokriće. Ako se promjenama marže za ugovorenu uslugu ne prebijaju promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora za obvezu za preostalo pokriće, subjekt priznaje prihode i rashode za promjene, u skladu s točkom 41.

### Štetni ugovori

47. Ugovor o osiguranju je štetan na datum početnog priznavanja ako su novčani tokovi od izvršenja ugovora raspodijeljeni tom ugovoru, svi prethodno priznati novčani tokovi od pribave osiguranja i svi novčani tokovi koji proizlaze iz ugovora na datum početnog priznavanja u ukupnom iznosu jednaki neto odljevu. U skladu s točkom 16. podtočkom (a) subjekt te ugovore grupira odvojeno od ugovora koji nisu štetni. Ako se primjenjuje točka 17. subjekt može odrediti skupinu štetnih ugovora mjerenjem skupa ugovora, a ne pojedinačnih ugovora. Subjekt priznaje gubitak u računu dobiti i gubitka za neto odljev za skupinu štetnih ugovora, zbog čega je knjigovodstvena vrijednost obveze za tu skupinu jednaka novčanim tokovima od izvršenja ugovora te je marža za ugovorenu uslugu za tu skupinu jednaka nuli.
48. Skupina ugovora o osiguranju postaje štetna (ili štetnija) pri naknadnom mjerenju ako sljedeći iznosi premašuju knjigovodstvenu vrijednost marže za ugovorenu uslugu:
- (a) nepovoljne promjene, koje se odnose na buduću uslugu, novčanih tokova od izvršenja ugovora raspodijeljenih u tu skupinu koje proizlaze iz promjena u procjenama budućih novčanih tokova i ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik; i
  - (b) za skupinu ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja smanjenje iznosa subjektova udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki.
- U skladu s točkom 44. podtočkom (c) alinejom i., točkom 45. podtočkom (b) alinejom ii. i točkom 45. podtočkom (c) alinejom ii. subjekt priznaje gubitak u računu dobiti i gubitka u iznosu tog viška.
49. Subjekt utvrđuje (ili povećava) komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće za štetnu skupinu prikazivanjem gubitaka priznatih u skladu s točkama 47.–48. Komponentom gubitka određuju se iznosi koji se u računu dobiti i gubitka prikazuju kao poništenja gubitaka štetnih skupina te su, stoga, isključeni iz određivanja prihoda od osiguranja.
50. Nakon što subjekt prizna gubitak od štetne skupine ugovora o osiguranju:
- (a) naknadne promjene sustavno raspodjeljuje u novčane tokove od izvršenja ugovora za obvezu za preostalo pokriće određene u točki 51. između:
    - i. komponente gubitka obveze za preostalo pokriće; i
    - ii. obveze za preostalo pokriće, isključujući komponentu gubitka.

- (b) isključivo u komponentu gubitka dok se ta komponenta ne smanji na nulu:
- svako naknadno smanjenje, koje se odnosi na buduću uslugu, novčanih tokova od izvršenja ugovora raspodijeljenih u tu skupinu koje proizlazi iz promjena u procjenama budućih novčanih tokova i ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik; i
  - sva naknadna povećanja iznosa subjekta u udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki.

U skladu s točkom 44. podtočkom (c) alinejom ii., točkom 45. podtočkom (b) alinejom iii. i točkom 45. podtočkom (c) alinejom iii. subjekt usklađuje maržu za ugovorenu uslugu samo za višak smanjenja u odnosu na iznos razvrstan u komponentu gubitka.

51. Naknadne promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora za obvezu za preostalo pokriće koje treba raspodijeliti u skladu s točkom 50. podtočkom (a) su sljedeće:
- procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova za zahtjeve i rashode oslobođene od obveze za preostalo pokriće zbog nastalih rashoda za uslugu osiguranja;
  - promjene u ispravku vrijednosti za nefinancijski rizik priznat u računu dobiti i gubitka zbog oslobođenja od tog rizika; i
  - financijskim prihodima ili rashodima od osiguranja.
52. Sustavna raspodjela koja se zahtijeva u točki 50. podtočki (a) dovodi do toga da ukupni iznosi raspodijeljeni u komponentu gubitka u skladu s točkama 48.–50. do kraja razdoblja pokrića za skupinu ugovora iznose nula.

#### **Pristup koji se temelji na raspodjeli premije**

53. Subjekt može pojednostavniti mjerenje skupine ugovora o osiguranju primjenom pristupa koji se temelji na raspodjeli premije i koji je utvrđen u točkama 55.–59. samo ako pri osnivanju skupine:
- subjekt razumno očekuje da će to pojednostavnjenje dovesti do mjerenja obveze za preostalo pokriće za tu skupinu koje se bitno ne razlikuje od mjerenja koje bi se primijenilo u skladu sa zahtjevima iz točaka 32.–52.; ili
  - razdoblje pokrića svakog ugovora u skupini (uključujući usluge iz ugovora o osiguranju koje proizlaze iz svih premija unutar granica ugovora određenih tog dana u skladu s točkom 34.) traje najviše godinu dana.
54. Kriterij iz točke 53. podtočke (a) nije ispunjen ako pri osnivanju skupine subjekt očekuje znatnu promjenjivost novčanih tokova od izvršenja ugovora koja bi utjecala na mjerenje obveze za preostalo pokriće tijekom razdoblja prije nastanka štete. Promjenjivost novčanih tokova od izvršenja ugovora povećava se, na primjer:
- s opsegom budućih novčanih tokova koji se odnose na sve ugrađene derivatne instrumente u ugovorima; i
  - s duljinom razdoblja pokrića skupine ugovora.
55. Primjenom pristupa koji se temelji na raspodjeli premije subjekt mjeri obvezu za preostalo pokriće kako slijedi:
- pri početnom priznavanju knjigovodstvenu vrijednost obveze čine:
    - premije dobivene pri početnom priznavanju, ako postoje;
    - umanjene za sve novčane tokove od pribave osiguranja na taj dan, osim ako subjekt odluči priznati plaćanja kao rashode u skladu s točkom 59. podtočkom (a); i
    - uvećane ili umanjene za sve iznose koji proizlaze iz prestanka priznavanja na taj dan:
      - imovine za novčane tokove od pribave osiguranja u skladu s točkom 28.C; i
      - sve druge imovine ili obveze koji su prethodno priznati za novčane tokove povezane sa skupinom ugovora kako je navedeno u točki B66.A
  - na kraju svakog sljedećeg izvještajnog razdoblja knjigovodstvenu vrijednost obveze čini knjigovodstvena vrijednost na početku izvještajnog razdoblja:
    - uvećana za premije primljene u tom razdoblju;

- ii. umanjena za novčane tokove od pribave osiguranja; osim ako subjekt odluči priznati plaćanja kao rashode u skladu s točkom 59. podtočkom (a);
  - iii. uvećana za sve iznose koji se odnose na amortizaciju novčanih tokova od pribave osiguranja koji su priznati kao rashod u tom izvještajnom razdoblju; osim ako subjekt odluči priznati novčane tokove od pribave osiguranja kao rashode u skladu s točkom 59. podtočkom (a);
  - iv. uvećana za sva usklađenja komponente financiranja, u skladu s točkom 56.;
  - v. umanjena za iznos priznat kao prihod od osiguranja za usluge pružene u tom razdoblju (vidjeti točku B126.); i
  - vi. umanjena za komponentu ulaganja plaćenu ili prenesenu na obveze za nastale štete.
56. Ako ugovori o osiguranju u skupini imaju znatnu komponentu financiranja, subjekt usklađuje knjigovodstvenu vrijednost obveze za preostalo pokriće kako bi se u njoj odražavali vremenska vrijednost novca i učinak financijskog rizika primjenom diskontnih stopa određenih u točki 36., kako je određeno pri početnom priznavanju. Subjekt nije obavezan uskladiti knjigovodstvenu vrijednost obveze za preostalo pokriće kako bi se u njoj odražavali vremenska vrijednost novca i učinak financijskog rizika ako pri početnom priznavanju subjekt očekuje da će između pružanja svakog dijela usluga i datuma dospijeca povezane premije proći najviše godina dana.
57. Ako u bilo kojem trenutku tijekom razdoblja pokrića činjenice i okolnosti upute na štetnost skupine ugovora o osiguranju, subjekt izračunava razliku između:
- (a) knjigovodstvene vrijednosti obveze za preostalo pokriće određene u skladu s točkom 55.; i
  - (b) novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na preostalo pokriće skupine, u skladu s točkama 33.–37. i B36.–B92. No ako pri primjeni točke 59. podtočke (b) subjekt ne uskladi obveze za nastale štete za vremensku vrijednost novca i učinak financijskog rizika, to usklađenje ne uključuje u novčane tokove od izvršenja ugovora.
58. Ako novčani tokovi od izvršenja ugovora iz točke 57. podtočke (b) premašuju knjigovodstvenu vrijednost iz točke 57. podtočke (a), subjekt priznaje gubitak u računu dobiti i gubitka te povećava obvezu za preostalo pokriće.
59. Pri primjeni pristupa koji se temelji na raspodjeli premije subjekt:
- (a) može odlučiti sve novčane tokove od pribave osiguranja priznati kao rashode kad nastanu ti troškovi ako razdoblje pokrića svakog ugovora u skupini pri početnom priznavanju ne traje više od jedne godine.
  - (b) mjeri obveze za nastale štete za skupinu ugovora o osiguranju na razini novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na nastale štete, u skladu s točkama 33.–37. i B36.–B92. No subjekt nije obavezan buduće novčane tokove uskladiti za vremensku vrijednost novca i učinak financijskog rizika ako se očekuje da će se ti novčani tokovi platiti ili primiti u roku od najviše godinu dana od datuma nastalih šteta.

#### **Ugovori o reosiguranju koji se drže**

60. Zahtjevi u MSFI-ju 17 izmijenjeni su za ugovore o reosiguranju koji se drže, kako je utvrđeno u točkama 61.–70.A.
61. Subjekt dijeli portfelje ugovora o reosiguranju koji se drže u skladu s točkama 14.–24., osim što se upućivanja na štetne ugovore u tim točkama zamjenjuju upućivanjem na ugovore kod kojih postoji neto dobit pri početnom priznavanju. Za neke ugovore o reosiguranju koji se drže skupina će se zbog primjene točaka 14.–24. sastojati samo od jednog ugovora.

#### *Priznavanje*

62. Umjesto primjene točke 25. subjekt priznaje skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže od nastupa prvog od sljedećih događaja:
- (a) početka razdoblja pokrića skupine ugovora o reosiguranju koji se drže. i
  - (b) datuma na koji subjekt priznaje štetnu skupinu odnosnih ugovora o osiguranju primjenjujući točku 25. podtočku (c), ako je subjekt sklopio povezani ugovor o reosiguranju koji se drži u skupini ugovora o reosiguranju koji se drže ili prije tog datuma.

- 62.A Neovisno o točki 62. podtočki (a), subjekt odgađa priznavanje skupine ugovora o reosiguranju koji se drže i koji pružaju razmjerno pokriće do datuma kada je bilo koji odnosni ugovor o osiguranju početno priznat, ako je taj datum kasniji od početka razdoblja pokrića skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.

#### Mjerenje

63. Pri primjeni zahtjeva koji se odnose na mjerenje iz točaka 32.–36. na ugovore o reosiguranju koji se drže, ako se i odnosni ugovori mjere u skladu s tim točkama, subjekt upotrebljava dosljedne pretpostavke za mjerenje procjena sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže i procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova za skupinu ili skupine odnosnih ugovora o osiguranju. Uz to, subjekt u procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže uključuje učinak svih rizika neispunjenja izdavatelja ugovora o reosiguranju, uključujući učinke osiguranja plaćanja i gubitaka iz sporova.
64. Umjesto primjene točke 37. subjekt određuje ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik tako da on odražava iznos rizika koji ugovaratelj skupine ugovora o reosiguranju prenosi na izdavatelja tih ugovora.
65. Zahtjevi iz točke 38. koji se odnose na određivanje marže za ugovorenu uslugu pri početnom priznavanju mijenjaju se tako da se odražava činjenica da za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže ne postoji nezarađena dobit, nego neto trošak ili neto dobit od kupnje reosiguranja. Stoga, osim ako se primjenjuje točka 65.A, subjekt pri početnom priznavanju priznaje sve neto troškove ili neto dobit od kupnje skupine ugovora o reosiguranju koji se drže kao maržu za ugovorenu uslugu mjerenu na razini iznosa koji je jednak zbroju:
- (a) novčanih tokova od izvršenja ugovora;
  - (b) iznosa koji se prestao priznavati na taj datum za imovinu ili obvezu prethodno priznatu za novčane tokove koji se odnose na skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže;
  - (c) svih novčanih tokova koji proizlaze na taj datum; i
  - (d) prihoda koji se priznaju u računu dobiti i gubitka u skladu s točkom 66.A.
- 65.A Ako se neto trošak kupnje pokrića za reosiguranje odnosi na događaje koji su nastali prije kupnje skupine ugovora o reosiguranju koji se drže, neovisno o zahtjevima iz točke B5., subjekt taj trošak odmah priznaje u računu dobiti i gubitka kao rashod.
66. Umjesto primjene točke 44., subjekt mjeri maržu za ugovorenu uslugu na kraju izvještajnog razdoblja za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže kao knjigovodstvenu vrijednost određenu na početku izvještajnog razdoblja, usklađenu za:
- (a) učinak svih novih ugovora dodanih skupini (vidjeti točku 28.);
  - (b) kamate dodane knjigovodstvenoj vrijednosti marže za ugovorenu uslugu, mjerene po diskontnim stopama određenima u točki B72. podtočki (b);
  - (ba) prihod priznat u računu dobiti i gubitka u izvještajnom razdoblju u skladu s točkom 66.A;
  - (bb) poništenja komponente povrata gubitka koja se priznaje u skladu s točkom 66.B (vidjeti točku B119.F) u mjeri u kojoj ta poništenja nisu promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora skupine ugovora o reosiguranju koji se drže;
  - (c) promjene novčanih tokova od izvršenja ugovorâ, mjerene po diskontnim stopama određenima u točki B72. podtočki (c), u mjeri u kojoj se ta promjena odnosi na buduću uslugu, osim:
    - i. ako ta promjena proizlazi iz promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora i raspodijeljenih u skupinu odnosnih ugovora o osiguranju, u kojoj se marža za ugovorenu uslugu ne usklađuje za skupinu odnosnih ugovora o osiguranju; ili
    - ii. promjena proizlazi iz primjene točaka 57.–58. (o štetnim ugovorima), ako subjekt mjeri skupinu odnosnih ugovora o osiguranju u skladu s pristupom koji se temelji na raspodjeli premije.

- (d) učinak svih tečajnih razlika na maržu za ugovorenu uslugu; i
  - (e) iznos priznat u računu dobiti i gubitka zbog usluga primljenih u tom razdoblju, određen raspodjelom marže za ugovorenu uslugu koja je preostala na kraju izvještajnog razdoblja (prije raspodjele) u razdoblje tekućeg i preostalog pokrića za skupinu ugovora o reosiguranju u skladu s točkom B119.
- 66.A Subjekt usklađuje maržu za ugovorenu uslugu skupine ugovora o reosiguranju koji se drže, i kao posljedicu priznaje prihod, ako subjekt priznaje gubitak pri početnom priznavanju štetne skupine odnosnih ugovora o osiguranju ili pri dodavanju štetnih odnosnih ugovora o osiguranju skupini (vidjeti točke B119.C–B119.E).
- 66.B Subjekt utvrđuje (ili usklađuje) komponentu povrata gubitka imovine za preostalo pokriće za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže prikazivanjem povrata gubitaka priznatih u skladu s točkom 66. podtočkom (c) alinejama i.–ii. i točkom 66.A. Komponentom povrata gubitka određuju se iznosi koji se u računu dobiti i gubitka prikazuju kao poništenja povrata gubitaka iz ugovora o reosiguranju koji se drže te su, stoga, isključeni iz raspodjele premija plaćenih reosiguratelju (vidjeti točku B119.F).
67. Promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora koje su rezultat promjena rizika neispunjenja izdavatelja ugovora o reosiguranju koji se drži ne odnose se na buduću uslugu te se zbog njih ne usklađuje marža za ugovorenu uslugu.
68. Ugovori o reosiguranju koji se drže ne mogu biti štetni. U skladu s tim, ne primjenjuju se zahtjevi iz točaka 47.–52.

*Pristup koji se temelji na raspodjeli premije za ugovore o reosiguranju koji se drže*

69. Subjekt može primijeniti pristup koji se temelji na raspodjeli premije utvrđen u točkama 55.–56. i 59. (prilagođen tako da se u njemu odražavaju obilježja ugovora o reosiguranju koji se drže koja se razlikuju od izdanih ugovora o osiguranju, na primjer, stvaranje rashoda ili smanjenje rashoda umjesto prihoda) kako bi pojednostavnio mjerenje skupine ugovora o reosiguranju koji se drže ako pri osnivanju skupine:
- (a) subjekt razumno očekuje da se proizašlo mjerenje neće bitno razlikovati od rezultata primjene zahtjeva iz točaka 63.–68.; ili
  - (b) razdoblje pokrića svakog ugovora u skupini ugovora o reosiguranju koji se drže (uključujući pokriće osiguranja koje proizlazi iz svih premija unutar granica ugovora određenih tog dana u skladu s točkom 34.) traje najviše godinu dana.
70. Subjekt ne može ispuniti uvjet iz točke 69. podtočke (a) ako pri osnivanju skupine očekuje znatnu promjenjivost novčanih tokova od izvršenja ugovora koja bi utjecala na mjerenje imovine za preostalo pokriće tijekom razdoblja prije nastanka štete. Promjenjivost novčanih tokova od izvršenja ugovora povećava se, na primjer:
- (a) s opsegom budućih novčanih tokova koji se odnose na sve ugrađene derivatne instrumente u ugovorima; i
  - (b) s duljinom razdoblja pokrića skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.
- 70.A Ako subjekt mjeri skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže u skladu s pristupom koji se temelji na raspodjeli premije, subjekt primjenjuje točku 66.A usklađivanjem knjigovodstvene vrijednosti imovine za preostalo pokriće umjesto usklađivanjem marže za ugovorenu uslugu.

#### **Ugovori o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja**

71. Ugovor o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja ne uključuje prijenos značajnog rizika osiguranja. Stoga su zahtjevi iz MSFI-ja 17 za ugovore o osiguranju izmijenjeni za ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja kako slijedi:
- (a) datum početnog priznavanja (vidjeti točke 25. i 28.) datum je na koji subjekt postaje stranka ugovora.
  - (b) granice ugovora (vidjeti točku 34.) mijenjaju se tako da su novčani tokovi unutar granica ugovora ako proizlaze iz materijalne obveze subjekta da isporuči novac na sadašnji ili budući datum. Subjekt nema materijalnu obvezu isporučiti novac ako ima praktičnu mogućnost odrediti cijenu obećanja u pogledu isporuke tog novca u kojoj se u cijelosti odražavaju iznos obećanog novca i povezani rizici.



- (c) raspodjela marže za ugovorenu uslugu (vidjeti točku 44. podtočku (e) i točku 45. podtočku (e)) mijenja se tako da subjekt sustavno priznaje maržu za ugovorenu uslugu tijekom valjanosti skupine ugovora u kojoj se odražava prijenos usluga ulaganja na temelju ugovora.

#### IZMJENA I PRESTANAK PRIZNAVANJA

##### Izmjena ugovora o osiguranju

72. Ako se izmjene uvjeti ugovora o osiguranju, na primjer, sporazumom između stranaka ugovora ili promjenom propisa, subjekt prestaje priznavati izvorni ugovor te izmijenjeni ugovor priznaje kao novi ugovor, u skladu s MSFI-jem 17 ili drugim primjenjivim standardima, samo ako su ispunjeni uvjeti iz podtočaka (a) – (c). Izvršavanje prava uključenog u uvjete ugovora nije izmjenjena. Uvjeti su sljedeći:
- (a) ako su izmijenjeni uvjeti uključeni pri sklapanju ugovora:
    - i. izmijenjeni ugovor isključio bi se iz područja primjene MSFI-ja 17, u skladu s točkama 3.–8.A;
    - ii. subjekt bi odvojio različite komponente od osnovnog ugovora o osiguranju u skladu s točkama 10.–13., što bi dovelo do drukčijeg ugovora o osiguranju na koji bi se primijenio MSFI 17;
    - iii. izmijenjeni ugovor imao bi bitno drukčije granice ugovora u skladu s točkom 34.; ili
    - iv. izmijenjeni ugovor uključio bi se u drukčiju skupinu ugovora u skladu s točkama 14.–24.
  - (b) izvorni ugovor odgovarao je definiciji *ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja*, ali izmijenjeni ugovor više ne odgovara toj definiciji ili obrnuto; ili
  - (c) subjekt je na izvorni ugovor primijenio pristup koji se temelji na raspodjeli premije iz točaka 53.–59. ili točaka 69.–70., ali zbog izmjena taj ugovor više ne ispunjava kriterije prihvatljivosti za taj pristup iz točke 53. ili točke 69.
73. Ako izmjena ugovora ne ispunjava nijedan uvjet iz točke 72., subjekt promjene novčanih tokova prouzročene izmjenom smatra promjenama procjena novčanih tokova od izvršenja ugovora primjenom točaka 40.–52.

##### Prestanak priznavanja

74. **Subjekt prestaje priznavati ugovor o osiguranju isključivo u sljedećim situacijama:**
- (a) **kad on prestane vrijediti, odnosno kad istekne obveza određena u ugovoru o osiguranju ili kad se ona ispuni ili poništi; ili**
  - (b) **kad se ispuni bilo koji uvjet iz točke 72.**
75. Kad ugovor o osiguranju prestane vrijediti, subjekt više nije izložen riziku te se, stoga, od njega više ne zahtijeva da prenosi ekonomske resurse radi ispunjenja ugovora o osiguranju. Na primjer, kad subjekt kupi reosiguranje, odnosno ugovor o osiguranju ili više njih prestaje priznavati kad i samo kad taj odnosni ugovor o osiguranju ili više njih prestanu vrijediti.
76. Subjekt prestaje priznavati ugovor o osiguranju iz skupine ugovora primjenom sljedećih zahtjeva iz MSFI-ja 17:
- (a) novčani tokovi od izvršenja ugovora raspodijeljeni u tu skupinu usklađuju se kako bi se uklonila sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova i ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik koji se odnose na prava i obveze koji su se prestali priznavati iz te skupine, u skladu s točkom 40. podtočkom (a) alinejom i. i točkom 40. podtočkom (b);
  - (b) marža za ugovorenu uslugu za tu skupinu usklađuje se za promjenu novčanih tokova od izvršenja ugovora kako je opisano u podtočki (a), u mjeri u kojoj se to zahtijeva u točki 44. podtočki (c) i točki 45. podtočki (c), osim ako se primjenjuje točka 77.; i
  - (c) broj jedinica pokrića za očekivane preostale usluge iz ugovora o osiguranju usklađuje se tako da se u njemu odražavaju jedinice pokrića koje su se prestale priznavati u skupini te se iznos marže za ugovorenu uslugu priznate u računu dobiti i gubitka u tom razdoblju temelji na tom usklađenom broju, u skladu s točkom B119.

77. Kad subjekt prestane priznavati ugovor o osiguranju jer ga prenosi na treću stranu ili prestane priznavati ugovor o osiguranju i priznaje novi ugovor u skladu s točkom 72., subjekt umjesto primjene točke 76. podtočke (b):
- (a) usklađuje maržu za ugovorenu uslugu za skupinu iz koje se ugovor prestao priznavati, u mjeri u kojoj se to zahtijeva u točki 44. podtočki (c) i točki 45. podtočki (c), za razliku između alineje i. te alineje ii. za ugovore prenesene na treću stranu ili alineje iii. za ugovore koji su se prestali priznavati u skladu s točkom 72.:
    - i. promjena knjigovodstvene vrijednosti skupine ugovora o osiguranju koja proizlazi iz prestanka priznavanja ugovora, u skladu s točkom 76. podtočkom (a).
    - ii. premija koju je naplatila treća strana.
    - iii. premija koju bi subjekt naplatio da je ugovor sklopio po jednakim uvjetima kao novi ugovor na datum izmjene ugovora, umanjena za sve dodatne premije naplaćene za izmjenu.
  - (b) mjeri novi ugovor priznat u skladu s točkom 72. uz pretpostavku da je subjekt primio premiju opisanu u podtočki (a) alineji iii. na datum izmjene.

#### PREZENTIRANJE U IZVJEŠTAJU O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

78. **U izvještaju o financijskom položaju subjekt odvojeno prezentira knjigovodstvenu vrijednost portfelja:**
- (a) **izdanih ugovora o osiguranju koji čine imovinu;**
  - (b) **izdanih ugovora o osiguranju koji čine obveze;**
  - (c) **ugovora o reosiguranju koji se drže i koji čine imovinu; i**
  - (d) **ugovora o reosiguranju koji se drže i koji čine obveze.**
79. Subjekt uključuje svu imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja priznate u skladu s točkom 28.B u knjigovodstvenu vrijednost povezanih portfelja izdanih ugovora o osiguranju te svu imovinu ili obveze za novčane tokove koji se odnose na portfelje ugovora o reosiguranju koji se drže (vidjeti točku 65. podtočku (b)) u knjigovodstvenu vrijednost portfelja ugovora o reosiguranju koji se drže.

#### PRIZNAVANJE I PREZENTIRANJE U IZVJEŠTAJIMA O FINANCIJSKOM REZULTATU (TOČKE B120.–B136.)

80. **U skladu s točkama 41. i 42. iznose priznate u izvještajima o dobiti i gubitku i drugim izvještajima o sveobuhvatnoj dobiti (dalje u tekstu: izvještaji o financijskom rezultatu) subjekt raščlanjuje u:**
- (a) **rezultat usluge osiguranja (točke 83.–86.), koji se sastoji od prihoda od osiguranja i rashoda za uslugu osiguranja; i**
  - (b) **financijske prihode ili rashode od osiguranja (točke 87.–92.).**
81. Subjekt nije obavezan raščlaniti promjenu ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik između rezultata usluge osiguranja i financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja. Ako subjekt izvrši takvu raščlambu, ukupnu promjenu ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik uključuje kao dio rezultata usluge osiguranja.
82. **Subjekt prihode ili rashode od ugovora o reosiguranju koji se drže prezentira odvojeno od rashoda ili prihoda od izdanih ugovora o osiguranju.**

#### **Rezultat usluge osiguranja**

83. **U računu dobiti i gubitka subjekt prezentira prihode od osiguranja koji proizlaze iz skupine izdanih ugovora o osiguranju. Prihodi od osiguranja prikazuju pružanje usluga koje proizlaze iz skupine ugovora o osiguranju u iznosu koji odražava naknadu koju subjekt očekuje u zamjenu za te usluge. U točkama B120.–B127. utvrđeno je kako subjekt mjeri prihode od osiguranja.**
84. **U računu dobiti i gubitka subjekt prezentira rashode za uslugu osiguranja koji proizlaze iz skupine izdanih ugovora o osiguranju, koji obuhvaćaju nastale štete (isključujući otplate komponenti ulaganja), ostale nastale rashode za uslugu osiguranja i druge iznose opisane u točki 103. podtočki (b).**

85. **Prihodi od osiguranja i rashodi za uslugu osiguranja prezentirani u računu dobiti i gubitka isključuju sve komponente ulaganja. U računu dobiti i gubitka subjekt ne prezentira podatke o premijama ako ti podaci nisu u skladu s točkom 83.**
86. Subjekt može prikazati prihode ili rashode iz skupine ugovora o reosiguranju koji se drže (vidjeti točke 60.–70.A), osim financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja, kao jedinstven iznos; ili subjekt može odvojeno prezentirati iznose koje je nadoknadio od reosiguratelja i raspodjelu plaćenih premija koji zajedno čine neto iznos jednak tom jedinstvenom iznosu. Ako subjekt odvojeno prezentira iznose koje je nadoknadio od reosiguratelja i raspodjelu plaćenih premija, tada:
- (a) novčane tokove od reosiguranja koji ovise o zahtjevima na temelju odnosnih ugovora smatra dijelom zahtjeva za koje očekuje nadoknadu na temelju ugovora o reosiguranju koji drži;
  - (b) iznose koje očekuje primiti od reosiguratelja, a koji ne ovise o zahtjevima na temelju odnosnih ugovora (na primjer, neke vrste provizija za ustupanje) smatra smanjenjem premija koje treba platiti reosiguratelju;
  - (ba) iznose koji su priznati u vezi s povratom gubitaka u skladu s točkom 66. podtočkom (c) alinejama i.–ii. i točkama 66.A–66.B smatra iznosima koje je nadoknadio od reosiguratelja i
  - (c) raspodjelu plaćenih premija ne prezentira kao smanjenje prihoda.

**Financijski prihodi ili rashodi od osiguranja (vidjeti točke B128.–B136.)**

87. **Financijski prihodi ili rashodi od osiguranja sadržavaju promjenu knjigovodstvene vrijednosti skupine ugovora o osiguranju koja proizlazi iz:**
- (a) učinka vremenske vrijednosti novca i promjena vremenske vrijednosti novca; i
  - (b) učinka financijskog rizika i promjena financijskog rizika; ali
  - (c) isključujući sve promjene za skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja za koje bi se uskladila marža za ugovorenu uslugu, ali se to ne čini kad se primjenjuje točka 45. podtočka (b) alineja ii., točka 45. podtočka (b) alineja iii., točka 45. podtočka (c) alineja ii. ili točka 45. podtočka (c) alineja iii. One se uključuju u rashode za uslugu osiguranja.
- 87.A **Subjekt primjenjuje:**
- (a) točku B117.A na financijske prihode ili rashode od osiguranja koji proizlaze iz primjene točke B115. (smanjenje rizika); i
  - (b) točke 88. i 89. na sve druge financijske prihode ili rashode od osiguranja.
88. **U skladu s točkom 87.A podtočkom (b), osim ako se primjenjuje točka 89., subjekt u okviru računovodstvene politike bira između:**
- (a) uključivanja financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja za razdoblje u račun dobiti i gubitka; ili
  - (b) raščlanjivanja financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja za razdoblje kako bi se u račun dobiti i gubitka uključio iznos određen sustavnom raspodjelom očekivanih ukupnih financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja tijekom valjanosti skupine ugovora, u skladu s točkama B130.–B133.
89. **U skladu s točkom 87.A podtočkom (b), za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja, za koje subjekt drži odnosne stavke, subjekt u okviru računovodstvene politike bira između:**
- (a) uključivanja financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja za razdoblje u račun dobiti i gubitka; ili
  - (b) raščlanjivanja financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja za razdoblje kako bi se u račun dobiti i gubitka uključio iznos kojim se uklanjaju računovodstvene neusklađenosti s prihodima ili rashodima uključenima u račun dobiti i gubitka od odnosnih stavki koje se drže, u skladu s točkama B134.–B136.
90. **Ako subjekt odabere računovodstvenu politiku utvrđenu u točki 88. podtočki (b) ili u točki 89. podtočki (b), u ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje razliku između financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja mjenjenih na osnovi utvrđenoj u tim točkama i ukupnih financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja za to razdoblje.**

91. **Ako subjekt prenese skupinu ugovora o osiguranju ili prestane priznavati ugovor o osiguranju u skladu s točkom 77.:**
- (a) **u računu dobiti i gubitka razvrstava kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1 *Prezentiranje financijskih izvještaja*) sve preostale iznose za skupinu (ili ugovor) koji su prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti jer je subjekt odabrao računovodstvenu politiku utvrđenu u točki 88. podtočki (b).**
  - (b) **u računu dobiti ili gubitka ne razvrstava kao reklasifikacijsko usklađenje (vidjeti MRS 1) sve preostale iznose za skupinu (ili ugovor) koji su prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti jer je subjekt odabrao računovodstvenu politiku utvrđenu u točki 89. podtočki (b).**
92. U točki 30. od subjekta se zahtijeva da ugovor o osiguranju smatra monetarnom stavkom na temelju MRS-a 21 za potrebe pretvaranja stavki u stranim valutama u funkcionalnu valutu subjekta. Subjekt uključuje tečajne razlike zbog promjena knjigovodstvene vrijednosti skupina ugovora o osiguranju u račun dobiti i gubitka, osim ako se one odnose na promjene knjigovodstvene vrijednosti skupine ugovora o osiguranju uključene u ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s točkom 90.; u tom se slučaju one uključuju u ostalu sveobuhvatnu dobit.

#### OBJAVLJIVANJE

93. **Cilj je zahtjevâ za objavljivanje da subjekt u bilješkama objavljuje podatke koji zajedno s podacima iz izvještaja o financijskom položaju, izvještaja o financijskom rezultatu te izvještaja o novčanim tokovima korisnicima financijskih izvještaja posluže kao osnova za procjenu učinka ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 na financijski položaj, financijski rezultat i novčane tokove subjekta. Kako bi postigao taj cilj, subjekt je obvezan objaviti kvalitativne i kvantitativne podatke o sljedećem:**
- (a) **iznosima koje je priznao u svojim financijskim izvještajima za ugovore obuhvaćene područjem primjene MSFI-ja 17 (vidjeti točke 97.–116.);**
  - (b) **važnim prosudbama i promjenama tih prosudbi nastalima pri primjeni MSFI-ja 17 (vidjeti točke 117.–120.); i**
  - (c) **prirodi i opsegu rizika od ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 (vidjeti točke 121.–132.).**
94. Subjekt je obvezan razmotriti razinu detaljnosti potrebnu za ispunjavanje cilja objavljivanja te koliko je potrebno usredotočiti se na svaki od različitih zahtjeva. Ako podaci objavljeni u skladu s točkama 97.–132. nisu dovoljni za ispunjenje cilja iz točke 93., subjekt je obvezan objaviti dodatne podatke potrebne za ispunjenje tog cilja.
95. Subjekt je obvezan objediniti ili raščlaniti podatke tako da se korisni podaci ne prikriju uključivanjem velike količine nepotrebnih detalja ili objedinjavanjem stavki različitih obilježja.
96. U točkama 29.–31. MRS-a 1 utvrđeni su zahtjevi koji se odnose na značajnost i objedinjavanje podataka. Primjeri osnova za objedinjavanje koje mogu biti primjerene za objavljene podatke o ugovorima o osiguranju uključuju:
- (a) vrstu ugovora (na primjer, glavne linije proizvoda);
  - (b) zemljopisno područje (na primjer, zemlju ili regiju); ili
  - (c) segment o kojem se izvještava, kako je definiran u MSFI-ju 8 *Poslovni segmenti*.

#### Objašnjenje priznatih iznosa

97. Od podataka koji se objavljuju u skladu s točkama 98.–109.A samo se podaci iz točaka 98.–100., 102.–103., 105.–105.B i 109.A odnose na ugovore na koje je primijenjen pristup koji se temelji na raspodjeli premije. Ako subjekt primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije, objavljuje i sljedeće:
- (a) koje je kriterije iz točaka 53. i 69. ispunio;
  - (b) provodi li usklađenje za vremensku vrijednost novca i učinak financijskog rizika u skladu s točkom 56., točkom 57. podtočkom (b) i točkom 59. podtočkom (b) i
  - (c) metodu koju je odabrao za priznavanje novčanih tokova od pribave osiguranja u skladu s točkom 59. podtočkom (a).

98. Subjekt objavljuje usklađenja iz kojih su vidljive promjene neto knjigovodstvene vrijednosti ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 tijekom razdoblja nastale zbog novčanih tokova te prihoda i rashoda priznatih u izvještajima o financijskom rezultatu. Objavljuju se zasebna usklađenja za izdane ugovore o osiguranju i ugovore o reosiguranju koji se drže. Subjekt prilagođava zahtjeve iz točaka 100.–109. kako bi prikazao obilježja ugovora o reosiguranju koje drži koja se razlikuju od izdanih ugovora o osiguranju; na primjer, ostvarenje ili smanjenje rashoda umjesto prihoda.
99. Subjekt dostavlja dovoljno podataka u usklađenjima kako bi korisnici financijskih izvještaja mogli utvrditi promjene nastale zbog novčanih tokova i iznosa koji su priznati u izvještajima o financijskom rezultatu. Kako bi ispunio taj zahtjev, subjekt:
- (a) u tablici objavljuje usklađenja utvrđena u točkama 100.–105.B i
  - (b) za svako usklađenje iskazuje neto knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju razdoblja, zasebno iskazane u ukupnom iznosu za portfelje ugovora koji čine imovinu i ukupnom iznosu za portfelje ugovora koji čine obveze, koji su jednaki iznosima iskazanima u izvještaju o financijskom položaju u skladu s točkom 78.
100. Subjekt objavljuje usklađenja od početne do završne bilance zasebno za svaku od sljedećih stavki:
- (a) neto obveze (ili imovina) za komponentu preostalog pokrića, isključujući sve komponente gubitka;
  - (b) komponenta gubitka (vidjeti točke 47.–52. i 57.–58.);
  - (c) obveze za nastale štete. Za ugovore o osiguranju na koje je primijenjen pristup koji se temelji na raspodjeli premije opisan u točkama 53.–59. ili 69.–70.A, subjekt objavljuje zasebna usklađenja za:
    - i. procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova; i
    - ii. ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik.
101. Za ugovore o osiguranju, osim onih na koje je primijenjen pristup koji se temelji na raspodjeli premije opisan u točkama 53.–59. ili 69.–70.A, subjekt objavljuje i usklađenja od početne do završne bilance zasebno za svaku od sljedećih stavki:
- (a) procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova;
  - (b) ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik i
  - (c) maržu za ugovorenu uslugu.
102. Cilj je usklađenja iz točaka 100.–101. dostaviti različite vrste podataka o rezultatu usluge osiguranja.
103. Subjekt u usklađenjima iz točke 100. zasebno iskazuje svaki od sljedećih iznosa koji se odnose na usluge, ako je primjenjivo:
- (a) prihode od osiguranja;
  - (b) rashode za uslugu osiguranja, prikazujući odvojeno:
    - i. nastale štete (isključujući komponente ulaganja) i druge rashode za uslugu osiguranja;
    - ii. amortizaciju novčanih tokova od pribave osiguranja;
    - iii. promjene u odnosu na prošlu uslugu, odnosno promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na obveze za nastale štete; i
    - iv. promjene u odnosu na buduću uslugu, odnosno gubitke od štetnih skupina ugovora i poništenja tih gubitaka;
  - (c) komponente ulaganja isključene iz prihoda od osiguranja i rashode za uslugu osiguranja (zajedno s povratom premija, osim ako su povrati premija prikazani kao dio novčanih tokova u razdoblju opisanom u točki 105. podtočki (a) alineji i.).

104. Subjekt u usklađenjima iz točke 101. zasebno iskazuje svaki od sljedećih iznosa koji se odnose na usluge, ako je primjenjivo:
- (a) promjene u odnosu na buduću uslugu, u skladu s točkama B96.–B118., prikazujući odvojeno:
    - i. promjene procjena na kojima se temelji usklađenje marže za ugovorenu uslugu;
    - ii. promjene procjena na kojima se ne temelji usklađenje marže za ugovorenu uslugu, odnosno gubici od skupina štetnih ugovora i poništenje tih gubitaka i
    - iii. učinke početnog priznavanja ugovora u tom razdoblju.
  - (b) promjene u odnosu na postojeću uslugu, odnosno:
    - i. iznos marže za ugovorenu uslugu koji se priznaje u računu dobiti i gubitka zbog prijenosa usluga;
    - ii. promjenu ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik koja se ne odnosi na buduću ili prošlu uslugu i
    - iii. *iskustvena usklađenja* (vidjeti točku B97. podtočku (c) i točku B113. podtočku (a)) ne uključujući iznose koji se odnose na ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik uključene u alineji ii.
  - (c) promjene u odnosu na prošlu uslugu, odnosno promjene novčanih tokova od izvršenja ugovora koji se odnose na nastale štete (vidjeti točku B97. podtočku (b) i točku B113. podtočku (a)).
105. Subjekt za usklađenja iz točaka 100.–101. zasebno iskazuje i svaki od sljedećih iznosa koji se ne odnose na usluge obavljene u tom razdoblju, ako je primjenjivo:
- (a) novčane tokove u tom razdoblju, uključujući:
    - i. premije primljene za izdane ugovore o osiguranju (ili plaćene za ugovore o reosiguranju koji se drže);
    - ii. novčane tokove od pribave osiguranja i
    - iii. isplaćene nastale štete i druge rashode za uslugu osiguranja koji su plaćeni za izdane ugovore o osiguranju (ili naplaćeni na temelju ugovora o reosiguranju koji se drže), isključujući novčane tokove od pribave osiguranja;
  - (b) učinak promjena rizika neizvršenja obveza izdavatelja ugovora o reosiguranju koji se drže;
  - (c) financijske prihode ili rashode od osiguranja i
  - (d) sve dodatne stavke koje mogu biti potrebne za razumijevanje promjene neto knjigovodstvene vrijednosti ugovora o osiguranju.
- 105.A Subjekt iskazuje usklađenje, od početne do završne bilance, imovine za novčane tokove od pribave osiguranja priznate u skladu s točkom 28.B. Subjekt je obavezan objediniti podatke za usklađenje na razini koja je u skladu s usklađenjem ugovora o osiguranju, u skladu s točkom 98.
- 105.B U usklađenju koje se zahtijeva u točki 105.A subjekt odvojeno iskazuje sve gubitke od umanjenja vrijednosti i poništenja gubitaka od umanjenja vrijednosti priznatih u skladu s točkama 28.E–28.F.
106. Za izdane ugovore o osiguranju, osim onih na koje je primijenjen pristup koji se temelji na raspodjeli premije opisan u točkama 53.–59., subjekt objavljuje analizu prihoda od osiguranja priznatih u tom razdoblju koji se sastoje od:
- (a) iznosa koji se odnose na promjene obveze za preostalo pokriće, kako je određeno u točki B124., te zasebno iskazuje:
    - i. rashode za uslugu osiguranja nastale u tom razdoblju, kako je određeno u točki B124. podtočki (a);
    - ii. promjene ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik, kako je određeno u točki B124. podtočki (b)

- iii. iznosa marže za ugovorenu uslugu priznatog u računu dobiti i gubitka zbog prijenosa usluga iz ugovora o osiguranju tijekom razdoblja, kako je određeno u točki B124. podtočki (c) i
  - iv. drugih iznosa, primjerice iskustvenih usklađenja za primitke od premija osim onih koje se odnose na buduću uslugu kako je navedeno u točki B124. podtočki (d)).
- (b) raspodjelu dijela premija koje se odnose na povrat novčanih tokova od pribave osiguranja (vidjeti točku B125.).
107. Za ugovore o osiguranju, osim onih na koje je primijenjen pristup koji se temelji na raspodjeli premije opisan u točkama 53.–59. ili 69.–70.A, subjekt odvojeno objavljuje učinak na izvještaj o financijskom položaju za izdane ugovore o osiguranju i ugovore o reosiguranju koji se drže koji su početno priznati u tom razdoblju te prikazuje njihov učinak pri početnom priznavanju na:
- (a) procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih odljeva te odvojeno prikazuje iznos novčanih tokova od pribave osiguranja;
  - (b) procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih priljeva;
  - (c) ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik; i
  - (d) maržu za ugovorenu uslugu.
108. U podacima koji se zahtijevaju u točki 107. subjekt zasebno iskazuje iznose koji proizlaze iz:
- (a) ugovora pribavljenih od drugih subjekata u okviru prijenosa ugovora o osiguranju ili poslovnih spajanja i
  - (b) skupina štetnih ugovora.
109. Za ugovore o osiguranju, osim onih na koje je primijenjen pristup koji se temelji na raspodjeli premije opisan u točkama 53.–59. ili 69.–70.A, subjekt vrijeme u kojem očekuje priznavanje marže za ugovorenu uslugu preostale na kraju izvještajnog razdoblja u računu dobiti i gubitka iskazuje kvantitativno, u primjerenim vremenskim rasponima. Ti se podaci navode odvojeno za izdane ugovore o osiguranju i ugovore o reosiguranju koji se drže.
- 109.A Subjekt u primjerenim vremenskim rasponima kvantitativno iskazuje vrijeme u kojem očekuje prestanak priznavanja imovine za novčane tokove od pribave osiguranja u skladu s točkom 28.C.

*Financijski prihodi ili rashodi od osiguranja*

110. Subjekt objavljuje i objašnjava ukupni iznos financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja u izvještajnom razdoblju. Konkretno, subjekt objašnjava odnos između financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja i povrata od ulaganja u svoju imovinu kako bi korisnici njegovih financijskih izvještaja mogli ocijeniti izvore financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja priznatih u računu dobiti i gubitka te ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.
111. Za ugovore s obilježjima izravnog sudjelovanja subjekt opisuje sastav odnosnih stavki i iskazuje njihovu fer vrijednost.
112. Za ugovore s obilježjima izravnog sudjelovanja, ako odluči da neće provesti usklađenje marže za ugovorenu uslugu za neke promjene novčanih tokova od izvršenja ugovorâ, u skladu s točkom B115., subjekt prikazuje učinak te odluke na usklađenje marže za ugovorenu uslugu u tekućem razdoblju.
113. Za ugovore s obilježjima izravnog sudjelovanja, ako promijeni osnovu za raščlambu financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja između računa dobiti i gubitka i ostale sveobuhvatne dobiti, u skladu s točkom B135., subjekt u razdoblju promjene pristupa navodi:
- (a) obrazloženje potrebne promjene osnove za raščlambu;
  - (b) iznos svih usklađenja za svaku stavku iz financijskog izvještaja na koju to utječe i
  - (c) knjigovodstvenu vrijednost skupine ugovora o osiguranju na koju je promjena utjecala na dan promjene.

*Prijelazni iznosi*

114. Subjekt objavljuje podatke na temelju kojih korisnici financijskih izvještaja mogu utvrditi učinak skupina ugovora o osiguranju mjereno na dan prelaska primjenom prilagođenog retroaktivnog pristupa (vidjeti točke C6.–C19.A) ili pristupa fer vrijednosti (vidjeti točke C20.–C24.B) na maržu za ugovorenu uslugu i prihode od osiguranja u kasnijim razdobljima. Stoga subjekt odvojeno iskazuje usklađenje marže za ugovorenu uslugu u skladu s točkom 101. podtočkom (c) i iznos prihoda od osiguranja u skladu s točkom 103. podtočkom (a) za:
- (a) ugovore o osiguranju koji su postojali na datum prelaska na koje je subjekt primijenio prilagođeni retroaktivni pristup;
  - (b) ugovore o osiguranju koji su postojali na datum prelaska na koje je subjekt primijenio pristup fer vrijednosti i
  - (c) sve ostale ugovore o osiguranju.
115. Za sva razdoblja u kojima se podaci objavljuju u skladu s točkom 114. podtočkom (a) ili točkom 114. podtočkom (b), kako bi se korisnicima financijskih izvještaja omogućilo da razumiju prirodu i važnost metoda i prosudbi primijenjenih pri određivanju prijelaznih iznosa, subjekt objašnjava kako je odredio mjerenje ugovora o osiguranju na datum prelaska.
116. Subjekt koji odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja između računa dobiti i gubitka i ostale sveobuhvatne dobiti primjenjuje točku C18. podtočku (b), točku C19. podtočku (b), točku C24. podtočku (b) i točku C24. podtočku (c) kako bi utvrdio kumulativnu razliku između financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja koji bi se priznavali u računu dobiti i gubitka i ukupnih financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja na datum prelaska za skupine ugovora o osiguranju na koje se primjenjuje raščlamba. Za sva razdoblja u kojima postoje iznosi određeni u skladu s tim točkama subjekt iskazuje usklađenje, od početne do završne bilance, kumulativnih iznosa uključenih u ostalu sveobuhvatnu dobit za financijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti s pomoću ostale sveobuhvatne dobiti koja se odnosi na skupinu ugovora o osiguranju. Usklađenje, na primjer, uključuje dobit ili gubitak koji je u tom razdoblju priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti te dobit ili gubitak koji su u prethodnim razdobljima bili priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti a koji je u tom razdoblju iskazan u račun dobiti i gubitka.

**Važne prosudbe pri primjeni MSFI-ja 17**

117. Subjekt objavljuje važne prosudbe i promjene prosudbi nastale pri primjeni MSFI-ja 17. Konkretno, subjekt objavljuje ulazne podatke, pretpostavke i tehnike procjene koje je primijenio, uključujući:
- (a) metode za mjerenje ugovora o osiguranju obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 i postupke procjene ulaznih podataka za te metode. Osim ako je neizvedivo, subjekt navodi i kvantitativne podatke o tim ulaznim podacima;
  - (b) sve promjene metoda i postupaka procjene ulaznih podataka primijenjenih za mjerenje ugovora, razlog za svaku promjenu i vrstu ugovora na koje to utječe;
  - (c) ako nije obuhvaćeno podtočkom (a), pristup primijenjen za:
    - i. razlikovanje promjena procjena budućih novčanih tokova koji proizlaze iz primjene diskrecijskog prava od drugih promjena procjena budućih novčanih tokova za ugovore bez obilježja izravnog sudjelovanja (vidjeti točku B98.);
    - ii. određivanje ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik, uključujući i to jesu li promjene ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik raščlanjene na komponentu usluge osiguranja i komponentu financiranja osiguranja ili su u cijelosti iskazane u rezultatu usluge osiguranja;
    - iii. određivanje diskontnih stopa
    - iv. određivanje komponenti ulaganja i
    - v. određivanje relativnog pondera naknada koje pruža pokriće osiguranja i usluge povrata od ulaganja ili pokriće osiguranja i usluge povezane s ulaganjem (vidjeti točke B119.–B119.B).



118. Ako u skladu s točkom 88. podtočkom (b) ili točkom 89. podtočkom (b) odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja u iznose iskazane u računu dobiti i gubitka i iznose iskazane u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, subjekt objavljuje objašnjenje metoda primijenjenih za određivanje financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja koji se priznaju u računu dobiti i gubitka.
119. Subjekt prikazuje s kojom je razinom pouzdanosti utvrđen ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik. Ako primjenjuje tehniku koja nije tehnika razine pouzdanosti za određivanje ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik, subjekt objavljuje primijenjenu tehniku i razinu pouzdanosti rezultata te tehnike.
120. Subjekt objavljuje krivulju prinosa (ili raspon krivulja prinosa) primijenjenu za diskontiranje novčanih tokova koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke, u skladu s točkom 36. Ako subjekt navodi zbirne podatke za nekoliko skupina ugovora o osiguranju, iskazuje ih u obliku ponderiranih prosjeka ili relativno uskih raspona.

#### **Priroda i opseg rizika koji proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17**

121. Subjekt objavljuje podatke na temelju kojih korisnici financijskih izvještaja mogu ocijeniti prirodu, iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova koji proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17. Točke 122.–132. sadržavaju zahtjeve koji se odnose na objavu podataka koji su obično potrebni za ispunjenje tog zahtjeva.
122. Ti se podaci odnose na rizik osiguranja i financijski rizik koji proizlaze iz ugovora o osiguranju te način upravljanja tim rizicima. Financijski rizici obično uključuju kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik, ali nisu na njih ograničeni.
123. Ako objavljeni podaci o subjektovoj izloženosti riziku na kraju izvještajnog razdoblja ne odražavaju njegovu izloženost riziku u tom razdoblju, subjekt objavljuje tu činjenicu, razlog zbog kojeg izloženost na kraju razdoblja nije reprezentativna i dodatne reprezentativne podatke o njegovoj izloženosti riziku tijekom tog razdoblja.
124. Za svaku vrstu rizika koji proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 subjekt objavljuje:
  - (a) izloženost rizicima i nastanak rizika;
  - (b) svoje ciljeve, politike i postupke upravljanja rizicima te metode mjerenja rizika i
  - (c) sve promjene navedenoga u podtočkama (a) ili (b) u odnosu na prethodno razdoblje.
125. Za svaku vrstu rizika koji proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 subjekt objavljuje:
  - (a) sažetak kvantitativnih podataka o svojoj izloženosti tom riziku na kraju izvještajnog razdoblja. Ti se podaci objavljuju na temelju internih podataka koje dobivaju ključne osobe subjekta na rukovodećim položajima;
  - (b) podatke koji se zahtijevaju u točkama 127.–132. ako nisu objavljeni u skladu s podtočkom (a) ove točke.
126. Subjekt objavljuje podatke o učinku regulatornih okvira u kojima posluje; na primjer, minimalne kapitalne zahtjeve ili potrebna jamstva o ograničenju kamatne stope. Ako na temelju točke 20. određuje skupine ugovora o osiguranju na koje primjenjuje zahtjeve koji se odnose na priznavanje i mjerenje iz MSFI-ja 17, subjekt objavljuje tu činjenicu.

#### *Sve vrste rizika – koncentracije rizika*

127. Subjekt objavljuje podatke o koncentracijama rizika koji proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17, uključujući opis načina na koji određuje te koncentracije te opis zajedničkog obilježja svake koncentracije (na primjer, vrsta osiguranog događaja, sektor, zemljopisno područje ili valuta). Koncentracije financijskog rizika mogu, na primjer, proizići iz jamstava za ograničenje kamatne stope koja stupaju na snagu na istoj razini za velik broj ugovora. Koncentracije financijskog rizika mogu proizići i iz koncentracija nefinancijskog rizika; na primjer, ako subjekt pruža osiguranje od odgovornosti za proizvode farmaceutskim društvima te drži i udjele u tim društvima.

*Rizik osiguranja i tržišni rizik – analiza osjetljivosti*

128. Subjekt objavljuje podatke o osjetljivosti na promjene varijabli rizika koje proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17. Kako bi ispunio taj zahtjev, subjekt objavljuje:
- (a) analizu osjetljivosti iz koje je vidljivo kako bi promjene varijabli rizika koje su bile razumno moguće na kraju izvještajnog razdoblja utjecale na dobit ili gubitak i vlasnički kapital:
    - i. za rizik osiguranja – koja prikazuje učinak na izdane ugovore o osiguranju, prije i nakon smanjenja rizika ugovorima o reosiguranju koji se drže i
    - ii. za svaku vrstu tržišnog rizika – uz objašnjenje odnosa između osjetljivosti na promjene varijabli rizika koje proizlaze iz ugovora o osiguranju i izloženosti koje proizlaze iz financijske imovine koju subjekt drži.
  - (b) metode i pretpostavke na temelju kojih je izrađena analiza osjetljivosti i
  - (c) promjene metoda i pretpostavki na temelju kojih je izrađena analiza osjetljivosti u odnosu na prethodno razdoblje te razloge tih promjena.
129. Ako subjekt izrađuje analizu osjetljivosti iz koje je vidljivo kako promjene varijabli rizika utječu na iznose koji se razlikuju od iznosa određenih u točki 128. podtočki (a) te tu analizu osjetljivosti upotrebljava za upravljanje rizicima koji proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17; subjekt tu analizu osjetljivosti može upotrijebiti umjesto analize određene u točki 128. podtočki (a). Subjekt objavljuje i:
- (a) objašnjenje metode primijenjene pri izradi te analize osjetljivosti te glavnih parametara i pretpostavki na kojima se temelje objavljeni podaci i
  - (b) objašnjenje cilja primijenjene metode te svih njezinih ograničenja koja bi mogla biti sadržana u objavljenim podacima.

*Rizik osiguranja – razvoj šteta*

130. Subjekt objavljuje usporedbu stvarnih šteta i prethodno procijenjenog nediskontiranog iznosa šteta (tj. razvoj šteta). Podaci o razvoju šteta počinju se objavljivati u razdoblju nastanka prve značajne štete za koju na kraju izvještajnog razdoblja još nisu izvjesni ni iznos ni vrijeme isplate štete, no ne zahtijeva se objava podataka za razdoblje dulje od 10 godina prije kraja izvještajnog razdoblja. Subjekt nije dužan objaviti podatke o razvoju šteta za koje se neizvjesnost u pogledu iznosa i vremena isplate štete obično rješava u roku od godinu dana. Subjekt podatke o razvoju šteta usklađuje s ukupnom knjigovodstvenom vrijednosti skupina ugovora o osiguranju, što objavljuje u skladu s točkom 100. podtočkom (c).

*Kreditni rizik – ostali podaci*

131. Subjekt o kreditnom riziku koji proizlazi iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 objavljuje sljedeće:
- (a) iznos koji najbolje odražava njegovu najveću izloženost kreditnom riziku na kraju izvještajnog razdoblja, zasebno za izdane ugovore o osiguranju i ugovore o reosiguranju koji se drže i
  - (b) podatke o kreditnoj kvaliteti ugovora o reosiguranju koji se drže i koji čine imovinu.

*Rizik likvidnosti – ostali podaci*

132. Subjekt o riziku likvidnosti koji proizlazi iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 objavljuje sljedeće:
- (a) opis načina njegova upravljanja rizikom likvidnosti;
  - (b) zasebne analize dospijeaća za portfelje izdanih ugovora o osiguranju koji čine obveze i portfelje ugovora o reosiguranju koji se drže i koji čine obveze iz kojih su najmanje vidljivi neto novčani tokovi portfelja za svaku od prvih pet godina nakon izvještajnog datuma i u ukupnom iznosu nakon prvih pet godina. Subjekt nije dužan u te analize uključiti obveze za preostalo pokriće koje se mjere u skladu s točkama 55.–59. i točkama 69.–70.A. Te analize mogu biti u obliku:

- i. analize preostalih ugovornih nediskontiranih neto novčanih tokova, prema procijenjenom vremenu ili
  - ii. analize procjena sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova, prema procijenjenom vremenu;
- (c) iznose plative na zahtjev, uz objašnjenje odnosa između tih iznosa i knjigovodstvene vrijednosti povezanih portfelja ugovora, ako se ne objavljuju u skladu s podtočkom (b) ove točke.

Dodatak A

## Definicije pojmova

Ovaj je Dodatak sastavni dio MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju.

**Marža za ugovorenu uslugu** Komponenta knjigovodstvene vrijednosti imovine ili obveze za **skupinu ugovora o osiguranju** koja označava neostvarenu dobit koju će subjekt priznati pri pružanju **usluga iz ugovora o osiguranju** na temelju **ugovora o osiguranju** iz skupine.

**Razdoblje pokrića** Razdoblje tijekom kojeg subjekt pruža **usluge iz ugovora o osiguranju**. To razdoblje uključuje **usluge iz ugovora o osiguranju** koje se odnose na sve premije unutar granica **ugovora o osiguranju**.

**Iskustveno usklađenje** Razlika između:  
(a) kad je riječ o primicima od premija (i svim povezanim novčanim tokovima kao što su **novčani tokovi od pribave osiguranja** i porezi na premije osiguranja) – očekivanih iznosa u razdoblju koji su procijenjeni na početku razdoblja i stvarnih novčanih tokova u tom razdoblju ili  
(b) kad je riječ o rashodima za uslugu osiguranja (isključujući rashode za pribavu osiguranja) – očekivanih iznosa u razdoblju koji su procijenjeni na početku tog razdoblja i stvarnih iznosa ostvarenih u tom razdoblju.

**Financijski rizik** Rizik moguće buduće promjene jedne ili više određenih kamatnih stopa, cijene financijskog instrumenta, cijene robe, deviznog tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa, ili druge varijable, ako u slučaju nefinancijske varijable ta varijabla nije specifična za određenu stranku ugovora.

**Novčani tokovi od izvršenja ugovora o osiguranju** Izričita i nepristrana procjena na temelju vjerojatnosti (odnosno očekivane vrijednosti) sadašnje vrijednosti budućih novčanih odljeva umanjениh za sadašnju vrijednost budućih novčanih priljeva koji će nastati kad subjekt izvrši **ugovore o osiguranju**, uključujući **ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik**.

**Skupina ugovora o osiguranju** Skup **ugovora o osiguranju** koji je rezultat podjele **portfelja ugovora o osiguranju** najmanje na ugovore izdane u roku od najviše godine dana i ugovore za koje pri početnom priznavanju vrijedi sljedeće:  
(a) štetni su, ako postoje takvi ugovori;  
(b) nije vrlo vjerojatno da će naknadno postati štetni, ako postoje takvi ugovori ili  
(c) nisu obuhvaćeni podtočkom (a) ili (b), ako postoje takvi ugovori.

**Novčani tokovi od pribave osiguranja** Novčani tokovi koji proizlaze iz troškova prodaje, preuzimanja rizika i osnivanja **skupine ugovora o osiguranju** (izdanih ili za koje se očekuje da će se izdati) koji se mogu izravno pripisati **portfelju ugovora o osiguranju** kojemu ta skupina pripada. Takvi novčani tokovi uključuju novčane tokove koji se ne mogu izravno pripisati pojedinim ugovorima ili **skupinama ugovora o osiguranju** iz tog portfelja.

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ugovor o osiguranju</b>                                        | Ugovor na temelju kojeg jedna stranka (izdavatelj) preuzima značajni <b>rizik osiguranja</b> od druge stranke ( <b>ugovaratelj osiguranja</b> ) i pristaje <b>ugovaratelju osiguranja</b> isplatiti naknadu ako <b>ugovaratelj osiguranja</b> pretrpi štetu zbog određenog neizvjesnog budućeg događaja ( <b>osigurani događaj</b> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Usluge iz ugovora o osiguranju</b>                             | Sljedeće usluge koje subjekt pruža <b>ugovaratelju osiguranja</b> u okviru <b>ugovora o osiguranju</b> :<br>(a) pokriva <b>osiguranog događaja</b> (pokriva osiguranja);<br>(b) za <b>ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja</b> , stvaranje povrata od ulaganja za ugovaratelja osiguranja, ako je primjenjivo (usluga povrata od ulaganja) i<br>(c) za <b>ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja</b> , upravljanje odnosnim stavkama u ime <b>ugovaratelja osiguranja</b> (usluga povezana s ulaganjem).                                                                                    |
| <b>Ugovor o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja</b>    | <b>Ugovor o osiguranju</b> za koji pri sklapanju vrijedi sljedeće:<br>(a) u ugovornim je uvjetima utvrđeno da <b>ugovaratelj osiguranja</b> sudjeluje u dijelu jasno definiranog skupa <b>odnosnih stavki</b> ;<br>(b) subjekt očekuje da će <b>ugovaratelju osiguranja</b> isplatiti iznos jednak značajnom dijelu povrata fer vrijednosti iz <b>odnosnih stavki</b> i<br>(c) subjekt očekuje da će se znatan udio svih promjena iznosa koje treba platiti <b>ugovaratelju osiguranja</b> mijenjati ovisno o promjeni fer vrijednosti <b>odnosnih stavki</b> .                                                                   |
| <b>Ugovor o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja</b>    | <b>Ugovor o osiguranju</b> koji nije <b>ugovor o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja</b> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Rizik osiguranja</b>                                           | Rizik, osim <b>financijskog rizika</b> , koji se prenosi s posjednika ugovora na izdavatelja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Osigurani događaj</b>                                          | Neizvjesni budući događaj koji je obuhvaćen <b>ugovorom o osiguranju</b> i koji stvara <b>rizik osiguranja</b> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Komponenta ulaganja</b>                                        | Iznosi koje je subjekt obavezan platiti <b>ugovaratelju osiguranja</b> na temelju <b>ugovora o osiguranju</b> u svim okolnostima, neovisno o nastanku <b>osiguranog događaja</b> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Ugovor o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja</b> | Financijski instrument na temelju kojeg konkretni ulagač ima ugovorno pravo na primitak dodatnih iznosa kao dodatak iznosu koji ne ovisi o odluci izdavatelja:<br>(a) za koja se očekuje da će biti znatan dio ukupnih ugovornih naknada;<br>(b) čije vrijeme ili iznos na temelju ugovora određuje izdavatelj prema vlastitoj odluci i<br>(c) koji se ugovorno temelje na:<br>i. povratu od određene skupine ugovora ili određene vrste ugovora;<br>ii. ostvarenom i/ili neostvarenom povratu od ulaganja u određenu skupinu imovine u posjedu izdavatelja ili<br>iii. dobiti ili gubitku subjekta ili fonda koji izdaje ugovor. |
| <b>Obveza za nastale štete</b>                                    | Obveza subjekta da:<br>(a) istraži i isplati utemeljene odštetne zahtjeve za <b>osigurane događaje</b> koji su već dogodili, uključujući događaje koji su se dogodili, ali za koje nisu prijavljene štete, i druge nastale rashode od osiguranja i<br>(b) isplati iznose koji nisu uključeni u podtočku (a) i koji se odnose na:<br>i. <b>usluge iz ugovora o osiguranju</b> koje su već pružene ili<br>ii. sve <b>komponente ulaganja</b> ili druge iznose koji nisu povezani s pružanjem <b>usluga iz ugovora o osiguranju</b> i koji nisu u <b>obvezi za preostalo pokriće</b> .                                               |

**Obveza za preostalo  
pokriće**

Obveza subjekta da:

- (a) istraži i isplati utemeljene odštetne zahtjeve na temelju postojećih **ugovora o osiguranju** za **osigurane događaje** koji se još nisu dogodili (odnosno obveza koja se odnosi na dio pokrića osiguranja koji nije istekao) i
- (b) isplati iznose na temelju postojećih **ugovora o osiguranju** koji nisu uključeni u podtočku (a) i koji se odnose na:
  - i. **usluge iz ugovora o osiguranju** koje još nisu pružene (tj. obveze koje se odnose na buduće pružanje **usluga iz ugovora o osiguranju**) ili
  - ii. sve **komponente ulaganja** ili druge iznose koji nisu povezani s pružanjem **usluga iz ugovora o osiguranju** i koji nisu preneseni u **obveze za nastale štete**.

**Ugovaratelj osiguranja**

Stranka koja na temelju **ugovora o osiguranju** ima pravo na odštetu ako nastane **osigurani događaj**.

**Portfelj ugovora o osiguranju**

**Ugovori o osiguranju** koji su izloženi sličnim rizicima i kojima se upravlja zajedno.

**Ugovor o reosiguranju**

**Ugovor o osiguranju** koji izdaje jedan subjekt (reosiguratelj) kako bi drugom subjektu isplatio štete koje proizlaze iz jednog **ugovora o osiguranju** ili više njih koje je izdao taj drugi subjekt (odnosni ugovori).

**Ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik**

Naknada koju subjekt zahtijeva zbog neizvjesnosti iznosa i vremena novčanih tokova koja proizlazi iz nefinancijskog rizika pri subjektovu izvršenju **ugovora o osiguranju**.

**Odnosne stavke**

Stavke na temelju kojih se određuje dio iznosa plativih **ugovaratelju osiguranja**. **Odnosne stavke** mogu sadržavati bilo koje stavke; na primjer, referentni portfelj imovine, neto imovinu subjekta ili određeni podskup neto imovine subjekta.

Dodatak B

**Vodič za primjenu**

Ovaj je Dodatak sastavni dio MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju.

B1. Ovaj dodatak sadržava smjernice za sljedeće:

- (a) definiciju ugovora o osiguranju (vidjeti točke B2.–B30.);
- (b) odvajanje komponenti od ugovora o osiguranju (vidjeti točke B31.–B35.);
- (ba) imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja (vidjeti točke B35.A–B35.D);
- (c) mjerenje (vidjeti točke B36.–B119.F);
- (d) prihode od osiguranja (vidjeti točke B120.–B127.);
- (e) financijske prihode ili rashode od osiguranja (vidjeti točke B128.–B136.) i
- (f) financijske izvještaje za razdoblja tijekom godine (vidjeti točku B137.).

## DEFINICIJA UGOVORA O OSIGURANJU (DODATAK A)

B2. U ovom se dijelu navode smjernice za definiciju ugovora o osiguranju iz Dodatka A. Objašnjavaju se sljedeća pitanja:

- (a) neizvjesni budući događaj (vidjeti točke B3.–B5.);
- (b) plaćanja u naravi (vidjeti točku B6.);
- (c) razlikovanje rizika osiguranja i drugih rizika (vidjeti točke B7.–B16.);
- (d) značajni rizik osiguranja (vidjeti točke B17.–B23.);
- (e) promjene razine rizika osiguranja (vidjeti točke B24.–B25.) i
- (f) primjeri ugovora o osiguranju (vidjeti točke B26.–B30.).

**Neizvjesni budući događaj**

- B3. Neizvjesnost (ili rizik) suština je ugovora o osiguranju. Stoga je pri sklapanju ugovora o osiguranju neizvjestan barem jedan od sljedećih elemenata:
- (a) vjerojatnost nastanka osiguranog događaja;
  - (b) vrijeme nastanka osiguranog događaja ili
  - (c) iznos koji će subjekt morati isplatiti u slučaju nastanka osiguranog događaja.
- B4. U nekim je ugovorima o osiguranju osigurani događaj otkriće gubitka tijekom razdoblja valjanost ugovora, čak i ako je taj gubitak posljedica događaja koji je nastao prije sklapanja ugovora. U drugim je ugovorima o osiguranju osigurani događaj onaj koji nastane tijekom razdoblja valjanosti ugovora, čak i ako se nastali gubitak otkrije nakon isteka ugovora.
- B5. Nekim ugovorima o osiguranju obuhvaćeni su događaji koji su već nastali, ali čiji je financijski učinak još uvijek neizvjestan. Primjer je ugovor o osiguranju kojim se osigurava pokriće osiguranja za negativan razvoj događaja koji je već nastao. U tim je ugovorima osigurani događaj određivanje konačnog troška tih odštetnih zahtjeva.

**Plaćanja u naravi**

- B6. Nekim ugovorima o osiguranju zahtijevaju se ili dopuštaju plaćanja u naravi. U tim slučajevima subjekt svoju obvezu isplate naknade ugovaratelju osiguranja za osigurane događaje podmiruje robom ili uslugama. To je primjerice slučaj kad subjekt zamijeni ukradeni predmet umjesto da ugovaratelju osiguranja nadoknadi iznos njegova gubitka. Drugi je primjer slučaj u kojem subjekt u svojim bolnicama i svojim zdravstvenim osobljem pruža zdravstvene usluge obuhvaćene ugovorom o osiguranju. Ti su ugovori ugovori o osiguranju, iako se šteta namiruje u naravi. Ugovori o uslugama uz fiksnu naknadu koji ispunjavaju uvjete iz točke 8. isto su tako ugovori o osiguranju, ali u skladu s točkom 8. subjekt može odlučiti hoće li ih obračunavati u skladu s MSFI-jem 17 ili MSFI-jem 15 *Prihodi na temelju ugovora s kupcima*.

**Razlikovanje rizika osiguranja i drugih rizika**

- B7. U skladu s definicijom ugovora o osiguranju jedna stranka mora prihvatiti značajni rizik osiguranja od druge stranke. U MSFI-ju 17 rizik osiguranja definira se kao „rizik, osim financijskog rizika, koji se prenosi s imatelja ugovora na izdavatelja”. Ugovor koji izlaže izdavatelja financijskom riziku bez značajnog rizika osiguranja nije ugovor o osiguranju.
- B8. Definicija financijskog rizika iz Dodatka A odnosi se na financijske i nefinancijske varijable. Primjeri nefinancijskih varijabli koje nisu specifične za stranku ugovora uključuju indeks gubitaka zbog potresa u određenoj regiji ili zbog temperatura u određenom gradu. Financijski rizik ne uključuje rizik od nefinancijskih varijabli koje su specifične za određenu stranku ugovora, kao što je nastanak ili nenastanak požara koji uzrokuje štetu ili uništi imovinu te stranke. Nadalje, rizik od promjena fer vrijednosti nefinancijske imovine nije financijski rizik ako fer vrijednost odražava promjene tržišnih cijena takve imovine (financijska varijabla) i stanje određene nefinancijske imovine koju posjeduje stranka ugovora (nefinancijska varijabla). Na primjer, ako jamstvo preostale vrijednosti određenog automobila na kojem ugovaratelj osiguranja ima osigurljiv interes izlaže jamca riziku od promjena fizičkog stanja automobila, taj rizik jest rizik osiguranja, a nije financijski rizik.
- B9. Nekim se ugovorima izdavatelj osim značajnom riziku osiguranja izlaže i financijskom riziku. Na primjer, brojni ugovori o životnom osiguranju jamče minimalnu stopu povrata ugovarateljima osiguranja, stvarajući financijski rizik, i istodobno obećavaju naknade u slučaju smrti koja mogu znatno premašiti stanje računa ugovaratelja osiguranja, stvarajući rizik osiguranja u obliku rizika smrtnosti. Takvi ugovori jesu ugovori o osiguranju.
- B10. Na temelju nekih ugovora zbog nastanka osiguranog događaja isplaćuje se iznos povezan s indeksom cijena. Takvi ugovori jesu ugovori o osiguranju ako bi plaćanje koje ovisi o osiguranom događaju moglo biti u znatnom iznosu. Na primjer, rentnim osiguranjem povezanim s indeksom troškova života prenosi se rizik osiguranja jer do plaćanja dovodi neizvjesni budući događaj – doživljenje osobe koja prima rentu. Poveznica s indeksom cijena derivatni je instrument, ali i prenosi rizik osiguranja jer niz plaćanja na koja se taj indeks primjenjuje ovisi o

doživljenju korisnika. Ako je proizašli prijenos rizika osiguranja značajan, derivatni instrument u skladu je s definicijom ugovora o osiguranju i tada se ne odvaja od osnovnog ugovora (vidjeti točku 11. podtočku (a)).

- B11. Rizik osiguranja rizik je koji subjekt prihvaća od ugovaratelja osiguranja. To znači da subjekt mora od ugovaratelja osiguranja prihvatiti rizik kojem je ugovaratelj osiguranja već bio izložen. Ni jedan novi rizik stvoren ugovorom za subjekta ili ugovaratelja osiguranja nije rizik osiguranja.
- B12. Definicija ugovora o osiguranju odnosi se na štetu koju pretrpi ugovaratelj osiguranja. Tom se definicijom plaćanje subjekta ne ograničava na iznos jednak financijskom učinku štetnog događaja. Na primjer, definicija uključuje pokriće osiguranja „novo za staro” u okviru kojeg se ugovaratelju osiguranja plaća iznos kojim se omogućuje zamjena rabljene i oštećene imovine novom. Slično tome, definicijom se ne ograničava plaćanje u okviru ugovora o životnom osiguranju na financijski gubitak koji su pretrpjele osobe koje je uzdržavao pokojnik, niti isključuje ugovore u kojima se određuje plaćanje prethodno utvrđenih iznosa za kvantifikaciju gubitka koji je posljedica smrti ili nesretnog slučaja.
- B13. Nekim se ugovorima zahtijeva plaćanje u slučaju nastanka određenog neizvjesnog budućeg događaja, no štetni učinak na ugovaratelja osiguranja nije preduvjet za plaćanje. Takav ugovor nije ugovor o osiguranju, čak i ako ga imatelj koristi za ublažavanje izloženosti odnosnom riziku. Na primjer, ako imatelj upotrebljava derivatni instrument za zaštitu od rizika odnosne financijske ili nefinancijske varijable koja je povezana s novčanim tokovima od imovine subjekta, derivatni instrument nije ugovor o osiguranju zato što plaćanje nije uvjetovano štetnim učinkom smanjenja novčanih tokova od imovine na imatelja. Definicija ugovora o osiguranju odnosi se na neizvjesni budući događaj čiji je štetni učinak na ugovaratelja osiguranja ugovorni preduvjet plaćanja. Ugovornim se preduvjetom od subjekta ne zahtijeva da istraži je li događaj stvarno uzrokovao štetni učinak, ali se subjektu dopušta da odbije plaćanje ako se ne uvjeri da je događaj doveo do štetnog učinka.
- B14. Rizik isteka ili stalnosti (rizik da će ugovaratelj osiguranja raskinuti ugovor ranije ili kasnije nego što je to izdavatelj očekivao pri određivanju cijene ugovora) nije rizik osiguranja zato što proizašla promjenjivost plaćanja ugovaratelju osiguranja nije uvjetovana neizvjesnim budućim događajem koji štetno utječe na ugovaratelja osiguranja. Slično tome, rizik troška (odnosno rizik od neočekivanog povećanja administrativnih troškova povezanih sa servisiranjem ugovora, a ne troškova povezanih s osiguranim događajima) nije rizik osiguranja zato što neočekivano povećanje tih troškova nema štetni učinak na ugovaratelja osiguranja.
- B15. Stoga ugovor kojim se subjekt izlaže riziku isteka, riziku stalnosti ili riziku troška nije ugovor o osiguranju, osim ako se subjekta izlaže i značajnom riziku osiguranja. No ako subjekt smanjuje rizik drugim ugovorom kojim dio tog rizika koji nije rizik osiguranja prenosi na drugu stranku, drugim se ugovorom druga stranka izlaže riziku osiguranja.
- B16. Subjekt može prihvatiti značajni rizik osiguranja od ugovaratelja osiguranja samo ako je subjekt odvojen od ugovaratelja osiguranja. U slučaju uzajamnog subjekta takav subjekt preuzima rizik od svakog pojedinog ugovaratelja osiguranja i udružuje ga. Iako ugovaratelji osiguranja snose taj udruženi rizik zajedno jer drže preostali udio u subjektu, uzajamni subjekt zasebni je subjekt koji je prihvatio rizik.

### **Značajni rizik osiguranja**

- B17. Ugovor je ugovor o osiguranju samo ako se njime prenosi značajni rizik osiguranja. U točkama B7.–B16. opisan je rizik osiguranja. U točkama B18.–B23. opisana je procjena značajnosti rizika osiguranja.
- B18. Rizik osiguranja značajan je samo ako osigurani događaj može dovesti do toga da izdavatelj mora platiti znatne dodatne iznose u bilo kojem scenariju, osim onih bez komercijalnoga sadržaja (odnosno koji nemaju vidljivi učinak na ekonomiju transakcije). Ako bi zbog osiguranog događaja bilo potrebno platiti znatne dodatne iznose u scenarijima s komercijalnim sadržajem, uvjet iz prethodne rečenice moguće je ispuniti čak i ako je osigurani događaj vrlo nevjerovatan ili čak i ako je očekivana sadašnja vrijednost (odnosno određena na temelju vjerojatnosti) uvjetovanih novčanih tokova mali dio očekivane sadašnje vrijednosti svih preostalih novčanih tokova od ugovora o osiguranju.

- B19. Osim toga, ugovorom se prenosi značajni rizik osiguranja samo ako postoji scenarij s komercijalnim sadržajem u kojem izdavatelj može ostvariti gubitak na osnovi sadašnje vrijednosti. No čak i ako se ugovorom o reosiguranju izdavatelja ne izlaže mogućnosti znatnoga gubitka, smatra se da se tim ugovorom prenosi značajni rizik osiguranja ako se na reosiguratelja zapravo prenosi sav rizik osiguranja koji se odnosi na reosigurane dijelove odnosnih ugovora o osiguranju.
- B20. Dodatni iznosi opisani u točki B18. određuju se na osnovi sadašnje vrijednosti. Ako se ugovorom o osiguranju plaćanje zahtijeva nakon nastanka događaja čije je vrijeme nastanka neizvjesno i ako plaćanje nije usklađeno za vremensku vrijednost novca, mogući su scenariji u kojima se sadašnja vrijednost plaćanja povećava, čak i ako je njegova nominalna vrijednost fiksna. Primjer je osiguranje s fiksnom naknadom u slučaju smrti ugovaratelja osiguranja bez datuma isteka pokrića (obično se naziva doživotno osiguranje za fiksni iznos). Izvjesno je da će ugovaratelj osiguranja umrijeti, no nije izvjestan datum njegove smrti. Plaćanja se mogu izvršiti u slučaju prijevremene neočekivane smrti pojedinog ugovaratelja osiguranja. Budući da ta plaćanja nisu usklađena za vremensku vrijednost novca, značajni rizik osiguranja mogao bi postojati čak i ako ne postoji ukupni gubitak od portfelja ugovora. Slično tome, ugovornim uvjetima kojima se odgađa pravovremena isplata naknade ugovaratelju osiguranja može se otkloniti značajni rizik osiguranja. Subjekt primjenjuje diskontne stope iz točke 36. kako bi odredio sadašnju vrijednost dodatnih iznosa.
- B21. Dodatni iznosi opisani u točki B18. odnose se na sadašnju vrijednost iznosa koji premašuju one koje bi trebalo platiti ako osigurani događaj ne nastane (osim scenarija bez komercijalnog sadržaja). Ti dodatni iznosi uključuju troškove rješavanja i ocjenjivanja zahtjeva, ali ne uključuju:
- (a) gubitak sposobnosti obračuna naknade ugovaratelju osiguranja za buduće usluge. Na primjer, u ugovoru o životnom osiguranju povezanom s udjelima u investicijskim fondovima smrt ugovaratelja osiguranja znači da subjekt više ne može pružati usluge upravljanja ulaganjem i za to naplaćivati naknadu. No taj ekonomski gubitak za subjekta nije rezultat rizika osiguranja, kao što ni upravitelj uzajamnog fonda ne preuzima rizik osiguranja povezan s mogućom smrću klijenta. Stoga mogući gubitak budućih naknada za upravljanje ulaganjem nije bitan za ocjenjivanje opsega rizika osiguranja koji se prenosi ugovorom;
  - (b) odricanje od troškova koji bi bili plaćeni zbog prekida ili otkupa u slučaju smrti. Budući da su ti troškovi nastali na temelju ugovora, odricanje od tih troškova ne nadoknađuje ugovaratelju osiguranja prethodno postojeći rizik. Stoga oni nisu bitni pri ocjenjivanju opsega rizika osiguranja koji se prenosi ugovorom;
  - (c) plaćanje uvjetovano događajem koji ne uzrokuje znatan gubitak imatelju ugovora. Na primjer, zamislimo ugovor u kojem se od izdavatelja zahtijeva da plati 1 milijun NJ <sup>(1)</sup> u slučaju fizičkog oštećenja imovine zbog kojeg će imatelj ostvariti beznačajan ekonomski gubitak od 1 NJ. U tom ugovoru imatelj na izdavatelja prenosi beznačajan rizik gubitka od 1 NJ. Istodobno, ugovor stvara rizik koji nije rizik osiguranja da će izdavatelj morati platiti 999 999 NJ u slučaju nastanka određenog događaja. Budući da ne postoji scenarij u kojem osigurani događaj uzrokuje znatan gubitak imatelju ugovora, izdavatelj ne prihvća značajni rizik osiguranja od imatelja i taj ugovor nije ugovor o osiguranju.
  - (d) mogući povrat od reosiguranja. Subjekt ih obračunava zasebno.
- B22. Subjekt procjenjuje značajnost rizika osiguranja za svaki ugovor posebno. Stoga rizik osiguranja može biti značajan čak i ako postoji minimalna vjerojatnost znatnih gubitaka za portfelj ili skupinu ugovora.
- B23. Iz točaka B18.–B22. proizlazi da ako je ugovorom predviđeno plaćanje naknade u slučaju smrti koja premašuje iznos koji se plaća u slučaju doživljenja, ugovor je ugovor o osiguranju, osim ako je dodatna naknada u slučaju smrti beznačajna (što se ocjenjuje na temelju samog ugovora, a ne na temelju čitavog portfelja ugovora). Kako je navedeno u točki B21. podtočki (b), odricanje od troškova koji bi bili plaćeni zbog prekida ili otkupa u slučaju smrti nije uključeno u to ocjenjivanje ako odricanje od tih troškova ne nadoknađuje ugovaratelju osiguranja prethodno postojeći rizik. Slično tome, ugovor o renti kojim se predviđa doživotno plaćanje redovitih iznosa ugovaratelju osiguranja jest ugovor o osiguranju, osim ako su ukupna plaćanja u slučaju doživljenja beznačajna.

<sup>(1)</sup> NJ označava novčanu jedinicu.



**Promjene razine rizika osiguranja**

- B24. U nekim se ugovorima rizik osiguranja prenosi na izdavatelja nakon određenog vremena. Na primjer, zamislimo ugovor kojim se osigurava poseban povrat od ulaganja u koji je uključena opciju da ugovaratelj osiguranja može po dospijeću iskoristiti prihod od ulaganja za kupnju rentnog osiguranja po istim stopama koje osiguravatelj naplaćuje drugim novim korisnicima rentnog osiguranja kad ugovaratelj osiguranja izvrši tu opciju. Tim se ugovorom rizik osiguranja prenosi na izdavatelja tek nakon izvršenja opcije jer subjekt može po vlastitom nahođenju utvrditi cijenu rente na osnovi koja odražava rizik osiguranja koji će se prenijeti na subjekta u to vrijeme. Stoga novčani tokovi koji bi nastali pri izvršenju opcije nisu obuhvaćeni granicama ugovora te prije izvršenja ne postoje novčani tokovi od osiguranja unutar granica ugovora. No ako su u ugovoru određene stope anuiteta (na drugoj osnovi, a ne na temelju tržišnih stopa za određivanje stopa rente), ugovorom se rizik osiguranja prenosi na izdavatelja jer je izdavatelj izložen riziku da će stope rente za njega biti nepovoljne kad ugovaratelj osiguranja izvrši opciju. U tom su slučaju novčani tokovi koji bi nastali nakon izvršenja opcije obuhvaćeni granicama ugovora.
- B25. Ugovor koji ispunjava definiciju ugovora o osiguranju ostaje ugovor o osiguranju dok se ne iscrpe sva prava i obveze (odnosno dok se ne izvrše, ponište ili isteknu), osim ako se zbog izmjene ugovor prestane priznavati u skladu s točkama 74.–77.

**Primjeri ugovora o osiguranju**

- B26. Slijede primjeri ugovora koji su ugovori o osiguranju ako je prijenos rizika osiguranja značajan:
- (a) osiguranje od krađe ili oštećenja imovine;
  - (b) osiguranje od odgovornosti za proizvode, profesionalne odgovornosti, građanske odgovornosti ili pravnih troškova;
  - (c) životno osiguranje i unaprijed plaćeni pogrebni planovi (iako je smrt izvjesna, neizvjesno je kad će ona nastupiti ili, kod nekih vrsta životnog osiguranja, hoće li smrt nastupiti u razdoblju koje je pokriveno osiguranjem);
  - (d) rentno osiguranje i mirovine, odnosno ugovori o naknadi za neizvjesni budući događaj – doživljenje korisnika rente ili umirovljenika – kako bi se korisniku rente ili umirovljeniku omogućila razina prihoda na koju bi doživljenje inače štetno utjecalo. (Obveze poslodavaca koje proizlaze iz planova primanja zaposlenih i obveze isplate mirovina o kojima izvještavaju mirovinski planovi utvrđenih primanja nisu obuhvaćene MSFI-jem 17, u skladu s točkom 7. podtočkom (b));
  - (e) osiguranje od invaliditeta i zdravstveno osiguranje;
  - (f) jamstva, osobna jamstva, jamstva za dobro izvršenje posla i ponudbena jamstva, odnosno ugovori koji osiguravaju naknadu ako druga stranka ne ispuni ugovornu obvezu; na primjer, obvezu izgradnje zgrade;
  - (g) jamstva za proizvode. Jamstva za proizvode koje je izdala druga stranka za robu koju prodaje proizvođač, posrednik ili trgovac na malo obuhvaćena su područjem primjene MSFI-ja 17. No jamstva za proizvode koja izravno izdaje proizvođač, posrednik ili trgovac na malo nisu obuhvaćena područjem primjene MSFI-ja 17, u skladu s točkom 7. podtočkom (a), te su umjesto toga obuhvaćena područjem primjene MSFI-ja 15 ili MRS-a 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.
  - (h) osiguranje vlasništva (odnosno osiguranje od otkrića pogrešaka u vezi s pravom vlasništva nad zemljištem ili građevinama koje nisu bile vidljive u trenutku izdavanja ugovora o osiguranju). U tom je slučaju osigurani događaj otkriće pogreške u vezi s pravom vlasništva, a ne sama pogreška;
  - (i) putničko osiguranje (odnosno naknada u novcu ili u naravi u korist ugovaratelja osiguranja za gubitke pretrpljene prije ili tijekom putovanja);
  - (j) obveznice za elementarne nepogode kojima se osiguravaju smanjenja plaćanja glavnice ili kamata ili obiju, ako određeni događaj štetno utječe na izdavatelja obveznice (osim ako određeni događaj ne stvara značajni rizik osiguranja; na primjer ako je događaj promjena kamatne stope ili deviznog tečaja);
  - (k) zamjene osiguranja i drugi ugovori koji zahtijevaju plaćanje ovisno o promjenama klimatskih, geoloških i drugih fizičkih varijabli koje su svojstvene jednoj stranki ugovora.

B27. Slijede primjeri ugovora koji nisu ugovori o osiguranju:

- (a) ugovori o ulaganju koji imaju pravni oblik ugovora o osiguranju, ali se njima na izdavatelja ne prenosi značajni rizik osiguranja. Na primjer, ugovori o životnom osiguranju u kojima subjekt ne snosi značajni rizik smrtnosti ili bolesti nisu ugovori o osiguranju; takvi su ugovori financijski instrumenti ili ugovori o pružanju usluga – vidjeti točku B28. Ugovori o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja ne odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju, no obuhvaćeni su područjem primjene MSFI-ja 17 ako ih izdaje subjekt koji izdaje i ugovore o osiguranju, u skladu s točkom 3. podtočkom (c);
- (b) ugovori koji su pravnim oblikom ugovori o osiguranju, ali prenose sve značajne rizike osiguranja natrag na ugovaratelja osiguranja u okviru neopozivih i provedivih mehanizama kojima se prilagođavaju buduća plaćanja ugovaratelja osiguranja kao izravna posljedica osiguranih gubitaka. Na primjer, neki ugovori o financijskom reosiguranju ili neki skupni ugovori prenose sve značajne rizike osiguranja natrag na ugovaratelje osiguranja; takvi su ugovori obično financijski instrumenti ili ugovori o pružanju usluga (vidjeti točku B28.);
- (c) samoosiguranje (odnosno zadržavanje rizika koji bi inače bio pokriven osiguranjem). U tim slučajevima ne postoji ugovor o osiguranju jer nema sporazuma s drugom strankom. Stoga, ako subjekt izdaje ugovor o osiguranju svojem matičnom ili ovisnom društvu ili drugom ovisnom društvu, u konsolidiranim financijskim izvještajima ne postoji ugovor o osiguranju jer nema ugovora s drugom strankom. No u pojedinačnim ili zasebnim financijskim izvještajima izdavatelja ili imatelja postoji ugovor o osiguranju;
- (d) ugovori (kao što su ugovori o okladi) kojima se zahtijeva plaćanje u slučaju nastanka određenog neizvjesnog budućeg događaja, ali se kao ugovorni preduvjet plaćanja ne zahtijeva da taj događaj štetno utječe na ugovaratelja osiguranja. No time se iz definicije ugovora o osiguranju ne isključuju ugovori u kojima se unaprijed utvrđuje plaćanje radi kvantifikacije gubitka koji nastane zbog određenog događaja, kao što je smrt ili nezgoda (vidjeti točku B12.);
- (e) derivatni instrumenti koji izlažu stranku financijskom riziku, ali ne i riziku osiguranja jer se njima zahtijeva da ta stranka izvrši (ili da im da pravo da prime) plaćanje samo na temelju promjena jedne određene kamatne stope ili više njih, cijene financijskog instrumenta, cijene robe, deviznog tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa, ili druge varijable, pod uvjetom da, ako je riječ o nefinancijskoj varijabli, ta varijabla nije specifična za određenu stranku ugovora;
- (f) jamstva za kredite kojima se zahtijeva plaćanje čak i ako imatelj nije pretrpio gubitak zbog nepravovremenog plaćanja dužnika; ti se ugovori obračunavaju u skladu s MSFI-jem 9 *Financijski instrumenti* (vidjeti točku B29.);
- (g) ugovori kojima se zahtijeva plaćanje koje ovisi o klimatskim, geološkim i drugim fizičkim varijablama koje nisu svojstvene jednoj stranki ugovora (poznati kao vremenski derivatni instrumenti);
- (h) ugovori kojima se predviđaju smanjenja plaćanja glavnice ili kamata ili obiju na temelju klimatskih, geoloških ili drugih fizičkih varijabli, čiji učinci nisu svojstveni stranki ugovora (poznati kao obveznice za elementarne nepogode).

B28. Na ugovore opisane u točki B27. subjekt primjenjuje druge primjenjive standarde, kao što su MSFI 9 i MSFI 15.

B29. Jamstva za kredite i ugovori o kreditnom osiguranju iz točke B27. podtočke (f) mogu imati različite pravne oblike, kao što su jamstvo, neke vrste akreditiva, ugovor u slučaju neispunjenja kreditnih obveza ili ugovor o osiguranju. Ti ugovori jesu ugovori o osiguranju ako se njima izdavatelju nalaže izvršenje određenih plaćanja kako bi imatelju nadoknadio gubitak nastao zbog toga što određeni dužnik ugovaratelju osiguranja nije pravovremeno izvršio plaćanje u skladu s izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. No ti su ugovori o osiguranju isključeni iz područja primjene MSFI-ja 17, osim ako je izdavatelj prethodno izričito izjavio da te ugovore smatra ugovorima o osiguranju i da je primijenio računovodstvo koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju (vidjeti točku 7. podtočku (e)).

B30. Jamstva za kredite i ugovori o kreditnom osiguranju kojima se zahtijeva plaćanje, čak i ako ugovaratelj osiguranja nije pretrpio gubitak zbog nepravovremenog plaćanja dužnika, nisu obuhvaćeni MSFI-jem 17 jer se njima ne prenosi značajni rizik osiguranja. Takvi ugovori uključuju ugovore kojima se zahtijeva plaćanje:

- (a) bez obzira na to drži li druga ugovorna stranka odnosni dužnički instrument ili
- (b) zbog izmjene kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa, a ne zbog nepravovremenog plaćanja određenog dužnika.

ODVAJANJE KOMPONENTI OD UGOVORA O OSIGURANJU (TOČKE 10.–13.)

**Komponente ulaganja (točka 11. podtočka (b))**

- B31. Točkom 11. podtočkom (b) od subjekta se zahtijeva da odvoji različitu komponentu ulaganja od osnovnog ugovora o osiguranju. Komponenta ulaganja različita je samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) komponenta ulaganja i komponenta osiguranja nisu u velikoj mjeri povezane;
  - (b) ugovor s jednakim uvjetima na istom tržištu ili u istoj jurisdikciji zasebno prodaju ili bi mogli prodavati subjekti koji izdaju ugovore o osiguranju ili druge strane. Pri donošenju te odluke subjekt uzima u obzir sve podatke koji su dostupni pod prihvatljivim uvjetima. Subjekt nije obavezan poduzeti iscrpno pretraživanje kako bi utvrdio prodaje li se komponenta ulaganja zasebno.
- B32. Komponenta ulaganja i komponenta osiguranja u velikoj su mjeri povezane samo ako:
- (a) subjekt ne može mjeriti jednu komponentu, a da pritom ne uzme u obzir drugu. Stoga, ako se vrijednost jedne komponente mijenja ovisno o vrijednosti druge, subjekt primjenjuje MSFI 17 kako bi obračunao kombiniranu komponentu ulaganja i osiguranja ili
  - (b) ugovaratelj osiguranja ne može ostvariti koristi od jedne komponente ako nije prisutna i druga. Stoga, ako istek ili dospijanje jedne komponente u ugovoru dovodi do isteka ili dospijanja druge, subjekt primjenjuje MSFI 17 kako bi obračunao kombiniranu komponentu ulaganja i osiguranja.

**Obećanja prijenosa različite robe ili usluga koje nisu usluge iz ugovora o osiguranju (točka 12.)**

- B33. U točki 12. od subjekta se zahtijeva da od ugovora o osiguranju odvoji obećanje prijenosa različite robe ili usluga koje nisu usluge iz ugovora o osiguranju na ugovaratelja osiguranja. Za potrebe odvajanja subjekt ne uzima u obzir aktivnosti koje mora poduzeti radi izvršenja ugovora, osim ako subjekt robu ili usluge koje nisu usluge iz ugovora o osiguranju prenosi na ugovaratelja osiguranja u vrijeme tih aktivnosti. Na primjer, subjekt će možda morati obaviti različite administrativne zadatke u vezi sa sastavljanjem ugovora. Obavljanjem tih zadataka na ugovaratelja osiguranja ne prenosi se usluga obavljanja tih zadataka.
- B34. Roba ili usluga koja nije usluga iz ugovora o osiguranju obećana ugovaratelju osiguranja razlikuje se ako ugovaratelj osiguranja može iskoristiti samu robu ili usluge ili u kombinaciji s drugim resursima koji su mu izravno dostupni. Izravno dostupni resursi jesu roba ili usluge koje se prodaju zasebno (prodaju ih subjekt ili drugi subjekt) ili resursi koje je ugovaratelj osiguranja već stekao (od subjekta ili na temelju drugih transakcija ili događaja).
- B35. Roba ili usluga koja nije usluga iz ugovora o osiguranju koja je obećana ugovaratelju osiguranja ne razlikuje se u sljedećim slučajevima:
- (a) ako su novčani tokovi i rizici povezani s tom robom ili uslugom u velikoj mjeri povezani s novčanim tokovima i rizicima povezanim s komponentama osiguranja u ugovoru i
  - (b) ako subjekt pruža značajnu uslugu pri objedinjavanju robe ili usluge s komponentama osiguranja.

NOVČANI TOKOVI OD PRIBAVE OSIGURANJA (TOČKE 28.A–28.F)

- B35.A Subjekt za primjenu točke 28.A koristi sustavnu i smislenu metodu raspodjele:
- (a) novčanih tokova od pribave osiguranja koji se mogu izravno pripisati skupini ugovora o osiguranju:
    - i. toj skupini i

- ii. skupinama koje će uključiti ugovore o osiguranju za koje se očekuje da će proizaći iz produljenja ugovora o osiguranju u toj skupini.
  - (b) novčanih tokova od pribave osiguranja koji se mogu izravno pripisati portfelju ugovora o osiguranju, osim onih iz podtočke (a), skupinama ugovora u portfelju.
- B35B. Na kraju svakog izvještajnog razdoblja subjekt revidira iznose raspodijeljene kako je navedeno u točki B35.A kako bi prikazao sve promjene pretpostavki koje određuju ulazne podatke za primijenjenu metodu raspodjele. Subjekt ne smije mijenjati iznose raspodijeljene u skupinu ugovora o osiguranju nakon što su svi ugovori dodani skupini (vidjeti točku B35.C.).
- B35.C Subjekt može dodati ugovore o osiguranju u skupinu ugovora o osiguranju u više od jednog izvještajnog razdoblja (vidjeti točku 28.). U tim okolnostima subjekt prestaje priznavati dio imovine za novčane tokove od pribave osiguranja koji se odnosi na ugovore o osiguranju dodane skupini u tom razdoblju i nastavlja priznavati imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja u mjeri u kojoj se ta imovina odnosi na ugovore o osiguranju za koje se očekuje da će se dodati skupini u budućem izvještajnom razdoblju.
- B35.D Za potrebe primjene točke 28.E:
- (a) Subjekt priznaje gubitak od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka i umanjuje knjigovodstvenu vrijednost imovine za novčane tokove od pribave osiguranja tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne premašuje očekivani neto novčani priljev za povezanu skupinu ugovora o osiguranju, koji je utvrđen u skladu s točkom 32. podtočkom (a).
  - (b) kada subjekt raspoređuje novčane tokove od pribave osiguranja u skupinu ugovora o osiguranju u skladu s točkom B35.A podtočkom (a) alinejom ii., subjekt priznaje gubitak od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka i smanjuje knjigovodstvenu vrijednost povezane imovine za novčane tokove od pribave osiguranja u mjeri u kojoj:
    - i. subjekt očekuje da će ti novčani tokovi od pribave osiguranja premašiti neto novčani priljev očekivanih produljenja, koji je utvrđen u skladu s točkom 32. podtočkom (a); i
    - ii. višak utvrđen u skladu s podtočkom (b) alinejom i. već nije priznat kao gubitak od umanjenja vrijednosti u skladu s podtočkom (a).

MJERENJE (TOČKE 29.–71.)

#### **Procjene budućih novčanih tokova (točke 33.–35.)**

- B36. U ovom se odjeljku objašnjavaju sljedeća pitanja:
- (a) nepristrana upotreba svih razumnih i pouzdanih podataka bez nepotrebnih troškova ili napora (vidjeti točke B37.–B41.);
  - (b) tržišne i netržišne varijable (vidjeti točke B42.–B53.);
  - (c) primjena postojećih procjena (vidjeti točke B54.–B60.) i
  - (d) novčani tokovi u okviru granica ugovora (vidjeti točke B61.–B71.).

*Npristrana primjena svih razumnih i pouzdanih podataka dostupnih bez nepotrebnih troškova ili napora (točka 33. podtočka (a))*

- B37. Cilj je procjene budućih novčanih tokova odrediti očekivanu vrijednost, ili srednju vrijednost na temelju vjerojatnosti, cjelokupnog raspona mogućih ishoda uzimajući u obzir sve razumne i pouzdane podatke dostupne na datum izvještavanja bez nepotrebnih troškova ili napora. Razumni i pouzdani podaci dostupni na datum izvještavanja bez nepotrebnih troškova ili napora uključuju podatke o prošlim događajima i postojećim uvjetima te prognoze budućih uvjeta (vidjeti točku B41.). Smatra se da su podaci iz vlastitih informacijskih sustava subjekta dostupni bez nepotrebnih troškova ili napora.
- B38. Raspon scenarija u kojem se odražava cjelokupni raspon mogućih ishoda početna je točka za procjenu novčanih tokova. U svakom scenariju određuju se iznos i vrijeme novčanih tokova za konkretni ishod i procjenjuje vjerojatnost tog ishoda. Novčani tokovi iz svakog scenarija diskontiraju se i ponderiraju procjenom vjerojatnosti tog ishoda kako bi se dobila očekivana sadašnja vrijednost. Stoga cilj nije izraditi najvjerojatniji ili vjerojatniji ishod budućih novčanih tokova.

- B39. Pri razmatranju cjelokupnog raspona mogućih ishoda cilj je nepristrano uključiti sve razumne i pouzdane podatke dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, a ne utvrditi sve moguće scenarije. U praksi nije potrebno izrađivati izričite scenarije ako je proizašla procjena u skladu s ciljem mjerenja, odnosno razmatranjem svih razumnih i pouzdanih podataka dostupnih bez nepotrebnih troškova ili napora pri određivanju srednje vrijednosti. Na primjer, ako subjekt procijeni da je distribucija vjerojatnosti rashoda uglavnom u skladu s distribucijom vjerojatnosti koja se u cijelosti može opisati manjim brojem parametara, dovoljno je procijeniti taj manji broj parametara. Slično tome, u nekim slučajevima relativno jednostavno modeliranje može dati odgovor u okviru prihvatljivog raspona preciznosti, a da pritom nisu potrebne brojne detaljne simulacije. No u nekim se slučajevima novčani tokovi mogu temeljiti na složenim odnosnim čimbenicima i mogu se nelinearno mijenjati ovisno o promjenama ekonomskih uvjeta. To je na primjer moguće ako novčani tokovi odražavaju niz međusobno povezanih prešutnih ili izričitih opcija. U tim će slučajevima za postizanje cilja mjerenja vjerojatno biti potrebno sofisticiranije stohastičko modeliranje.
- B40. Izrađeni scenariji uključuju nepristrane procjene vjerojatnosti katastrofalnih gubitaka na temelju postojećih ugovora. U tim su scenarijima isključena moguća potraživanja na temelju mogućih budućih ugovora.
- B41. Subjekt procjenjuje vjerojatnosti i iznose budućih plaćanja u skladu s postojećim ugovorima na temelju dobivenih podataka, uključujući:
- (a) podatke o odštetnim zahtjevima koje su ugovaratelji osiguranja već prijavili;
  - (b) druge podatke o poznatim ili procijenjenim obilježjima ugovora o osiguranju;
  - (c) povijesne podatke o vlastitom iskustvu subjekta, prema potrebi potkrijepljene povijesnim podacima iz drugih izvora. Povijesni podaci usklađuju se kako bi se pokazali postojeće uvjete, na primjer:
    - i. ako se obilježja osigurane skupine razlikuju (ili će se razlikovati, na primjer, zbog štetne selekcije) od obilježja skupine koja je upotrijebljena kao osnova za povijesne podatke;
    - ii. ako postoje pokazatelji da se povijesna kretanja neće nastaviti, da će se pojaviti nova kretanja ili da gospodarske, demografske ili druge promjene mogu utjecati na novčane tokove koji proizlaze iz postojećih ugovora o osiguranju ili
    - iii. ako je došlo do promjena u stavkama kao što su postupci preuzimanja rizika i postupci upravljanja odštetnim zahtjevima koji mogu utjecati na relevantnost povijesnih podataka o ugovorima o osiguranju;
  - (d) podatke o tekućim cijenama, ako su dostupni, za ugovore o reosiguranju i druge financijske instrumente (ako postoje) kojima su obuhvaćeni slični rizici, kao što su obveznice za elementarne nepogode i vremenski derivatni instrumenti, te najnovijim tržišnim cijenama za prijenose ugovora o osiguranju. Ti se podaci usklađuju kako bi se pokazale razlike između novčanih tokova koji proizlaze iz tih ugovora o reosiguranju ili drugih financijskih instrumenata i novčanih tokova koji bi nastali kad subjekt izvrši odnosne ugovore s ugovarateljem osiguranja.

*Tržišne varijable i netržišne varijable*

- B42. U MSFI-ju 17 utvrđene su dvije vrste varijabli:
- (a) tržišne varijable – varijable koje se mogu pratiti na tržištima ili koje se mogu izvesti izravno iz tržišta (na primjer, cijene vrijednosnih papira kojima se javno trguje i kamatne stope); i
  - (b) netržišne varijable – sve ostale varijable (na primjer, učestalost i težina odštetnih zahtjeva i smrtnost).
- B43. Tržišne varijable obično dovode do financijskog rizika (na primjer, vidljive kamatne stope), a netržišne varijable do nefinancijskog rizika (na primjer, stope smrtnosti). No to neće uvijek biti slučaj. Na primjer, mogu postojati pretpostavke koje se odnose na financijske rizike za koje se varijable ne mogu vidjeti na tržištu ili za koje one ne proizlaze izravno iz tržišta (na primjer, kamatne stope koje se ne mogu vidjeti na tržištima ili koje ne proizlaze izravno iz njih).

**Tržišne varijable (točka 33. podtočka (b))**

- B44. Procjene tržišnih varijabli u skladu su s vidljivim tržišnim cijenama na dan mjerenja. Subjekt je obavezan u najvećoj mogućoj mjeri upotrebljavati vidljive ulazne podatke i vidljive tržišne podatke ne smije zamijeniti vlastitim procjenama, osim kako je opisano u točki 79. MSFI-ja 13 *Mjerenje fer vrijednosti*. U skladu s MSFI-jem 13, ako se varijable trebaju izvesti (na primjer, jer ne postoje vidljive tržišne varijable), one u najvećoj mogućoj mjeri moraju biti u skladu s vidljivim tržišnim varijablama.
- B45. U tržišnim cijenama objedinjena su različita stajališta o mogućim budućim ishodima te se u njima odražavaju i preferencije sudionika na tržištu u pogledu rizika. Stoga one nisu jedinstvena prognoza budućeg ishoda. Ako se stvarni ishod razlikuje od prethodne tržišne cijene, to ne znači da je tržišna cijena bila „pogrešna”.
- B46. Važna primjena tržišnih varijabli odražava se u konceptu replicirajuće imovine ili replicirajućeg portfelja imovine. Replicirajuća imovina jest imovina čiji novčani tokovi u svim scenarijima *točno* odgovaraju ugovornim novčanim tokovima skupine ugovora o osiguranju u smislu iznosa, vremena i neizvjesnosti. U nekim slučajevima replicirajuća imovina može postojati za neke novčane tokove koji proizlaze iz skupine ugovora o osiguranju. U fer vrijednosti te imovine odražavaju se očekivana sadašnja vrijednost novčanih tokova od te imovine i rizik povezan s tim novčanim tokovima. Ako replicirajući portfelj imovine postoji za neke novčane tokove koji proizlaze iz skupine ugovora o osiguranju, za mjerenje relevantnih novčanih tokova od izvršenja ugovora o osiguranju subjekt umjesto izričite procjene novčanih tokova i diskontne stope može upotrijebiti fer vrijednost te imovine.
- B47. U MSFI-ju 17 od subjekta se ne zahtijeva da upotrebljava tehniku replicirajućeg portfelja. No ako replicirajuća imovina ili portfelj postoji za neke novčane tokove koji proizlaze iz ugovora o osiguranju i subjekt odluči upotrijebiti drukčiju tehniku, mora se uvjeriti da tehnika replicirajućeg portfelja vjerojatno ne bi dovela do bitno drukčijeg mjerenja tih novčanih tokova.
- B48. Tehnike koje nisu tehnike replicirajućeg portfelja, kao što su tehnike stohastičkog modeliranja, mogu biti robusnije ili jednostavnije za primjenu ako postoji znatna međuovisnost novčanih tokova koji se mijenjaju ovisno o povratu na imovinu i drugim novčanim tokovima. Prosudba je potrebna kako bi se odredila tehnika kojom se najbolje ispunjava cilj usklađenosti s vidljivim tržišnim varijablama u određenim okolnostima. Konkretno, tehnika koja se upotrebljava mora dovesti do usklađenosti mjerenja svih opcija i jamstava uključenih u ugovore o osiguranju s vidljivim tržišnim cijenama (ako postoje) za te opcije i jamstva.

**Netržišne varijable**

- B49. Procjene netržišnih varijabli odražavaju sve razumne i pouzdane vanjske i unutarnje dokaze koji su dostupni bez nepotrebnih troškova ili napora.
- B50. Netržišni vanjski podaci (na primjer, nacionalni statistički podaci o smrtnosti) mogu imati veću ili manju važnost od internih podataka (na primjer, interno prikupljeni statistički podaci o smrtnosti), ovisno o okolnostima. Na primjer, subjekt koji izdaje ugovore o životnom osiguranju pri izradi nepristranih procjena vjerojatnosti scenarija smrtnosti za svoje ugovore o osiguranju ne oslanja se samo na nacionalne statističke podatke o smrtnosti, nego uzima u obzir sve ostale razumne i pouzdane unutarnje i vanjske izvore podataka dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Pri izradi tih vjerojatnosti subjekt veću važnost daje uvjerljivijim podacima. Na primjer:
- (a) interni statistički podaci o smrtnosti mogu biti uvjerljiviji od nacionalnih podataka o smrtnosti ako se nacionalni podaci temelje na velikoj skupini koja nije reprezentativna za osiguranu skupinu. Razlog tome može biti, na primjer, činjenica da se demografska obilježja osigurane skupine mogu znatno razlikovati od obilježja nacionalne skupine, što znači da bi subjekt veću važnost trebao dati internim podacima, a manju nacionalnim statističkim podacima.
  - (b) s druge strane, ako se interni statistički podaci temelje na maloj skupini s obilježjima za koje se smatra da su slična obilježjima nacionalne skupine te ako su nacionalni statistički podaci aktualni, subjekt veću važnost daje nacionalnim statističkim podacima.
- B51. Procijenjene vjerojatnosti netržišnih varijabli ne smiju biti u suprotnosti s vidljivim tržišnim varijablama. Na primjer, procijenjene vjerojatnosti budućih scenarija stope inflacije moraju u najvećoj mogućoj mjeri biti u skladu s vjerojatnostima koje proizlaze iz tržišnih kamatnih stopa.

- B52. U nekim slučajevima subjekt može zaključiti da se tržišne varijable mijenjaju neovisno o netržišnim varijablama. U tom slučaju subjekt uzima u obzir scenarije koji odražavaju niz mogućih ishoda za netržišne varijable, pri čemu se u svakom scenariju upotrebljava ista vidljiva vrijednost tržišne varijable.
- B53. U drugim slučajevima tržišne varijable i netržišne varijable mogu biti međusobno povezane. Na primjer, mogu postojati dokazi da su stope isteka (netržišna varijabla) povezane s kamatnim stopama (tržišna varijabla). Slično tome, mogu postojati dokazi da su razine zahtjeva za osiguranje nekretnina ili automobila povezane s gospodarskim ciklusima te stoga i s kamatnim stopama i troškovima. Subjekt osigurava da su vjerojatnosti za te scenarije i ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik koji se odnosi na tržišne varijable u skladu s vidljivim tržišnim cijenama koje ovise o tim tržišnim varijablama.

*Upotreba trenutačnih procjena (točka 33. podtočka (c))*

- B54. Pri procjeni svakog scenarija za novčane tokove i njegove vjerojatnosti subjekt upotrebljava sve razumne i pouzdane podatke dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Subjekt preispituje procjene koje je izradio na kraju prethodnog izvještajnog razdoblja i ažurira ih. Pritom subjekt uzima u obzir sljedeće:
- (a) odražavaju li se u ažuriranim procjenama vjerno uvjeti na kraju izvještajnog razdoblja.
  - (b) odražavaju li se u promjenama procjena vjerno promjene uvjeta tijekom tog razdoblja. Na primjer, pretpostavimo da su procjene bile na jednom kraju razumnog raspona na početku razdoblja. Ako se uvjeti nisu promijenili, prebacivanjem procjena na drugi kraj raspona na kraju razdoblja ne bi se vjerno odražavali događaji tijekom razdoblja. Ako se subjektove najnovije procjene razlikuju od njegovih prethodnih procjena, ali se uvjeti nisu promijenili, subjekt ocjenjuje jesu li opravdane nove vjerojatnosti pripisane svakom scenariju. Pri ažuriranju svojih procjena tih vjerojatnosti subjekt uzima u obzir dokaze kojima su potkrijepljene njegove prethodne procjene i sve nove dokaze, pri čemu veću važnost daje uvjerljivijim dokazima.
- B55. U vjerojatnosti pripisanoj svakom scenariju odražavaju se uvjeti na kraju izvještajnog razdoblja. Stoga, u skladu s MRS-om 10 *Događaji nakon izvještajnog razdoblja* događaj nakon izvještajnog razdoblja kojim se rješava neizvjesnost koja je postojala na kraju izvještajnog razdoblja nije dokaz uvjeta koji su postojali tog dana. Na primjer, na kraju izvještajnog razdoblja može postojati 20-postotna vjerojatnost da će tijekom preostalih šest mjeseci ugovora o osiguranju nastati velika oluja. Nakon kraja izvještajnog razdoblja, ali prije odobrenja financijskih izvještaja za izdavanje, nastaje velika oluja. Novčani tokovi od izvršenja tog ugovora ne odražavaju tu oluju za koju se, na temelju novijih saznanja, zna da se dogodila. Umjesto toga, novčani tokovi uključeni u mjerenje uključuju 20-postotnu vjerojatnost koja je vidljiva na kraju izvještajnog razdoblja (uz objavu u skladu s MRS-om 10 da je događaj koji ne nalaže usklađivanje nastupio nakon kraja izvještajnog razdoblja).
- B56. Trenutačne procjene očekivanih novčanih tokova nisu nužno istovjetne najnovijem stvarnom iskustvu. Na primjer, pretpostavimo da je iskustvo povezano sa smrtnosti u izvještajnom razdoblju 20 % lošije od prethodnog iskustva povezanog sa smrtnosti i prethodnih očekivanja u pogledu iskustava povezanih sa smrtnosti. Nekoliko čimbenika moglo je prouzročiti iznenadnu promjenu iskustva, uključujući:
- (a) trajne promjene smrtnosti;
  - (b) promjene obilježja osigurane skupine (na primjer, promjene u preuzimanju rizika ili distribuciji ili selektivno raskinuti ugovori ugovaratelja osiguranja koji su neobično dobrog zdravlja);
  - (c) nasumične fluktuacije; ili
  - (d) jednokratne uzroke koji se mogu utvrditi.
- B57. Subjekt istražuje razloge za promjenu iskustva te izrađuje nove procjene novčanih tokova i vjerojatnosti s obzirom na najnovije iskustvo, ranije iskustvo i druge podatke. Rezultat u slučaju primjera iz točke B56. obično bi bila promjena očekivane sadašnje vrijednosti naknade za smrt, ali ne za čak 20 %. U primjeru iz točke B56., ako stope smrtnosti nastave biti znatno više od prethodnih procjena zbog razloga za koje se očekuje da će se nastaviti, povećat će se procijenjena vjerojatnost pripisana scenarijima koji uključuju visoku smrtnost.

- B58. Procjene netržišnih varijabli uključuju podatke o trenutačnoj razini osiguranih događaja i podatke o kretanjima. Na primjer, stope smrtnosti u brojnim su se zemljama stalno smanjivale tijekom duljeg razdoblja. Pri određivanju novčanih tokova od izvršenja ugovora uzimaju se u obzir vjerojatnosti koje bi se pripisale svakom mogućem scenariju kretanja, uzimajući u obzir sve razumne i pouzdane podatke dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora.
- B59. Slično tome, ako su novčani tokovi raspodijeljeni u skupinu ugovora o osiguranju osjetljivi na inflaciju, pri određivanju novčanih tokova od izvršenja ugovora uzimaju se u obzir trenutačne procjene mogućih budućih stopa inflacije. Budući da će stope inflacije vjerojatno biti povezane s kamatnim stopama, u mjerenju novčanih tokova od izvršenja ugovora uzimaju se u obzir vjerojatnosti za svaki scenarij inflacije na način da budu u skladu s vjerojatnostima koje proizlaze iz tržišnih kamatnih stopa koje se upotrebljavaju u procjeni diskontne stope (vidjeti točku B51.).
- B60. Pri procjeni novčanih tokova subjekt uzima u obzir trenutačna očekivanja u pogledu budućih događaja koji bi mogli utjecati na te novčane tokove. Subjekt izrađuje scenarije novčanih tokova u kojima se odražavaju ti budućih događaji te nepristrane procjene vjerojatnosti svakog scenarija. No subjekt ne uzima u obzir trenutačna očekivanja u pogledu budućih izmjena zakonodavstva kojima bi se promijenila ili ukinula sadašnja obveza ili uvele nove obveze na temelju postojećeg ugovora o osiguranju dok se ta izmjena zakonodavstva zaista ne donese.

*Novčani tokovi u okviru granica ugovora (točka 34.)*

- B61. Procjene novčanih tokova u scenariju uključuju sve novčane tokove u okviru granica postojećeg ugovora te ne uključuju nikakve druge novčane tokove. Subjekt primjenjuje točku 2. kako bi odredio granice postojećeg ugovora.
- B62. Brojni ugovori o osiguranju imaju elemente na temelju kojih ugovaratelji osiguranja mogu poduzeti mjere za promjenu iznosa, vremena, prirode ili neizvjesnosti iznosa koje će primiti. Ti elementi uključuju mogućnosti produljenja, otkupa, konverzije i prestanka plaćanja premija, pri čemu se i dalje ostvaruju prava na temelju tih ugovora. Pri mjerenju skupine ugovora o osiguranju uzimaju se u obzir, na osnovi očekivane vrijednosti, subjektive trenutačne procjene načina na koji će ugovaratelji osiguranja iz skupine iskoristiti dostupne mogućnosti, a pri ispravku vrijednosti za nefinancijski rizik uzimaju se u obzir subjektive trenutačne procjene načina na koji se stvarno ponašanje ugovaratelja osiguranja može razlikovati od očekivanog ponašanja. Taj zahtjev u pogledu određivanja očekivane vrijednosti primjenjuje se neovisno o broju ugovora u skupini; na primjer, primjenjuje se čak i ako skupinu čini jedan ugovor. Stoga se pri mjerenju skupine ugovora o osiguranju ne pretpostavlja 100-postotna vjerojatnost da će ugovaratelji osiguranja:
- (a) otkupiti svoje ugovore ako postoji određena vjerojatnost da neki ugovaratelji osiguranja to neće učiniti; ili
  - (b) zadržati svoje ugovore ako postoji određena vjerojatnost da neki ugovaratelji osiguranja to neće učiniti.
- B63. Ako je na temelju ugovora o osiguranju izdavatelj tog ugovora dužan produljiti ili na drugi način zadržati ugovor, on primjenjuje točku 34. kako bi procijenio jesu li premije i povezani novčani tokovi koji proizlaze iz produljenog ugovora u okviru granica izvornog ugovora.
- B64. U točki 34. upućuje se na subjektovu praktičnu mogućnost da na budući datum (datum produljenja) odredi cijenu u kojoj se u cijelosti odražavaju rizici u ugovoru od tog datuma. Subjekt ima tu praktičnu mogućnost ako ne postoje ograničenja zbog kojih ne može odrediti istu cijenu koju bi odredio za novi ugovor s istim obilježjima kao u postojećem ugovoru izdanom tog datuma ili ako može izmijeniti koristi kako bi bile u skladu s cijenom koju će naplatiti. Slično tome, subjekt ima praktičnu mogućnost odrediti cijenu ako može ponovno odrediti cijenu postojećeg ugovora tako da se u toj cijeni odražavaju ukupne promjene rizika u portfelju ugovora o osiguranju, čak i ako se u cijeni određenoj za svakog pojedinačnog ugovaratelja osiguranja ne odražava promjena rizika za tog specifičnog ugovaratelja osiguranja. Pri procjeni toga ima li subjekt praktičnu mogućnost odrediti cijenu u kojoj se u cijelosti odražavaju rizici u ugovoru ili portfelju uzimaju se u obzir svi rizici koji bi se uzeli u obzir pri preuzimanju rizika za istovrijedne ugovore na datum produljenja preostale usluge. Pri određivanju procjena budućih novčanih tokova na kraju izvještajnog razdoblja subjekt ponovno procjenjuje granice ugovora o osiguranju kako bi uključio učinak promjena okolnosti na materijalna prava i obveze subjekta.



- B65. Novčani tokovi u okviru granica ugovora o osiguranju novčani su tokovi koji su izravno povezani s izvršenjem ugovora, uključujući novčane tokove za koje subjekt ima diskrecijsko pravo u pogledu iznosa ili vremena. Novčani tokovi unutar granica uključuju:
- (a) premije (uključujući usklađenja premija i obročne premije) ugovaratelja osiguranja i sve dodatne novčane tokove koji proizlaze iz tih premija.
  - (b) plaćanja ugovaratelju osiguranja (ili u njegovo ime), uključujući štete koje su već prijavljene, ali još nisu plaćene (odnosno prijavljene štete), nastale štete za događaje koji su se dogodili, ali za koje nije prijavljena šteta i sve buduće štete za koju subjekt ima materijalnu obvezu (vidjeti točku 34.).
  - (c) plaćanja ugovaratelju osiguranja (ili u njegovo ime) koja se mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke.
  - (d) plaćanja ugovaratelju osiguranja (ili u njegovo ime) koja proizlaze iz derivatnih instrumenata, na primjer, opcija i jamstava ugrađenih u ugovor ako te opcije i jamstva nisu odvojeni od ugovora o osiguranju (vidjeti točku 11. podtočku (a)).
  - (e) razvrstavanje novčanih tokova od pribave osiguranja u portfelj kojem ugovor pripada.
  - (f) troškove rješavanja odštetnih zahtjeva (odnosno troškove koje će subjekt imati pri istraživanju, obradi i rješavanju odštetnih zahtjeva na temelju postojećih ugovora o osiguranju, uključujući naknade za pravne usluge i usluge procjenitelja štete te interne troškove ispitivanja zahtjeva i obrade isplata odštetnih zahtjeva).
  - (g) troškove koje će subjekt imati pri osiguravanju ugovornih naknada u naravi.
  - (h) troškove upravljanja policom i njezina održavanja, kao što su troškovi naplate premija i obrade izmjena polica (na primjer, konverzije i reaktiviranja). Ti troškovi uključuju i višekratne provizije za koje se očekuje da će se platiti posrednicima ako dotični ugovaratelj osiguranja nastaviti plaćati premije u okviru granica ugovora o osiguranju.
  - (i) poreze na temelju transakcija (kao što su porezi na premije, porezi na dodanu vrijednost te porezi na robu i usluge) i naknade (kao što su naknade za vatrogasnu službu i procjene jamstvenog fonda) koji izravno proizlaze iz postojećih ugovora o osiguranju ili koji im se mogu pripisati na temelju razumnog i dosljednog kriterija.
  - (j) plaćanja koja osiguratelj izvršava u svojstvu fiducijara kako bi podmirio porezne obveze ugovaratelja osiguranja te povezane primitke.
  - (k) moguće novčane priljeve od povrata (kao što su spašavanje i subrogacija) za buduće odštetne zahtjeve obuhvaćene postojećim ugovorima o osiguranju te, u mjeri u kojoj oni ne zadovoljavaju uvjete za priznavanje kao odvojena imovina, moguće novčane priljeve od povrata za prošle zahtjeve.
  - (ka) troškove koje će subjekt imati:
    - i. obavljanjem ulagačke aktivnosti, u mjeri u kojoj subjekt obavlja tu aktivnost kako bi povećao koristi od pokrića osiguranja za ugovaratelje osiguranja. Uлагаčke aktivnosti povećavaju koristi od pokrića osiguranja ako subjekt obavlja te aktivnosti za koje očekuje ostvariti povrat ulaganja od kojeg će ugovaratelji osiguranja imati koristi u slučaju nastanka osiguranog događaja.
    - ii. pružanjem usluge povrata od ulaganja ugovarateljima osiguranja iz ugovora o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja (vidjeti točku B119.B).
    - iii. pružanjem usluga povezanih s ulaganjem ugovarateljima osiguranja ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja.
  - (l) raspodjelu fiksnih i varijabilnih općih troškova (kao što su troškovi računovodstva, ljudskih resursa, informacijske tehnologije i podrške, amortizacije građevina, najma te održavanja i komunalnih usluga) koji se mogu izravno pripisati izvršenju ugovora o osiguranju. Ti se opći troškovi raspodjeljuju u skupine ugovora primjenom sustavnih i smislenih metoda koje se dosljedno primjenjuju na sve troškove sa sličnim obilježjima.
  - (m) sve ostale troškove koji se mogu posebno naplatiti ugovaratelju osiguranja pod uvjetima iz ugovora.

- B66. Sljedeći novčani tokovi ne uključuju se u procjenu novčanih tokova koji će nastati kad subjekt izvrši postojeći ugovor o osiguranju:
- (a) povrat od ulaganja. Ulaganja se odvojeno priznaju, mjere i prezentiraju.
  - (b) novčani tokovi (plaćanja ili primici) koji proizlaze iz ugovora o reosiguranju koji se drže. Ugovori o reosiguranju koji se drže priznaju se, mjere i prezentiraju odvojeno.
  - (c) novčani tokovi koji mogu proizaći iz budućih ugovora o osiguranju, odnosno novčani tokovi izvan granica postojećih ugovora (vidjeti točke 34.– 35.).
  - (d) novčani tokovi povezani s troškovima koji se ne mogu izravno pripisati portfelju ugovora o osiguranju koji sadržava taj ugovor, kao što su troškovi razvoja proizvoda i obuke. Ti se troškovi priznaju u računu dobiti i gubitka kad nastanu.
  - (e) novčani tokovi koji proizlaze iz neuobičajenih količina utrošenog rada ili drugih resursa koji se upotrebljavaju za izvršenje ugovora. Ti se troškovi priznaju u računu dobiti i gubitka kad nastanu.
  - (f) plaćanja poreza na dobit i primici koje osiguratelj ne plaća niti prima u svojstvu fiducijara ili koji se ne mogu posebno naplatiti ugovaratelju osiguranja pod uvjetima iz ugovora.
  - (g) novčani tokovi između različitih komponenti izvještajnog subjekta, kao što su fondovi ugovaratelja osiguranja i fondovi dioničara, ako se tim novčanim tokovima ne mijenja iznos koji će se platiti ugovarateljima osiguranja.
  - (h) novčani tokovi koji proizlaze iz komponenti odvojenih od ugovora o osiguranju koje se obračunavaju u skladu s drugim primjenjivim standardima (vidjeti točke 10. – 13.).
- B66.A Od subjekta se može zahtijevati da prije priznavanja skupine ugovora o osiguranju prizna imovinu ili obvezu za novčane tokove povezane sa skupinom ugovora o osiguranju koji nisu novčani tokovi od pribave osiguranja, i to zbog nastanka novčanih tokova ili zbog zahtjeva nekog drugog standarda MSFI-ja. Novčani tokovi su povezani sa skupinom ugovora o osiguranju ako bi ti novčani tokovi bili uključeni u novčane tokove od izvršenja ugovora na datum početnog priznavanja skupine da su plaćeni ili primljeni nakon tog datuma. Za primjenu točke 38. podtočke (c) alineje ii., subjekt prestaje priznavati takvu imovinu ili obvezu u mjeri u kojoj se ta imovina ili obveza ne bi priznavala odvojeno od skupine ugovora o osiguranju ako je do novčanog toka ili primjene standarda MSFI-ja došlo na datum početnog priznavanja skupine ugovora o osiguranju.

***Ugovori s novčanim tokovima koji utječu ili su pod utjecajem novčanih tokova prema ugovarateljima osiguranja iz drugih ugovora***

- B67. Neki ugovori o osiguranju utječu na novčane tokove prema ugovarateljima osiguranja iz drugih ugovora time što se u njima zahtijeva:
- (a) da ugovaratelj osiguranja s ugovarateljima osiguranja iz drugih ugovora dijeli povrat od istog određenog skupa odnosnih stavki; i
  - (b) ili:
    - i. da ugovaratelj osiguranja snosi smanjenje svojeg udjela u povratu od odnosnih stavki zbog plaćanja ugovarateljima osiguranja iz drugih ugovora koji sudjeluju u tom skupu, uključujući plaćanja koja proizlaze iz jamstava danih ugovarateljima osiguranja iz tih drugih ugovora; ili
    - ii. da ugovaratelji osiguranja iz drugih ugovora snose smanjenje svojih udjela od odnosnih stavki zbog plaćanja ugovaratelju osiguranja, uključujući plaćanja koja proizlaze iz jamstava danih tom ugovaratelju osiguranja.
- B68. Ponekad će ti ugovori utjecati na novčane tokove prema ugovarateljima osiguranja iz ugovora u drugim skupinama. Novčani tokovi od izvršenja ugovora iz svake skupine odražavaju mjeru u kojoj ugovori u toj skupini dovode do toga da na subjekta utječu očekivani novčani tokovi, bilo prema ugovarateljima osiguranja u toj skupini bilo prema ugovarateljima osiguranja u drugoj skupini. Stoga novčani tokovi od izvršenja ugovora za skupinu:
- (a) uključuju plaćanja koja proizlaze iz uvjeta postojećih ugovora prema ugovarateljima osiguranja iz ugovora u drugim skupinama, neovisno o tome očekuje li se da će se ta plaćanja izvršiti prema sadašnjim ili budućim ugovarateljima osiguranja; i
  - (b) isključuju plaćanja prema ugovarateljima osiguranja u toj skupini koja su, u skladu s podtočkom (a), uključena u novčane tokove od izvršenja ugovora iz druge skupine.

- B69. Na primjer, u mjeri u kojoj se plaćanja prema ugovarateljima osiguranja u jednoj skupini povezana s udjelom u povratu od odnosnih stavki zbog plaćanja zajamčenog iznosa ugovarateljima osiguranja u drugoj skupini smanje s 350 NJ na 250 NJ, plaćanja od 100 NJ bit će uključena u novčane tokove od izvršenja ugovorâ iz prve skupine (koji će dakle iznositi 350 NJ), dok će zajamčeni iznos od 100 NJ biti isključen iz novčanih tokova od izvršenja ugovorâ iz druge skupine.
- B70. Različiti praktični pristupi mogu se primijeniti za određivanje novčanih tokova od izvršenja ugovorâ za skupinu ugovora koji utječu ili su pod utjecajem novčanih tokova prema ugovarateljima osiguranja iz ugovora u drugim skupinama. U nekim slučajevima subjekt će možda moći utvrditi promjenu odnosnih stavki i posljedičnu promjenu novčanih tokova samo na razini objedinjavanja višoj od razine skupina. U tim slučajevima subjekt sustavno i smisleno raspodjeljuje učinak promjene odnosnih stavki u svaku skupinu.
- B71. Nakon što se za sve ugovore u skupini osiguraju sve usluge iz ugovora o osiguranju, novčani tokovi od izvršenja ugovorâ još uvijek mogu uključivati plaćanja za koja se očekuje da će biti izvršena prema postojećim ugovarateljima osiguranja u drugim skupinama ili budućim ugovarateljima osiguranja. Subjekt nije obavezan nastaviti raspodjelu tih novčanih tokova od izvršenja ugovorâ u specifične skupine, nego umjesto toga može priznavati i mjeriti obvezu za te novčane tokove od izvršenja ugovorâ koji proizlaze iz svih skupina.

#### **Diskontne stope (točka 36.)**

- B72. Subjekt upotrebljava sljedeće diskontne stope pri primjeni MSFI-ja 17:
- (a) za mjerenje novčanih tokova od izvršenja ugovorâ – trenutačne diskontne stope u skladu s točkom 36.;
  - (b) za određivanje kamata koje se dodaju marži za ugovorenu uslugu u skladu s točkom 44. podtočkom (b) za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja – diskontne stope određene na datum početnog priznavanja skupine ugovora, uz primjenu točke 36. na nominalne novčane tokove koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke;
  - (c) za mjerenje promjena marže za ugovorenu uslugu u skladu s točkom B96. podtočkama (a) – (b) i točkom B96. podtočkom (d) za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja – diskontne stope u skladu s točkom 36. određene pri početnom priznavanju;
  - (d) za skupine ugovora u kojima se primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije i koji imaju znatnu komponentu financiranja, kako bi se knjigovodstvena vrijednost obveze za preostalo pokriće uskladila s točkom 56. – diskontne stope u skladu s točkom 36. određene pri početnom priznavanju;
  - (e) ako subjekt odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja između računa dobiti i gubitka i ostale sveobuhvatne dobiti (vidjeti točku 88.), kako bi odredio iznos financijskih prihoda ili rashoda uključenih u račun dobiti i gubitka:
    - i. za skupine ugovora o osiguranju za koje promjene u pretpostavkama koje se odnose na financijski rizik nemaju znatan učinak na iznose plaćene ugovarateljima osiguranja, u skladu s točkom B131. – diskontne stope određene na datum početnog priznavanja skupine ugovora, uz primjenu točke 36. na nominalne novčane tokove koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke;
    - ii. za skupine ugovora o osiguranju za koje promjene u pretpostavkama koje se odnose na financijski rizik imaju znatan učinak na iznose plaćene ugovarateljima osiguranja, u skladu s točkom B132. podtočkom (a) alinejom i. – diskontne stope s pomoću kojih se preostali revidirani očekivani financijski prihodi ili rashodi raspodjeljuju tijekom preostalog trajanja skupine ugovora po stalnoj stopi; i
    - iii. za skupine ugovora u kojima se primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije u skladu s točkom 59. podtočkom (b) i točkom B133. – diskontne stope određene na datum nastale štete, uz primjenu točke 36. na nominalne novčane tokove koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke.
- B73. Kako bi odredio diskontne stope na datum početnog priznavanja skupine ugovora opisane u točki B72. podtočkama (b) – (e), subjekt može primijeniti ponderirani prosjek diskontnih stopa tijekom razdoblja u kojem su izdani ugovori u skupini, a koji u skladu s točkom 22. ne može trajati više od godinu dana.

- B74. Procjene diskontnih stopa moraju biti u skladu s drugim procjenama koje se upotrebljavaju za mjerenje ugovora o osiguranju kako bi se izbjeglo dvostruko obračunavanje ili propusti; na primjer:
- (a) novčani tokovi koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke diskontiraju se po stopama u kojima se ne odražava takva promjenjivost;
  - (b) novčani tokovi koji se mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke:
    - i. diskontiraju se po stopama u kojima se odražava ta promjenjivost; ili
    - ii. usklađuju se za učinak te promjenjivosti i diskontiraju po stopi u kojoj se odražava izvršeno usklađenje.
  - (c) nominalni novčani tokovi (odnosno novčani tokovi koji uključuju učinak inflacije) diskontiraju se po stopama koje uključuju učinak inflacije; i
  - (d) realni novčani tokovi (odnosno novčani tokovi koji ne uključuju učinak inflacije) diskontiraju se po stopama koje ne uključuju učinak inflacije.
- B75. U točki B74. podtočki (b) zahtijeva se da se novčani tokovi koji se mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke diskontiraju po stopama u kojima se odražava ta promjenjivost ili da se usklade za učinak te promjenjivosti i diskontiraju po stopi u kojoj se odražava izvršeno usklađenje. Promjenjivost je relevantan čimbenik neovisno o tome proizlazi li iz ugovornih uvjeta ili ostvarivanja diskrecijskog prava subjekta te neovisno o tome drži li subjekt te odnosne stavke.
- B76. Novčani tokovi koji se mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke s promjenjivim povratima, ali koji podliježu jamstvu u pogledu minimalnog povrata, ne mijenjaju se samo na temelju povrata na odnosne stavke, čak i kad je zajamčeni iznos niži od očekivanog povrata na odnosne stavke. Stoga subjekt stopu u kojoj se održava promjenjivost povrata na odnosne stavke usklađuje za učinak jamstva, čak i kad je zajamčeni iznos niži od očekivanog povrata na odnosne stavke.
- B77. U MSFI-ju 17 od subjekta se ne zahtijeva da procijenjene novčane tokove podijeli u one koji se mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke i one koje se ne mijenjaju. Ako subjekt ne dijeli procijenjene novčane tokove na taj način, obavezan je primijeniti diskontne stope koje su primjerene za procijenjene novčane tokove u cjelini; na primjer, primjenom tehnika stohastičkog modeliranja ili tehnika mjerenja neutralnih s obzirom na rizik.
- B78. Diskontne stope uključuju samo relevantne čimbenike, odnosno čimbenike koji proizlaze iz vremenske vrijednosti novca, obilježja novčanih tokova i obilježja likvidnosti ugovora o osiguranju. Te diskontne stope možda nisu izravno vidljive na tržištu. Stoga, kad vidljive tržišne stope za instrument s istim obilježjima nisu dostupne ili su vidljive tržišne stope za slične instrumente dostupne, ali se na temelju njih ne mogu odvojeno utvrditi čimbenici po kojima se taj instrument razlikuje od ugovora o osiguranju, subjekt procjenjuje primjerene stope. U MSFI-ju 17 ne zahtijeva se konkretna tehnika procjene za određivanje diskontnih stopa. Pri primjeni tehnike procjene subjekt je obavezan:
- (a) u najvećoj mogućoj mjeri upotrebljavati vidljive ulazne podatke (vidjeti točku B44.) i odražavati sve razumne i pouzdane vanjske i unutarnje podatke o netržišnim varijablama dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora (vidjeti točku B49.). Točnije, diskontne stope koje se upotrebljavaju ne smiju biti u suprotnosti s dostupnim i relevantnim tržišnim podacima i netržišne varijable koje se upotrebljavaju ne smiju biti u suprotnosti s vidljivim tržišnim varijablama.
  - (b) odražavati postojeće tržišne uvjete sa stajališta sudionika na tržištu.
  - (c) donositi prosudbe kako bi ocijenio stupanj sličnosti između obilježja ugovora o osiguranju koji se mjere i obilježja instrumenta za koji su dostupne vidljive tržišne cijene te uskladiti te cijene kako bi se odražavale razlike između njih.

- B79. Za novčane tokove ugovora o osiguranju koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke diskontna stopa održava krivulju prinosa u odgovarajućoj valuti za instrumente koji imatelja ne izlažu nikakvom ili ga izlažu neznatnom kreditnom riziku i usklađena je kako bi se odražavala obilježja likvidnosti skupine ugovora o osiguranju. U tom se usklađenju odražava razlika između obilježja likvidnosti skupine ugovora o osiguranju i obilježja likvidnosti imovine upotrijebljene za određivanje krivulje prinosa. U krivuljama prinosa odražava se imovina kojom se trguje na aktivnim tržištima i koju imatelj obično u svakom trenutku odmah može prodati bez znatnih troškova. Za razliku od toga, na temelju nekih ugovora o osiguranju subjekta se ne može prisiliti da plaćanje izvrši prije nastanka osiguranih događaja ili datuma određenih u tim ugovorima.
- B80. Stoga, za novčane tokove ugovora o osiguranju koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke subjekt može odrediti diskontne stope usklađivanjem likvidne nerizične krivulje prinosa tako da se u njoj održavaju razlike između obilježja likvidnosti financijskih instrumenata na kojima se temelje vidljive stope na tržištu i obilježja likvidnosti ugovora o osiguranju (pristup odozdo prema gore).
- B81. S druge strane, subjekt može odrediti odgovarajuće diskontne stope za ugovore o osiguranju na temelju krivulje prinosa u kojoj se odražavaju postojeće tržišne stope povrata koje proizlaze iz mjerenja fer vrijednosti referentnog portfelja imovine (pristup odozgo prema dolje). Subjekt usklađuje tu krivulju prinosa kako bi uklonio sve čimbenike koji nisu relevantni za ugovore o osiguranju, ali nije obavezan krivulju prinosa uskladiti za razlike u obilježjima likvidnosti ugovora o osiguranju i referentnog portfelja.
- B82. Pri procjeni krivulje prinosa opisane u točki B81.:
- (a) ako za imovinu iz referentnog portfelja na aktivnim tržištima postoje vidljive tržišne cijene, subjekt upotrebljava te cijene (u skladu s točkom 69. MSFI-ja 13.).
  - (b) ako tržište nije aktivno, subjekt usklađuje vidljive tržišne cijene slične imovine kako bi bile usporedive s tržišnim cijenama imovine koja se mjeri (u skladu s točkom 83. MSFI-ja 13).
  - (c) ako ne postoji tržište za imovinu iz referentnog portfelja, subjekt primjenjuje tehniku procjene. Za tu imovinu (u skladu s točkom 89. MSFI-ja 13) subjekt je obavezan:
    - i. prikupiti ulazne podatke koji nisu vidljivi upotrebom najboljih podataka dostupnih u tim okolnostima. Ti ulazni podaci mogu uključivati subjektove vlastite podatke te, u kontekstu MSFI-ja 17, subjekt može više važnosti dati dugoročnim procjenama nego kratkoročnim fluktuacijama; i
    - ii. uskladiti te podatke tako da se u njima održavaju svi razumno dostupni podaci o pretpostavkama u pogledu sudionika na tržištu.
- B83. Pri usklađivanju krivulje prinosa subjekt usklađuje tržišne stope vidljive u nedavnim transakcijama u instrumentima sa sličnim obilježjima za kretanja tržišnih čimbenika nakon datuma transakcije te vidljive tržišne stope usklađuje tako da se u njima odražava stupanj različitosti između instrumenta koji se mjeri i instrumenta za koji su transakcijske cijene vidljive. Za novčane tokove ugovora o osiguranju koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na imovinu u referentnom portfelju ta usklađenja uključuju:
- (a) usklađenje za razlike između iznosa, vremena i neizvjesnosti novčanih tokova imovine u portfelju te iznosa, vremena i neizvjesnosti novčanih tokova ugovora o osiguranju; i
  - (b) isključivanje premija tržišnog rizika za kreditni rizik koje su relevantne samo za imovinu uključenu u referentni portfelj.
- B84. U načelu, za novčane tokove ugovora o osiguranju koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na imovinu u referentnom portfelju trebala bi postojati jedna nelikvidna nerizična krivulja prinosa kojom se uklanja sva neizvjesnost u pogledu iznosa i vremena novčanih tokova. No u praksi pristup odozgo prema dolje i pristup odozdo prema gore mogu dovesti do različitih krivulja prinosa, čak i u istoj valuti. Razlog su tome svojstvena ograničenja u procjeni usklađenja izvršenih na temelju svakog pristupa te mogući izostanak usklađenja za različita svojstva likvidnosti u pristupu odozgo prema dolje. Subjekt nije obavezan uskladiti diskontnu stopu određenu na temelju odabranog pristupa s diskontnom stopom koja bi se odredila na temelju drugog pristupa.

- B85. U MSFI-ju 17 nisu određena ograničenja referentnog portfelja imovine koji se upotrebljava u skladu s točkom B81. No manji broj usklađenja bio bi potreban za uklanjanje čimbenika koji nisu relevantni za ugovore o osiguranju kad referentni portfelj imovine ima slična obilježja. Na primjer, ako se novčani tokovi od ugovora o osiguranju ne razlikuju ovisno o povratu na odnosne stavke, manji broj usklađenja bio bi potreban ako je subjekt kao početnu točku upotrijebio dužničke instrumente umjesto vlasničkih instrumenata. Za dužničke instrumente cilj bi bio iz ukupnog prinosa obveznica ukloniti učinak kreditnog rizika i druge čimbenike koji nisu relevantni za ugovore o osiguranju. Jedan od načina procjene učinka kreditnog rizika jest upotreba tržišne cijene kreditnog derivatnog instrumenta kao referentne točke.

#### **Ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik (točka 37.)**

- B86. Ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik odnosi se na rizik koji proizlazi iz ugovora o osiguranju, a koji nije financijski rizik. Financijski rizik uključen je u procjene budućih novčanih tokova ili diskontne stope koja se upotrebljava za usklađivanje novčanih tokova. Rizici obuhvaćeni ispravkom vrijednosti za nefinancijski rizik jesu rizik osiguranja i drugi nefinancijski rizici, kao što su rizik isteka i rizik troška (vidjeti točku B14.).

- B87. Ispravkom vrijednosti za nefinancijski rizik za ugovore o osiguranju mjeri se naknada koju bi subjekt zahtijevao kako bi mu sljedeće opcije bile jednake:

- (a) ispunjenje obveze s nizom mogućih ishoda koji proizlaze iz nefinancijskog rizika; i
- (b) ispunjenje obveze koja će dovesti do fiksnih novčanih tokova s istom očekivanom sadašnjom vrijednosti kao ugovori o osiguranju.

Na primjer, ispravkom vrijednosti za nefinancijski rizik mjerila bi se naknada koju bi subjekt zahtijevao kako bi mu bilo jednako hoće li ispuniti obvezu za koju – zbog nefinancijskog rizika – postoji 50-postotna vjerojatnost da će iznositi 90 NJ i 50-postotna vjerojatnost da će iznositi 110 NJ ili će ispuniti obvezu koja fiksno iznosi 100 NJ. Kao rezultat toga, ispravkom vrijednosti za nefinancijski rizik korisnicima financijskih izvještaja pružaju se podaci o iznosu koji subjekt naplaćuje za neizvjesnost koja proizlazi iz nefinancijskog rizika u pogledu iznosa i vremena novčanih tokova.

- B88. Budući da se u ispravku vrijednosti za nefinancijski rizik odražava naknada koju bi subjekt zahtijevao za nefinancijski rizik koji proizlazi iz neizvjesnog iznosa i vremena novčanih tokova, u ispravku vrijednosti za nefinancijski rizik odražavaju se i:

- (a) stupanj diversifikacijske naknade koju subjekt uključuje kad određuje naknadu koju zahtijeva zbog tog rizika; i
- (b) povoljni i nepovoljni ishodi tako da se održava i stupanj subjektove nesklonosti prema riziku.

- B89. Svrha je ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik mjeriti učinak neizvjesnosti u novčanim tokovima koja proizlazi iz ugovora o osiguranju, osim neizvjesnosti koja proizlazi iz financijskog rizika. Stoga se u ispravku vrijednosti za nefinancijski rizik odražavaju svi nefinancijski rizici povezani s ugovorima o osiguranju. U njoj se odražavaju rizici koji ne proizlaze iz ugovora o osiguranju, kao što je opći operativni rizik.

- B90. Ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik izričito se uključuje u mjerenje. Ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik konceptualno je odvojen od procjena budućih novčanih tokova i diskontnih stopa kojima se ispravlja vrijednost tih novčanih tokova. Subjekt ne smije dvostruko obračunavati ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik, na primjer, implicitnim uključivanjem ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik pri određivanju procjena budućih novčanih tokova ili diskontnih stopa. Diskontne stope koje se objavljuju u skladu s točkom 120. ne uključuju nikakve implicitne ispravke vrijednosti za nefinancijski rizik.

- B91. U MSFI-ju 17 ne određuju se tehnike procjene koje se upotrebljavaju za određivanje ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik. No kako bi se odrazila naknada koju bi subjekt zahtijevao za preuzimanje nefinancijskog rizika, ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik mora imati sljedeća obilježja:

- (a) rizici niske učestalosti i visoke ozbiljnosti dovest će do većih ispravaka vrijednosti za nefinancijski rizik nego rizici visoke učestalosti i niske ozbiljnosti;
- (b) za slične rizike ugovori duljeg trajanja dovest će do većih ispravaka vrijednosti za nefinancijski rizik nego ugovori kraćeg trajanja;

- (c) rizici šire distribucije vjerojatnosti dovest će do većih ispravaka vrijednosti za nefinancijski rizik nego rizici uže distribucije vjerojatnosti;
- (d) što se manje zna o trenutačnoj procjeni i njezinu kretanju, to će ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik biti veći; i
- (e) ako se novim iskustvom smanjuje neizvjesnost u pogledu iznosa i vremena novčanih tokova, smanjit će se ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik i obrnuto.

B92. Subjekt primjenjuje prosudbu pri određivanju primjerene tehnike procjene za ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik. Pri primjeni te prosudbe subjekt uzima u obzir objavljuju li se tom tehnikom sažeti i informativni podaci tako da korisnici financijskih izvještaja mogu ocijeniti subjektove rezultate u odnosu na rezultate drugih subjekata. U točki 119. od subjekta koji za određivanje ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik upotrebljava tehniku koja nije tehnika razine pouzdanosti zahtijeva se da objavi upotrijebljenu tehniku i razinu pouzdanosti koja odgovara rezultatima te tehnike.

#### **Početno priznavanje prijenosa ugovora o osiguranju i poslovnih spajanja (točka 39.)**

B93. Ako subjekt stekne izdane ugovore o osiguranju ili ugovore o reosiguranju koji se drže u okviru prijenosa ugovora o osiguranju koji ne čine poslovanje ili poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3, subjekt primjenjuje točke 14.–24. kako bi utvrdio stečene skupine ugovora, kao da je te ugovore sklopio na datum transakcije.

B94. Subjekt upotrebljava naknadu primljenu ili plaćenu za ugovore kao zamjenu za primljene premije. Naknada primljena ili plaćena za ugovore ne uključuje naknadu primljenu ili plaćenu za svu ostalu imovinu i obveze stečene u okviru iste transakcije. U poslovnom spajanju obuhvaćenom područjem primjene MSFI-ja 3 primljena ili plaćena naknada jest fer vrijednost ugovora na taj datum. Pri određivanju te fer vrijednosti subjekt ne primjenjuje točku 47. MSFI-ja 13 (koja se odnosi na obilježja plaćanja na poziv).

B95. Osim ako se na obvezu za preostalo pokriće iz točaka 55.–59. i točaka 69.–70.A primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije, pri početnom priznavanju marže za ugovorenu uslugu izračunava se u skladu s točkom 38. za stečene izdane ugovore o osiguranju i točkom 65. za stečene ugovore o reosiguranju koji se drže, pri čemu se naknade primljene ili plaćene za ugovore upotrebljavaju kao zamjena za premije primljene ili plaćene na datum početnog priznavanja.

B95.A Ako su stečeni izdani ugovori o osiguranju štetni u skladu s točkom 47., subjekt priznaje višak novčanih tokova od izvršenja ugovora u odnosu na naknadu plaćenu ili primljenu kao dio *goodwill* ili dobiti od povoljne kupnje u slučaju ugovora stečenih u okviru poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3 ili kao gubitak u računu dobiti i gubitka u slučaju ugovora stečenih u okviru prijenosa. Subjekt utvrđuje komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće za taj višak te primjenjuje točke 49. – 52. kako bi naknadne promjene u novčanim tokovima od izvršenja ugovora raspodijelio u tu komponentu gubitka.

B95.B Za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže na koje se primjenjuju točke 66.A–66.B, subjekt određuje komponentu povrata gubitka imovine za preostalo pokriće na datum transakcije množenjem:

- (a) komponente gubitka obveze za preostalo pokriće odnosnih ugovora o osiguranju na datum transakcije i
- (b) postotka šteta za odnosne ugovore o osiguranju koje subjekt na datum transakcije očekuje naplatiti iz skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.

B95.C Subjekt priznaje iznos komponente povrata gubitka određen u skladu s točkom B95.B kao dio *goodwill* ili dobiti od povoljne kupnje u slučaju ugovora o reosiguranju koji se drže stečenih u okviru poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3 ili kao prihod u računu dobiti i gubitka u slučaju ugovora stečenih u okviru prijenosa.

- B95.D U skladu s točkama 14.–22. subjekt može na datum transakcije u štetnu skupinu ugovora o osiguranju uvrstiti i štetne ugovore o osiguranju koji su obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže i štetne ugovore koji nisu obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže. Za primjenu točke B.95.B u takvim slučajevima, subjekt primjenjuje sustavnu i smislenu osnovu raspodjele za određivanje dijela komponente gubitka skupine ugovora o osiguranju koji se odnosi na ugovore o osiguranju obuhvaćene skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže.

*Imovina za novčane tokove od pribave osiguranja*

- B95.E Ako subjekt stekne izdane ugovore o osiguranju u okviru prijenosa ugovora o osiguranju koji ne čine poslovanje ili poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3, subjekt priznaje imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja po fer vrijednosti na datum transakcije kako bi dobio prava na:
- (a) buduće ugovore o osiguranju koji su produljenja ugovora o osiguranju priznatih na datum transakcije i
  - (b) buduće ugovore o osiguranju, osim onih iz podtočke (a), nakon datuma transakcije bez ponovnog plaćanja novčanih tokova od pribave osiguranja koje je stečenik već platio, a koji se mogu izravno pripisati povezanom portfelju ugovora o osiguranju.
- B95.F Na datum transakcije, iznos imovine za novčane tokove od pribave osiguranja ne uključuje se u mjerenje stečene skupine ugovora o osiguranju u skladu s točkama B93.–B95.A.

**Promjene knjigovodstvene vrijednosti marže za ugovorenu uslugu za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja (točka 44.)**

- B96. Za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja u točki 44. podtočki (c) zahtijeva se usklađenje marže za ugovorenu uslugu iz skupine ugovora o osiguranju kako bi se uzele u obzir promjene u novčanim tokovima od izvršenja ugovorâ koji se odnose na buduću uslugu. Te promjene uključuju:
- (a) iskustvena usklađenja koja proizlaze iz premija primljenih u tom razdoblju koje se odnose na buduću uslugu i povezane novčane tokove, kao što su novčani tokovi od pribave osiguranja i porezi na premije, mjereni po diskontnim stopama određenima u točki B72. podtočki (c);
  - (b) promjene procjena sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova u obvezi za preostalo pokriće, osim onih opisanih u točki B97. podtočki (a), mjerene po diskontnim stopama određenima u točki B72. podtočki (c);
  - (c) razlike između komponenata ulaganja za koje se očekuje da će postati plative u danom razdoblju i stvarne komponente ulaganja koja postaje plativa u danom razdoblju. Te se razlike utvrđuju usporedbom i. stvarne komponente ulaganja koja postaje plativa u danom razdoblju i ii. plaćanja u razdoblju koje se očekivalo na početku razdoblja i svih financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja povezanih s tim očekivanim plaćanjem prije nego što ono postane plativo.
  - (ca) razlike između zajma ugovaratelju osiguranja za koji se očekuje da će postati otplativ u danom razdoblju i stvarnog zajma ugovaratelju osiguranja koji postaje otplativ u danom razdoblju. Te se razlike utvrđuju usporedbom i. stvarnog zajma ugovaratelju osiguranja koji postaje otplativ u danom razdoblju i ii. otplate u razdoblju koja se očekivala na početku razdoblja i svih financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja povezanih s tom očekivanom otplatom prije nego što postane otplativa.
  - (d) promjene ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik koje se odnose na buduću uslugu. Subjekt nije dužan raščlaniti promjenu ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik između i. promjene povezane s nefinancijskim rizikom i ii. učinka vremenske vrijednosti novca i promjena vremenske vrijednosti novca. Ako subjekt izvrši takvu raščlambu, dužan je uskladiti maržu za ugovorenu uslugu za promjenu povezanu s nefinancijskim rizikom, izmjerenu po diskontnim stopama iz točke B72. podtočke (c).
- B97. Subjekt ne usklađuje maržu za ugovorenu uslugu za skupinu ugovora o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja za sljedeće promjene novčanih tokova od izvršenja ugovorâ jer se ne odnose na buduću uslugu:
- (a) učinak vremenske vrijednosti novca i promjene vremenske vrijednosti novca te učinak financijskog rizika i promjene financijskog rizika. Ti učinci obuhvaćaju:
    - i. učinak na procijenjene buduće novčane tokove;



- ii. učinak, ako je raščlanjen, na ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik i
  - iii. učinak promjene diskontne stope.
  - (b) promjene procjena novčanih tokova od izvršenja ugovorâ u obvezi za nastale štete.
  - (c) iskustvena usklađenja, osim onih opisanih u točki B96. podtočki (a).
- B98. U skladu s uvjetima nekih ugovora o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja subjektu se daje diskrecijsko pravo u pogledu novčanih tokova koji će se platiti ugovarateljima osiguranja. Smatra se da se promjena diskrecijskih novčanih tokova odnosi na buduću uslugu te se, u skladu s tim, usklađuje marža za ugovorenu uslugu. Kako bi odredio kako će utvrditi promjenu diskrecijskih novčanih tokova, subjekt pri sklapanju ugovora određuje osnovu na temelju koje očekuje da će odrediti svoju obvezu u skladu s ugovorom; na primjer, na temelju fiksne kamatne stope ili povrata koji se mijenja ovisno o povratu određene imovine.
- B99. Subjekt upotrebljava tu specifikaciju kako bi razlikovao učinak promjena pretpostavki koje se odnose na financijski rizik na tu obvezu (na temelju kojih se ne usklađuje marža za ugovorenu uslugu) i učinak diskrecijskih promjena na tu obvezu (na temelju kojih se usklađuje marža za ugovorenu uslugu).
- B100. Ako pri sklapanju ugovora ne može odrediti što smatra svojom obvezom u skladu s ugovorom i što smatra diskrecijskim elementom, subjekt smatra da njegova obveza odgovara povratu koji proizlazi iz procjene novčanih tokova od izvršenja ugovorâ pri sklapanju ugovora, ažuriranom tako da se u njemu odražavaju trenutačne pretpostavke koje se odnose na financijski rizik.

**Promjene knjigovodstvene vrijednosti marže za ugovorenu uslugu za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja (točka 45.)**

- B101. Ugovori o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja jesu ugovori o osiguranju koji su u biti ugovori o pružanju usluga povezanih s ulaganjem u skladu s kojima subjekt obećava povrat od ulaganja na temelju odnosnih stavki. Stoga se definiraju kao ugovori o osiguranju za koje vrijedi sljedeće:
- (a) u ugovornim je uvjetima utvrđeno da ugovaratelj osiguranja sudjeluje u dijelu jasno definiranog skupa odnosnih stavki (vidjeti točke B105. – B106.);
  - (b) subjekt očekuje da će ugovaratelju osiguranja platiti iznos koji je jednak znatnom udjelu u povratu fer vrijednosti odnosnih stavki (vidjeti točku B107.); i
  - (c) subjekt očekuje da će se znatan udio svih promjena iznosa koje treba platiti ugovaratelju osiguranja mijenjati ovisno o promjeni fer vrijednosti odnosnih stavki (vidjeti točku B107.).
- B102. Subjekt procjenjuje jesu li uvjeti iz točke B101. ispunjeni primjenom svojih očekivanja pri sklapanju ugovora i te uvjete kasnije ponovno ne procjenjuje, osim ako se ugovor izmijeni, u skladu s točkom 72.
- B103. Ako ugovori o osiguranju u skupini utječu na novčane tokove prema ugovarateljima osiguranja iz ugovora u drugim skupinama (vidjeti točke B67.–B71.), subjekt procjenjuje jesu li uvjeti iz točke B101. ispunjeni razmatranjem novčanih tokova za koje subjekt očekuje da će ih platiti ugovarateljima osiguranja i koji su određeni u skladu s točkama B68.–B70.
- B104. Uvjetima iz točke B101. osigurava se da su ugovori o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja ugovori u skladu s kojima je subjektova obveza prema ugovaratelju osiguranja zbroj:
- (a) obveze plaćanja ugovaratelju osiguranja iznosa koji je jednak fer vrijednosti odnosnih stavki; i
  - (b) varijabilne naknade (vidjeti točke B110. – B118.) koju će subjekt odbiti od podtočke (a) u zamjenu za buduću uslugu koja se pruža na temelju ugovora o osiguranju, a koja uključuje:
    - i. iznos subjektova udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki; umanjen za
    - ii. novčane tokove od izvršenja ugovorâ koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke.
- B105. Udjelom iz točke B101. podtočke (a) ne isključuje se postojanje subjektova diskrecijskog prava da izmijeni iznose koji se plaćaju ugovaratelju osiguranja. No poveznica s odnosnim stavkama mora biti provediva (vidjeti točku 2.).

- B106. Skup odnosnih stavki iz točke B101. podtočke (a) može sadržavati bilo koju stavku, na primjer referentni portfelj imovine, neto imovinu subjekta ili određeni podskup neto imovine subjekta, dok god su one jasno utvrđene u ugovoru. Subjekt ne mora držati definirani skup odnosnih stavki. No jasno definirani skup odnosnih stavki ne postoji:
- (a) ako subjekt može promijeniti odnosne stavke na temelju kojih se određuje iznos subjektove obveze s retroaktivnim učinkom; ili
  - (b) ako ne postoje utvrđene odnosne stavke, čak i ako bi ugovaratelj osiguranja mogao dobiti povrat u kojem se općenito odražavaju ukupna uspješnost i očekivanja subjekta ili uspješnost i očekivanja za podskup imovine koju drži subjekt. Primjer je tog povrata stopa kreditiranja ili isplata dividende određena na kraju razdoblja na koje se odnosi. U tom se slučaju u obvezi prema ugovaratelju osiguranja odražava stopa kreditiranja ili iznosi dividende koje je subjekt odredio, a ne odražavaju se utvrđene odnosne stavke.
- B107. U točki B101. podtočki (b) od subjekta se zahtijeva da očekuje da će se znatan udio povrata fer vrijednosti odnosnih stavki platiti ugovaratelju osiguranja te se u točki B101. podtočki (c) od subjekta zahtijeva da očekuje da će se znatan dio svih promjena iznosa koje treba platiti ugovaratelju osiguranja mijenjati ovisno o promjeni fer vrijednosti odnosnih stavki. Subjekt:
- (a) pojam „znatan” u objema točkama tumači u kontekstu cilja prema kojem su ugovori o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja ugovori na temelju kojih subjekt pruža usluge povezane s ulaganjem i za te usluge prima naknadu koja se određuje upućivanjem na odnosne stavke; i
  - (b) procjenjuje promjenjivost iznosa iz točke B101. podtočaka (b) i (c):
    - i. tijekom valjanosti ugovora o osiguranju; i
    - ii. na osnovi prosjeka sadašnje vrijednosti određene na temelju vjerojatnosti, a ne na temelju najboljeg ili najlošijeg ishoda (vidjeti točke B37. – B38.).
- B108. Na primjer, ako subjekt očekuje da će platiti znatni dio povrata fer vrijednosti odnosnih stavki, podložno jamstvu u pogledu minimalnog povrata, postojat će scenariji:
- (a) u kojima se novčani tokovi za koje subjekt očekuje da će platiti ugovaratelju osiguranja mijenjaju ovisno o promjenama fer vrijednosti odnosnih stavki jer zajamčeni povrat i drugi novčani tokovi koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke ne premašuju povrat fer vrijednosti odnosnih stavki; i
  - (b) u kojima se novčani tokovi za koje subjekt očekuje da će platiti ugovaratelju osiguranja ne mijenjaju ovisno o promjenama fer vrijednosti odnosnih stavki jer zajamčeni povrat i drugi novčani tokovi koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke premašuju fer vrijednost povrata na odnosne stavke.
- U subjektovoj procjeni promjenjivosti iz točke B101. podtočke (c) za taj primjer odražavat će se prosjek sadašnje vrijednosti određene na temelju vjerojatnosti za sve te scenarije.
- B109. Izdani ugovori o reosiguranju i ugovori o reosiguranju koji se drže ne mogu biti ugovori o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja za potrebe MSFI-ja 17.
- B110. Za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja marža za ugovorenu uslugu usklađuje se kako bi se odražavala promjenjiva priroda naknade. Stoga se promjene iznosa utvrđenih u točki B104. obračunavaju kako je utvrđeno u točkama B111.–B114.
- B111. Promjene obveze plaćanja ugovaratelju osiguranja iznosa koji je jednak fer vrijednosti odnosnih stavki (točka B104. podtočka (a)) ne odnose se na buduću uslugu i ne dovode do usklađenja marže za ugovorenu uslugu.
- B112. Promjene iznosa subjektova udjela u fer vrijednosti odnosnih stavki (točka B104. podtočka (b) alineja i.) odnose se na buduću uslugu i dovode do usklađenja marže za ugovorenu uslugu, u skladu s točkom 45. podtočkom (b).

- B113. Promjene novčanih tokova od izvršenja ugovorâ koji se ne mijenjaju ovisno o povratu na odnosne stavke (točka B104. podtočka (b) alineja ii.) uključuju:
- (a) promjene novčanih tokova od izvršenja ugovorâ koje nisu određene u podtočki (b). Subjekt primjenjuje točke B96.–B97., u skladu s ugovorima o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja, kako bi odredio u kojoj se mjeri oni odnose na buduću uslugu i, u skladu s točkom 45. podtočkom (c), kako bi uskladio maržu za ugovorenu uslugu. Sva se usklađenja mjere primjenom trenutanih diskontnih stopa.
  - (b) promjenu učinka vremenske vrijednosti novca i financijskih rizika koji ne proizlaze iz odnosnih stavki; na primjer, učinak financijskih jamstava. Oni se odnose na buduću uslugu te, u skladu s točkom 45. podtočkom (c), dovode do usklađenja marže za ugovorenu uslugu, osim ako se primjenjuje točka B115.
- B114. Subjekt nije obavezan odvojeno utvrditi usklađenja marže za ugovorenu uslugu koja se zahtijevaju u točkama B112. i B113. Umjesto toga, može se odrediti kombinirani iznos za neka ili sva usklađenja.

### **Smanjenje rizika**

- B115. Ako subjekt ispunjava uvjete iz točke B116., može odlučiti ne priznati promjenu marže za ugovorenu uslugu kako bi se odrazile neke ili sve promjene učinka vremenske vrijednosti novca i financijskog rizika na:
- (a) iznos subjektova udjela u odnosnim stavkama (vidjeti točku B112.) ako subjekt smanjuje učinak financijskog rizika na taj iznos upotrebom izvedenih instrumenata ili ugovora o reosiguranju koji se drže i
  - (b) ispunjenje novčanih tokova od izvršenja ugovorâ iz točke B113. podtočke (b) ako subjekt smanjuje učinak financijskog rizika na te novčane tokove od izvršenja ugovora upotrebom derivatnih instrumenata, nederivatnih financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili ugovora o reosiguranju koji se drže.
- B116. Za primjenu točke B115. subjekt mora imati prethodno dokumentirani cilj upravljanja rizikom i strategiju ublažavanja financijskog rizika kako je opisano u točki B115. Pri primjeni tog cilja i strategije:
- (a) između ugovorâ o osiguranju i tog derivatnog instrumenta, nederivatnog financijskog instrumenta mjenjenog po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili ugovora o reosiguranju koji se drži postoji ekonomski prijeboj (odnosno vrijednosti ugovora o osiguranju i tih stavki kojima se ublažava rizik općenito se kreću u suprotnim smjerovima jer slično reagiraju na promjene rizika koji se ublažava). Subjekt ne razmatra razlike u računovodstvenom mjerenju pri procjeni ekonomskog prijeboja.
  - (b) kreditni rizik nije presudan u ekonomskom prijeboju.
- B117. Subjekt u svakom izvještajnom razdoblju dosljedno određuje novčane tokove od izvršenja ugovorâ u skupini na koju se primjenjuje točka B115.
- B117.A Ako subjekt smanjuje učinak financijskog rizika upotrebom derivatnih instrumenata ili nederivatnih financijskih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, financijske prihode ili rashode od osiguranja za razdoblje koje proizlazi iz primjene točke B115. uključuje u račun dobiti i gubitka. Ako subjekt smanjuje učinak financijskog rizika upotrebom ugovora o reosiguranju koji se drže, na prezentiranje financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja koji proizlaze iz primjene točke B115. primjenjuje istu računovodstvenu politiku koju subjekt primjenjuje na ugovore o reosiguranju koji se drže u skladu s točkama 88. i 90.
- B118. Samo ako neki uvjet iz točke B116. više nije ispunjen, subjekt prestaje primjenjivati točku B115. od tog datuma. Subjekt ne izvršava nikakva usklađenja za promjene koje su prethodno priznate u računu dobiti i gubitka.

### **Priznavanje marže za ugovorenu uslugu u računu dobiti i gubitka**

- B119. Iznos marže za ugovorenu uslugu za skupinu ugovora o osiguranju priznaje se u računu dobiti i gubitka u svakom razdoblju kako bi se uzele u obzir usluge iz ugovora o osiguranju pružene na temelju skupine ugovora o osiguranju u tom razdoblju (vidjeti točku 44. podtočku (e), točku 45. podtočku (e) i točku 66. podtočku (e)). Taj se iznos određuje:

- (a) utvrđivanjem jedinica pokrića u skupini. Broj jedinica pokrića u skupini količina je pokrića koja se osigurava uslugama iz ugovora o osiguranju koja se osigurava ugovorima u toj skupini i koja se određuje tako da se za svaki ugovor razmatra količina koristi osigurana na temelju ugovora i njegovo očekivano trajanje pokrića.
- (b) jednakomjernom raspodjelom marže za ugovorenu uslugu na kraju razdoblja (prije priznavanja bilo kojeg iznosa u računu dobiti i gubitka koji bi odražavao usluge iz ugovora o osiguranju pružene u tom razdoblju) u svaku jedinicu pokrića osiguranu u tekućem razdoblju i za koju se očekuje da će biti osigurana u budućnosti.
- (c) priznavanjem u računu dobiti i gubitka iznosa raspodijeljenog u jedinice pokrića osigurane u tom razdoblju.

B119.A Za primjenu točke B119., razdoblje usluge povrata od ulaganja ili usluge povezane s ulaganjem završava na datum ili prije datuma kada su svi dospjeli iznosi prema sadašnjim ugovarateljima osiguranja povezani s tim uslugama plaćeni, ne razmatrajući plaćanja budućim ugovarateljima osiguranja uključena u novčane tokove od izvršenja ugovora u skladu s točkom B68.

B119.B Ugovori o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja mogu pružiti uslugu povrata od ulaganja samo ako:

- (a) komponenta ulaganja postoji, ili ugovaratelj osiguranja ima pravo povući određeni iznos;
- (b) subjekt očekuje da komponenta ulaganja ili iznos koji ugovaratelj osiguranja ima pravo povući uključuje povrat od ulaganja (povrat od ulaganja može biti manji od nule, npr., u okruženju s negativnim kamatnim stopama) i
- (c) subjekt očekuje obavljati ulagačku aktivnost kako bi ostvario taj povrat od ulaganja.

**Ugovori o reosiguranju koji se drže – priznavanje povrata gubitaka po odnosnim ugovorima o osiguranju (točke 66.A–66.B)**

B119.C Točka 66.A primjenjuje se samo ako je ugovor o reosiguranju koji se drži sklopljen prije ili u trenutku priznavanja štetnog odnosno ugovora o osiguranju.

B119.D Za primjenu točke 66.A subjekt određuje usklađenje marže za ugovorenu uslugu iz skupine ugovora o reosiguranju koji se drže i posljedičnog prihoda množenjem:

- (a) priznatog gubitka u odnosnim ugovorima o osiguranju i
- (b) postotka šteta za odnosne ugovore o osiguranju koje subjekt očekuje naplatiti iz skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.

B119.E U skladu s točkama 14.–22. subjekt može u štetnu skupinu ugovora o osiguranju uvrstiti i štetne ugovore osiguranju koji su obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže i štetne ugovore o osiguranju koji nisu obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže. Za primjenu točke 66. podtočke (c) alineja i.–ii. i točke 66.A u takvim slučajevima, subjekt primjenjuje sustavnu i smislenu osnovu raspodjele za određivanje dijela gubitaka priznatih iz skupine ugovora o osiguranju koji se odnosi na ugovore o osiguranju obuhvaćene skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže.

B119.F Nakon što je subjekt utvrdio komponentu povrata gubitka u skladu s točkom 66.B, subjekt usklađuje komponentu povrata gubitka kako bi odražavao promjene u komponenti gubitka štetne skupine odnosnih ugovora o osiguranju (vidjeti točke 50.–52.). Knjigovodstvena vrijednost komponente povrata gubitka ne smije biti veća od dijela knjigovodstvene vrijednosti komponente gubitka štetne skupine odnosnih ugovora o osiguranju koju subjekt očekuje naplatiti od skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.

**PRIHODI OD OSIGURANJA (TOČKE 83. I 85.)**

B120. Ukupni prihodi od osiguranja za skupinu ugovora o osiguranju jednaki su naknadi za te ugovore, odnosno iznosu premija koje se isplaćuju subjektu:

- (a) usklađen za financijski učinak; i
- (b) isključujući komponente ulaganja.

B121. U točki 83. zahtijeva se da se u iznosu prihoda od osiguranja priznatih u razdoblju prikazuje prijenos obećanih usluga na razini iznosa u kojem se odražava naknada za koju subjekt očekuje da će na nju imati pravo u zamjenu za te usluge. U ukupnoj naknadi za skupinu ugovora obuhvaćeni su sljedeći iznosi:

- (a) iznosi povezani s pružanjem usluga koji uključuju:
  - i. rashode za usluge osiguranja, isključujući sve iznose povezane s ispravkom vrijednosti za nefinancijski rizik uključene u alineju ii. i sve iznose raspodijeljene u komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće;
  - i.a iznose povezane s porezom na dobit koji se mogu posebno naplatiti ugovaratelju osiguranja;
  - ii. ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik, isključujući sve iznose raspodijeljene u komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće; i
  - iii. maržu za ugovorenu uslugu.
- (b) iznosi povezani s novčanim tokovima od pribave osiguranja.

B122. Prihodi od osiguranja za razdoblje koji se odnose na iznose opisane u točki B121. podtočki (a) određuju se kako je utvrđeno u točkama B123.–B124. Prihodi od osiguranja za razdoblje koji se odnose na iznose opisane u točki B121. podtočki (b) određuju se kako je utvrđeno u točki B125.

B123. U skladu s MSFI-jem 15, ako subjekt pruža usluge, prestaje priznavati obvezu na činidbu za te usluge i priznaje prihode. Prema tome, u skladu s MSFI-jem 17, ako pruža usluge u razdoblju, subjekt umanjuje obvezu za preostalo pokriće za pružene usluge i priznaje prihode od osiguranja. U umanjenju obveze za preostalo pokriće koje dovodi do prihoda od osiguranja isključene su promjene obveze koje se ne odnose na usluge za koje se očekuje da će se pokriti naknadom primljenom od strane subjekta. Te su promjene sljedeće:

- (a) promjene koje se ne odnose na usluge pružene tijekom razdoblja, na primjer:
  - i. promjene koje proizlaze iz novčanih priljeva od primljenih premija;
  - ii. promjene koje se odnose na komponente ulaganja u tom razdoblju;
  - ii.a promjene koje proizlaze iz novčanih tokova od zajmova ugovarateljima osiguranja;
  - iii. promjene koje se odnose na poreze na temelju transakcija naplaćene u ime trećih strana (kao što su porezi na premije, porezi na dodanu vrijednost te porezi na robu i usluge) (vidjeti točku B65. podtočku i.);
  - iv. financijske prihode ili rashode od osiguranja
  - v. novčani tokovi od pribave osiguranja (vidjeti točku B125.); i
  - vi. prestanak priznavanja obveza prenesenih na treću stranu.
- (b) promjene koje se odnose na usluge, ali za koje subjekt ne očekuje naknadu, odnosno povećanja i smanjenja komponente gubitka obveze za preostalo pokriće (vidjeti točke 47. – 52.).

B123.A U mjeri u kojoj subjekt prestaje priznavati imovinu za novčane tokove osim novčanih tokova od pribave osiguranja na datum početnog priznavanja skupine ugovora o osiguranju (vidjeti točku 38. podtočku (c) alineju ii. i točku B66.A), subjekt priznaje prihode i rashode od osiguranja za iznos koji se prestao priznavati na taj datum.

B124. Stoga se i prihodi od osiguranja za razdoblje mogu analizirati kao zbroj promjena obveza za preostalo pokriće u razdoblju koje se odnosi na usluge za koje subjekt očekuje primitak naknade. Te su promjene sljedeće:

- (a) rashodi za uslugu osiguranja nastali u razdoblju (mjereni na razini iznosa koji se očekuju na početku razdoblja), isključujući:
  - i. iznose raspodijeljene u komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće u skladu s točkom 51. podtočkom (a);
  - ii. otplate komponenti ulaganja;
  - iii. iznose koji se odnose na poreze na temelju transakcije naplaćene u ime trećih strana (kao što su porezi na premije, porezi na dodanu vrijednost te porezi na robu i usluge) (vidjeti točku B65. podtočku i.);

- iv. rashode za pribavu osiguranja (vidjeti točku B125.); i
  - v. iznos povezan s ispravkom vrijednosti za nefinancijski rizik (vidjeti točku (b)).
  - (b) promjene ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik, isključujući:
    - i. promjene uključene u financijske prihode ili rashode od osiguranja u skladu s točkom 87.;
    - ii. promjene koje dovode do usklađenja marže za ugovorenu uslugu jer se odnose na buduću uslugu u skladu s točkom 44. podtočkom (c) i točkom 45. podtočkom (c); i
    - iii. iznose raspodijeljene u komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće u skladu s točkom 51. podtočkom (b).
  - (c) iznos marže za ugovorenu uslugu priznat u računu dobiti i gubitka u razdoblju, u skladu s točkom 44. podtočkom (e) i točkom 45. podtočkom (e).
  - (d) druge iznose, primjerice iskustvena usklađenja za primitke od premija osim onih koje se odnose na buduću uslugu (vidjeti točku B96. podtočku (a)).
- B125. Subjekt određuje prihode od osiguranja koji se odnose na novčane tokove od pribave osiguranja tako da dio premija koje se odnose na povrat tih novčanih tokova sustavno raspodijeli u svako izvještajno razdoblje na temelju proteka vremena. Subjekt isti iznos priznaje kao rashode za uslugu osiguranja.
- B126. Ako subjekt primjenjuje pristup koji se temelji na raspodjeli premije iz točaka 55.–58., prihod od osiguranja za razdoblje iznos je očekivanih primitaka od premija (bez mogućih komponenti ulaganja i usklađen tako da se, prema potrebi, odražavaju vremenska vrijednost novca i učinak financijskog rizika, u skladu s točkom 56.) raspodijeljen u to razdoblje. Subjekt raspodjeljuje očekivane primitke od premija u svako razdoblje usluga iz ugovora o osiguranju:
- (a) na temelju proteka vremena; ali
  - (b) ako se očekivani obrazac oslobođenja od rizika tijekom razdoblja pokrića znatno razlikuje od protoka vremena, tada na temelju očekivanog vremena nastalih rashoda za uslugu osiguranja.
- B127. Ako se promijene činjenice i okolnosti, subjekt mijenja osnovu za raspodjelu odabirući, prema potrebi, metodu iz točke B126. podtočke (a) ili iz točke B126. podtočke (b).

#### FINANCIJSKI PRIHODI ILI RASHODI OD OSIGURANJA (TOČKE 87. – 92.)

- B128. U točki 87. od subjekta se zahtijeva da u financijske prihode ili rashode od osiguranja uključi učinak vremenske vrijednosti novca i financijskog rizika i njihovih promjena. Za potrebe MSFI-ja 17:
- (a) pretpostavke o inflaciji na temelju indeksa cijena ili stopa ili na temelju cijena imovine s povratom povezanim s inflacijom pretpostavke su koje se odnose na financijski rizik;
  - (b) pretpostavke o inflaciji na temelju očekivanja koja subjekt ima u pogledu specifičnih promjena cijena nisu pretpostavke koje se odnose na financijski rizik i
  - (c) promjene u mjerenju skupine ugovora o osiguranju koje su nastale zbog promjene vrijednosti odnosnih stavki (isključujući dodatke i povlačenja) promjene su koje proizlaze iz učinka vremenske vrijednosti novca i financijskog rizika i njihovih promjena.
- B129. U točkama 88. – 89. od subjekta se zahtijeva da u okviru računovodstvene politike odluči hoće li financijske prihode ili rashode od osiguranja za razdoblje raščlaniti između dobiti ili gubitka i ostale sveobuhvatne dobiti. Subjekt svoj izbor u pogledu računovodstvene politike primjenjuje na portfelje ugovora o osiguranju. Pri procjeni primjerene računovodstvene politike za portfelj ugovora o osiguranju, u skladu s točkom 13. MRS-a 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*, subjekt za svaki portfelj razmatra imovinu koju drži i način na koji je obračunava.

- B130. Ako se primjenjuje točka 88. podtočka (b), subjekt u račun dobiti i gubitka uključuje iznos određen sustavnom raspodjelom očekivanih ukupnih financijskih prihoda ili rashoda tijekom valjanosti skupine ugovora o osiguranju. U tom kontekstu sustavna raspodjela znači raspodjela ukupnih očekivanih financijskih prihoda ili rashoda skupine ugovora o osiguranju tijekom valjanosti skupine:
- (a) koja se temelji na obilježjima ugovora, bez upućivanja na čimbenike koji ne utječu na novčane tokove za koje se očekuje da će proizaći iz ugovora. Na primjer, raspodjela financijskih prihoda ili rashoda ne smije se temeljiti očekivanom priznatom povratu na imovinu ako taj očekivani priznati povrat ne utječe na novčane tokove iz ugovora u skupini.
  - (b) u kojoj su iznosi koji se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti tijekom valjanosti skupine ugovora jednaki nuli. Kumulativni iznos koji se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na bilo koji datum razlika je između knjigovodstvene vrijednosti skupine ugovora i iznosa po kojem bi se skupina mjerila pri primjeni sustavne raspodjele.
- B131. Za skupine ugovora o osiguranju za koje promjene pretpostavki koje se odnose na financijski rizik nemaju znatan učinak na iznose plaćene ugovaratelju osiguranja, sustavna raspodjela određuje se primjenom diskontnih stopa određenih u točki B72. podtočki (e) alineji i.
- B132. Za skupine ugovora o osiguranju za koje promjene pretpostavki koje se odnose na financijski rizik imaju znatan učinak na iznose plaćene ugovarateljima osiguranja:
- (a) sustavna raspodjela financijskih prihoda ili rashoda koji proizlaze iz procjena budućih novčanih tokova može se odrediti na jedan od sljedećih načina:
    - i. primjenom stope kojom se preostali revidirani očekivani financijskih prihodi ili rashodi raspodjeljuju tijekom preostalog trajanja skupine ugovora po stalnoj stopi; ili
    - ii. za ugovore u kojima se stopa kreditiranja upotrebljava za određivanje iznosa dospjelih prema ugovarateljima osiguranja – primjenom raspodjele koja se temelji na iznosima koji se kreditiraju u tom razdoblju i za koje se očekuje da će se kreditirati u budućim razdobljima.
  - (b) sustavna raspodjela financijskih prihoda ili rashoda koji proizlaze iz ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik, ako se odvojeno raščlanjuje od ostalih promjena ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik u skladu s točkom 81., određuje se raspodjelom koja je u skladu s onom primijenjenom za raspodjelu financijskih prihoda ili rashoda koji proizlaze iz budućih novčanih tokova.
  - (c) sustavna raspodjela financijskih prihoda ili rashoda koji proizlaze iz marže za ugovorenu uslugu određuje se:
    - i. za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja, primjenom diskontnih stopa određenih u točki B72. podtočki (b); i
    - ii. za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja, raspodjelom koja je u skladu s onom primijenjenom za raspodjelu financijskih prihoda ili rashoda koji proizlaze iz budućih novčanih tokova.
- B133. Pri primjeni pristupa koji se temelji na raspodjeli premije na ugovore o osiguranju opisane u točkama 53. – 59. od subjekta se može zatražiti, ili on može odabrati, diskontiranje obveze za nastale štete. U tim slučajevima može odlučiti raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja u skladu s točkom 88. podtočkom (b). Ako se subjekt odluči za to, financijske prihode ili rashode od osiguranja u računu dobiti i gubitka određuje primjenom diskontne stope određene u točki B72. podtočki (e) alineji iii.
- B134. Točka 89. primjenjuje se ako subjekt, prema vlastitoj odluci ili zato što se to od njega zahtijeva, drži odnosne stavke za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja. Ako subjekt odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja u skladu s točkom 89. podtočkom (b), u račun dobiti i gubitka uključuje rashode ili prihode koji točno odgovaraju prihodima ili rashodima uključenima u račun dobiti i gubitka za odnosne stavke, zbog čega neto vrijednost tih odvojeno prezentiranih stavki iznosi nula.
- B135. Subjekt može ispunjavati uvjete za odabranu računovodstvenu politiku iz točke 89. u nekim razdobljima, a u nekim ne, zbog promjene u pogledu toga drži li odnosne stavke. U slučaju te promjene odabir računovodstvene politike koji je subjektu na raspolaganju mijenja se iz onog utvrđenog u točki 88. u onaj utvrđen u točki 89. ili obrnuto. Stoga subjekt može promijeniti svoju računovodstvenu politiku između one utvrđene u točki 88. podtočki (b) i one utvrđene u točki 89. podtočki (b) i obrnuto. Pri toj promjeni subjekt:

- (a) akumulirani iznos koji je do datuma promjene bio uključen u ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje u račun dobiti i gubitka kao reklasifikacijsko usklađenje u razdoblju promjene i u budućim razdobljima, kako slijedi:
  - i. ako je prethodno primjenjivao točku 88. podtočku (b), subjekt u račun dobiti i gubitka uključuje akumulirani iznos koji je prije promjene bio uključen u ostalu sveobuhvatnu dobit kao da nastavlja primjenjivati pristup iz točke 88. podtočke (b) na temelju pretpostavki koje su se primjenjivale neposredno prije promjene; i
  - ii. ako je prethodno primjenjivao točku 89. podtočku (b), subjekt u račun dobiti i gubitka uključuje akumulirani iznos koji je prije promjene bio uključen u ostalu sveobuhvatnu dobit kao da nastavlja primjenjivati pristup iz točke 89. podtočke (b) na temelju pretpostavki koje su vrijedile neposredno prije promjene.
- (b) ne prepravlja usporedne podatke za prethodno razdoblje.

B136. Pri primjeni točke B135. podtočke (a) subjekt ne obračunava ponovno akumulirani iznos koji je prethodno uključen u ostalu sveobuhvatnu dobit kao da se nova raščlamba uvijek primjenjivala; pretpostavke primijenjene za reklasifikaciju u budućim razdobljima ne ažuriraju se nakon datuma promjene.

#### UČINAK RAČUNOVODSTVENIH PROCJENA U FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA ZA RAZDOBLJA TIJEKOM GODINE

B137. Ako subjekt sastavlja financijske izvještaje za razdoblja tijekom godine u skladu s MRS-om 34 *Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine*, subjekt u okviru računovodstvene politike bira hoće li promijeniti tretman računovodstvenih procjena iz prethodnih financijskih izvještaja za razdoblje tijekom godine pri primjeni MSFI-ja 17 u kasnijim financijskim izvještajima za razdoblja tijekom godine i u godišnjem izvještajnom razdoblju. Subjekt svoj izbor u pogledu računovodstvene politike primjenjuje na sve skupine ugovora o osiguranju koje izdaje i na skupine ugovora o reosiguranju koje drži.

#### Dodatak C

#### Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

Ovaj je Dodatak sastavni dio MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju.

#### DATUM STUPANJA NA SNAGU

- C1. Subjekt je dužan primjenjivati MSFI 17 na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2023. ili nakon tog datuma. Ako subjekt MSFI 17 primjenjuje na neko ranije razdoblje, dužan je objaviti tu činjenicu. Ranija je primjena dopuštena za subjekte koji na datum prve primjene MSFI-ja 17 ili prije tog datuma primjenjuju MSFI 9 *Financijski instrumenti*.
- C2. Za potrebe prijelaznih odredbi iz točke C1. i točaka C3.–C33.:
  - (a) datumom prve primjene smatra se početak godišnjeg izvještajnog razdoblja u kojem subjekt prvi put primjenjuje MSFI 17; i
  - (b) datumom prelaska smatra se početak godišnjeg izvještajnog razdoblja neposredno prije datuma prve primjene.

#### PRIJELAZNE ODREDBE

- C3. Osim ako je to neizvedivo ili se primjenjuje točka C5.A, subjekt je dužan primijeniti MSFI 17 retroaktivno, uz sljedeće iznimke:
  - (a) subjekt nije obavezan prezentirati kvantitativne podatke koji se zahtijevaju u točki 28. podtočki (f) MRS-a 8 *Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške*; i
  - (b) subjekt ne primjenjuje mogućnost iz točke B115. za razdoblja prije datuma prelaska. Subjekt može primijeniti mogućnost iz točke B115. prospektivno na datum prelaska ili nakon njega samo ako odredi razmjere smanjenja rizika na datum kad primijeni tu mogućnost ili prije njega.



- C4. Kako bi retroaktivno primijenio MSFI 17, na datum prelaska subjekt:
- (a) utvrđuje, priznaje i mjeri svaku skupinu ugovora o osiguranju kao da je uvijek primjenjivao MSFI 17;
  - (aa) utvrđuje, priznaje i mjeri svu imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja kao da je uvijek primjenjivao MSFI 17 (osim što subjekt ne mora primijeniti procjenu izgleda za povrat iz točke 28.E prije datuma prelaska);
  - (b) prestaje priznavati sve postojeće bilance koje ne bi postojale da se MSFI 17 uvijek primjenjivao; i
  - (c) priznaje sve proizašle neto razlike vlasničkog kapitala.
- C5. Samo ako je subjektu neizvedivo primijeniti točku C3. za skupinu ugovora o osiguranju, subjekt umjesto primjene točke C4. podtočke (a) primjenjuje sljedeće pristupe:
- (a) prilagođeni retroaktivni pristup iz točaka C6.–C19.A, podložno točki C6. podtočki (a); ili
  - (b) pristup fer vrijednosti iz točaka C20.–C24.B.
- C5.A Neovisno o točki C.5, subjekt može odlučiti primijeniti pristup fer vrijednosti u točkama C.20–C24.B za skupinu ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja na koje može odlučiti primijeniti MSFI 17 retroaktivno samo ako:
- (a) subjekt odluči primijeniti mogućnost smanjenja rizika iz točke B.115 na skupinu ugovora o osiguranju prospektivno od datuma prelaska i
  - (b) je subjekt upotrijebio derivatne instrumente, nederivatne financijske instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili ugovore o reosiguranju koji se drže za ublažavanje financijskog rizika koji proizlazi iz skupine ugovora o osiguranju, kako je navedeno u točki B115., prije datuma prelaska.
- C5.B Samo ako je subjektu neizvedivo primijeniti točku C4. podtočku (aa) za imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja, subjekt za mjerenje imovine za novčane tokove od pribave osiguranja primjenjuje sljedeće pristupe:
- (a) prilagođeni retroaktivni pristup iz točaka C14.B–C14.D i C17.A, podložno točki C6. podtočki (a); ili
  - (b) pristup fer vrijednosti iz točaka C24.A–C24.B.

#### **Prilagođeni retroaktivni pristup**

- C6. Cilj je prilagođenog retroaktivnog pristupa postići ishod koji je najbliži moguću retroaktivnoj primjeni upotrebom razumnih i pouzdanih podataka koji su dostupni bez nepotrebnih troškova ili napora. U skladu s tim pri primjeni tog pristupa subjekt:
- (a) upotrebljava razumne i pouzdane podatke. Ako subjekt ne može dobiti razumne i pouzdane podatke potrebne za primjenu prilagođenog retroaktivnog pristupa, primjenjuje pristup fer vrijednosti.
  - (b) u najvećoj mogućoj mjeri upotrebljava podatke koji bi se upotrebljavali za primjenu potpunog retroaktivnog pristupa, ali upotrebljava samo podatke koji su dostupni bez nepotrebnih troškova ili napora.
- C7. U točkama C9.–C19.A utvrđene su dopuštene prilagodbe retroaktivne primjene u sljedećim područjima:
- (a) procjene ugovora o osiguranju ili skupina ugovora o osiguranju koje bi se izradile na datum sklapanja ili početnog priznavanja ugovora;
  - (b) iznosi koji se odnose na maržu za ugovorenu uslugu ili komponentu gubitka za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja;
  - (c) iznosima koji se odnose na maržu za ugovorenu uslugu ili komponentu gubitka za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja; i
  - (d) financijskim prihodima ili rashodima od osiguranja.

- C8. Kako bi postigao cilj prilagođenog retroaktivnog pristupa, subjektu je dopušteno upotrebljavati svaku prilagodbu iz točaka C9.–C19.A samo ako nema razumne i pouzdane podatke za primjenu retroaktivnog pristupa.

*Procjene pri sklapanju ili početnom priznavanju ugovora*

- C9. Ako je dopušteno točkom C8., subjekt određuje sljedeća pitanja primjenom podataka koji su dostupni na datum prelaska:
- (a) kako utvrditi skupine ugovora o osiguranju, primjenom točaka 14.–24.;
  - (b) je li ugovor o osiguranju u skladu s definicijom ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja, primjenom točaka B101.–B109.;
  - (c) kako utvrditi diskrecijske novčane tokove za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja, primjenom točaka B98.–B100. i
  - (d) je li ugovor o osiguranju u skladu s definicijom ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 17, u skladu s točkom 71.
- C9.A U mjeri u kojoj je to dopušteno točkom C8. subjekt klasificira kao obvezu za nastale štete obvezu za podmirenje štete koja je nastala prije nego što je ugovor o osiguranju stečen u okviru prijenosa ugovora o osiguranju koji ne čine poslovanje ili poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3.
- C10. Ako je dopušteno točkom C8., subjekt ne primjenjuje točku 22. za podjelu skupina u one koje ne uključuju ugovore izdane s razlikom većom od godinu dana.

*Određivanje marže za ugovorenu uslugu ili komponente gubitka za skupine ugovora o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja*

- C11. Ako je dopušteno točkom C8., za ugovore bez obilježja izravnog sudjelovanja subjekt određuje maržu za ugovorenu uslugu ili komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće (vidjeti točke 49.–52.) na datum prelaska primjenom točaka C12.–C16.C.
- C12. Ako je dopušteno točkom C8., subjekt procjenjuje buduće novčane tokove na datum početnog priznavanja skupine ugovora o osiguranju kao iznos budućih novčanih tokova na datum prelaska (ili raniji datum ako se budući novčani tokovi mogu retroaktivno odrediti na taj raniji datum, primjenom točke C4. podtočke (a)), usklađene za novčane tokove za koje se zna da su nastali između datuma početnog priznavanja skupine ugovora o osiguranju i datuma prelaska (ili ranijeg datuma). Novčani tokovi za koje se zna da su nastali uključuju novčane tokove koji proizlaze iz ugovora koji su prestali postojati prije datuma prelaska.
- C13. Ako je dopušteno točkom C8., subjekt određuje diskontne stope koje su se primjenjivale na datum početnog priznavanja skupine ugovora o osiguranju (ili nakon toga):
- (a) primjenom vidljive krivulje prinosa koja, najmanje tri godine neposredno prije datuma prelaska, približno odgovara krivulji prinosa procijenjenoj primjenom točke 36. i točaka B72.–B85., ako ta vidljiva krivulja prinosa postoji.
  - (b) ako vidljiva krivulja prinosa iz točke (a) ne postoji, subjekt procjenjuje diskontne stope koje su se primjenjivale na datum početnog priznavanja (ili nakon toga) određivanjem prosječnog raspona između vidljive krivulje prinosa i krivulje prinosa procijenjene pri primjeni točke 36. i točaka B72.–B85. te primjenom tog raspona na vidljivu krivulju prinosa. Taj je raspon prosjek u razdoblju od najmanje tri godine neposredno prije datuma prelaska.
- C14. Ako je dopušteno točkom C8., subjekt određuje ispravak vrijednosti za nefinancijski rizik na datum početnog priznavanja skupine ugovora o osiguranju (ili nakon toga) usklađivanjem ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik na datum prelaska za očekivano oslobođenje od rizika prije datuma prelaska. Očekivano oslobođenje od rizika određuje se upućivanjem na oslobođenje od rizika za slične ugovore o osiguranju koje subjekt izdaje na datum prelaska.

- C14.A U skladu s točkom B137. subjekt može odlučiti da neće promijeniti tretman računovodstvenih procjena iz prethodnih financijskih izvještaja za razdoblje tijekom godine. U mjeri u kojoj je to dopušteno točkom C8., takav subjekt utvrđuje maržu za ugovorenu uslugu ili komponentu gubitka na datum prelaska kao da nije sastavio financijske izvještaje za razdoblja tijekom godine prije datuma prelaska.
- C14.B U mjeri u kojoj je to dopušteno točkom C8. subjekt primjenjuje istu sustavnu i smislenu metodu koju subjekt očekuje primijeniti nakon datuma prelaska kada primjenjuje točku 28.A kako bi raspodijelio sve plaćene novčane tokove od pribave osiguranja (za koje je obveza priznata primjenom nekog drugog standarda MSFI-ja) prije datuma prelaska (isključujući sve iznose koji se odnose na ugovore o osiguranju koji su prestali postojati prije datuma prelaska) na:
- (a) skupine ugovora o osiguranju priznatih na datum prelaska i
  - (b) skupine ugovora o osiguranju za koje se očekuje da će biti priznati nakon datuma prelaska.
- C14.C Novčani tokovi od pribave osiguranja plaćeni prije datuma prelaska i raspoređeni u skupinu ugovora o osiguranju priznatih na datum prelaska usklađuju maržu za ugovorenu uslugu te skupine, u mjeri u kojoj su ugovori o osiguranju za koje se očekuje da će biti u skupini priznati na taj datum (vidjeti točke 28.C i B.35.C). Ostali novčani tokovi od pribave osiguranja plaćeni prije datuma prelaska, uključujući one raspoređene u skupinu ugovora o osiguranju za koje se očekuje da će biti priznati nakon datuma prelaska, priznaju se kao imovina, u skladu s točkom 28.B.
- C14.D Ako subjekt nema razumne i pouzdane podatke za primjenu točke C14.B, subjekt određuje da su sljedeći iznosi jednaki nuli na datum prelaska:
- (a) usklađenje marže za ugovorenu uslugu skupine ugovora o osiguranju priznatih na datum prelaska i sva imovina za novčane tokove od pribave osiguranja povezana s tom skupinom i
  - (b) imovina za novčane tokove od osiguranja za skupine ugovora o osiguranju za koje se očekuje da će se priznati nakon datuma prelaska.
- C15. Ako je rezultat primjene točaka C12.–C14.D marža za ugovorenu uslugu na datum početnog priznavanja, subjekt čini sljedeće kako bi odredio maržu za ugovorenu uslugu na datum prelaska:
- (a) ako subjekt primjenjuje točku C13. kako bi procijenio diskontne stope koje se primjenjuju pri početnom priznavanju, upotrebljava te stope kako bi dodao kamate na maržu za ugovorenu uslugu; i
  - (b) ako je dopušteno točkom C8., određuje iznos marže za ugovorenu uslugu koja se priznaje u računu dobiti i gubitka zbog prijenosa usluga prije datuma prelaska usporedbom preostalih jedinica pokrića osiguranih na temelju skupine ugovora prije datuma prelaska (vidjeti točku B119.).
- C16. Ako je rezultat primjene točaka C12.–C14.D komponenta gubitka obveze za preostalo pokriće na datum početnog priznavanja, subjekt određuje sve iznose raspodijeljene u komponentu gubitka prije datuma prelaska u skladu s točkama C12.–C14.D te primjenjuje sustavnu osnovu za raspodjelu.
- C16.A Za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže koji daju pokriće za štetnu skupinu ugovora o osiguranju i sklopljeni su prije ili u isto vrijeme kad su ti ugovori o osiguranju izdani, subjekt određuje komponentu povrata gubitka imovine za preostalo pokriće na datum prelaska (vidjeti točke 66.A–66B). U mjeri u kojoj je to dopušteno točkom C8. subjekt određuje komponentu povrata gubitka množenjem:
- (a) komponente gubitka obveze za preostalo pokriće za odnosne ugovore o osiguranju na datum prelaska (vidjeti točke C16. i C20.); i
  - (b) postotka šteta za odnosne ugovore o osiguranju koje subjekt očekuje naplatiti iz skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.

C16.B U skladu s točkama 14.–22. subjekt može na datum prelaska u štetnu skupinu ugovora o osiguranju uvrstiti i štetne ugovore osiguranju koji su obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže i štetne ugovore o osiguranju koji nisu obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže. Za primjenu točke C16.A u takvim slučajevima, subjekt primjenjuje sustavnu i smislenu osnovu raspodjele za određivanje dijela komponente gubitka skupine ugovora o osiguranju koji se odnosi na ugovore o osiguranju obuhvaćene skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže.

C16.C Ako subjekt nema razumne i pouzdane podatke za primjenu točke C16.A, subjekt ne određuje komponentu povrata gubitka za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže.

*Određivanje marže za ugovorenu uslugu ili komponente gubitka za skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja*

C17. Ako je dopušteno točkom C8., za ugovore s obilježjima izravnog sudjelovanja subjekt određuje maržu za ugovorenu uslugu ili komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće na datum prelaska kao:

- (a) ukupnu fer vrijednost odnosnih stavki na taj datum; umanjenu za
- (b) novčane tokove od izvršenja ugovora na taj datum; uvećane ili umanjene za
- (c) usklađenje za:
  - i. iznose koje je subjekt naplatio ugovarateljima osiguranja (uključujući iznose odbijene od odnosnih stavki) prije tog datuma.
  - ii. iznose plaćene prije tog datuma koji se ne bi promijenili na temelju odnosnih stavki.
  - iii. promjenu ispravka vrijednosti za nefinancijski rizik nastalu zbog oslobođenja od rizika prije tog datuma. Subjekt taj iznos procjenjuje upućivanjem na oslobođenje od rizika za slične ugovore o osiguranju koje subjekt izdaje na datum prelaska.
  - iv. novčane tokove od pribave osiguranja plaćene (ili za koje je obveza već priznata u skladu s drugim standardom MSFI-ja) prije datuma prelaska i koji su raspoređeni u skupinu (vidjeti točku C17.A).
- (d) ako je rezultat točaka (a)–(c) marža za ugovorenu uslugu – umanjeno za iznos marže za ugovorenu uslugu koja se odnosi na usluge pružene prije tog datuma. Ukupan iznos koji proizlazi iz točaka (a)–(c) zamjena je za ukupnu maržu za ugovorenu uslugu za sve usluge koje će se pružiti na temelju skupine ugovora, odnosno prije svih iznosa koji bi se priznali u računu dobiti i gubitka za pružene usluge. Subjekt procjenjuje iznose koji bi se priznali u računu dobiti i gubitka za pružene usluge usporedbom jedinica preostalog pokrića na datum prelaska s jedinicama pokrića osiguranima na temelju skupine ugovora prije datuma prelaska; ili
- (e) ako je rezultat točaka (a)–(c) komponenta gubitka – usklađenje komponente gubitka na nulu i povećanje obveze za preostalo pokriće, isključujući komponentu gubitka za isti iznos.

C17.A U mjeri u kojoj je to dopušteno točkom C8., subjekt primjenjuje točke C14.B–C14.D za priznavanje imovine za novčane tokove od pribave osiguranja i sva usklađenja marže za ugovorenu uslugu iz skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja za novčane tokove od pribave osiguranja (vidjeti točku C17. podtočku (c) alineju iv.).

*Financijski prihodi ili rashodi od osiguranja*

C18. Za skupine ugovora o osiguranju koji pri primjeni točke C10. uključuju ugovore izdane s razlikom većom od godinu dana:

- (a) subjektu je dopušteno odrediti diskontne stope na datum početnog priznavanja skupine određene u točki B72. podtočki (b)–točki B72. podtočki (e) alineji ii. te diskontne stope na datum nastale štete određene u točki B72. podtočki (e) alineji iii. na datum prelaska umjesto na datum početnog priznavanja ili nastale štete.

(b) ako subjekt odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja na iznose uključene u račun dobiti i gubitka te iznose uključene u ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s točkom 88. podtočkom (b) ili točkom 89. podtočkom (b), subjekt treba odrediti kumulativni iznos financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na datum prelaska kako bi točku 91. podtočku (a) primijenio u budućim razdobljima. Subjekt smije odrediti taj kumulativni iznos primjenom točke C19. podtočke (b) ili:

- i. kao nulu, osim ako se primjenjuje alineja ii.; i
- ii. za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja na koje se primjenjuje točka B134., kao iznos jednak kumulativnom iznosu priznatom u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za odnosne stavke.

C19. Za skupine ugovora o osiguranju koji ne uključuju ugovore izdane s razlikom većom od godinu dana:

- (a) ako subjekt primjenjuje točku C13. kako bi procijenio diskontne stope koje su se primjenjivale pri početnom priznavanju (ili nakon toga), dužan je odrediti i diskontne stope određene u točki B72. podtočkama (b)–(e) pri primjeni točke C13.; i
- (b) ako subjekt odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja na iznose uključene u račun dobiti i gubitka te iznose uključene u ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s točkom 88. podtočkom (b) ili točkom 89. podtočkom (b), subjekt treba odrediti kumulativni iznos financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na datum prelaska kako bi točku 91. podtočku (a) primijenio u budućim razdobljima. Subjekt određuje taj kumulativni iznos:
  - i. za ugovore o osiguranju za koje će subjekt primijeniti metode sustavne raspodjele utvrđene u točki B131. – ako subjekt primjenjuje točku C13. kako bi procijenio diskontne stope pri početnom priznavanju – primjenom diskontnih stopa koje su se primjenjivale na datum početnog priznavanja, isto tako u skladu s točkom C13.;
  - ii. za ugovore o osiguranju za koje će subjekt primijeniti metode sustavne raspodjele utvrđene u točki B132. – na temelju toga što su pretpostavke koje se odnose na financijski rizik koji se primjenjivao na datum početnog priznavanja pretpostavke koje se primjenjuju na datum prelaska, odnosno kao nulu.
  - iii. za ugovore o osiguranju za koje će subjekt primijeniti metode sustavne raspodjele utvrđene u točki B133. – ako subjekt primjenjuje točku C13. kako bi procijenio diskontne stope pri početnom priznavanju (ili nakon toga) – primjenom diskontnih stopa koje su se primjenjivale na datum nastale štete, isto tako u skladu s točkom C13.; i
  - iv. za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja na koje se primjenjuje točka B134. – kao iznos jednak kumulativnom iznosu priznatom u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za odnosne stavke.

C19.A U skladu s točkom B.137, subjekt može odlučiti da neće promijeniti tretman računovodstvenih procjena iz prethodnih financijskih izvještaja za razdoblje tijekom godine. U mjeri u kojoj je to dopušteno točkom C.8., takav subjekt utvrđuje iznose povezane s financijskim prihodima ili rashodima od osiguranja na datum prelaska kao da nije sastavio financijske izvještaje za razdoblja tijekom godine prije datuma prelaska.

### **Pristup fer vrijednosti**

C20. Kako bi primijenio pristup fer vrijednosti, subjekt određuje maržu za ugovorenu uslugu ili komponentu gubitka obveze za preostalo pokriće na datum prelaska kao razliku između fer vrijednosti skupine ugovora o osiguranju na taj datum i novčanih tokova od izvršenja ugovora mjerenih na taj datum. Pri određivanju te fer vrijednosti subjekt ne primjenjuje točku 47. MSFI-ja 13 *Mjerenje fer vrijednosti* (u vezi s elementima potražnje).

C20.A Za skupinu ugovora o reosiguranju koji se drže na koje se primjenjuju točke 66.A–66.B (bez potrebe za ispunjavanjem uvjeta iz točke B119.C), subjekt određuje komponentu povrata gubitka imovine za preostalo pokriće na datum prelaska množenjem:

- (a) komponente gubitka obveze za preostalo pokriće za odnosne ugovore o osiguranju na datum prelaska (vidjeti točke C16. i C20.); i

- (b) postotka šteta za odnosne ugovore o osiguranju koje subjekt očekuje naplatiti iz skupine ugovora o reosiguranju koji se drže.
- C20.B U skladu s točkama 14.–22. subjekt može na datum prelaska u štetnu skupinu ugovora o osiguranju uvrstiti i štetne ugovore osiguranju koji su obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže i štetne ugovore o osiguranju koji nisu obuhvaćeni skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže. Za primjenu točke C20.A u takvim slučajevima, subjekt primjenjuje sustavnu i smislenu osnovu raspodjele za određivanje dijela komponente gubitka skupine ugovora o osiguranju koji se odnosi na ugovore o osiguranju obuhvaćene skupinom ugovora o reosiguranju koji se drže.
- C21. Pri primjeni pristupa fer vrijednosti subjekt može primijeniti točku C22. kako bi odredio:
- (a) kako utvrditi skupine ugovora o osiguranju, primjenom točaka 14.–24.;
  - (b) je li ugovor o osiguranju u skladu s definicijom ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja, primjenom točaka B101.–B109.;
  - (c) kako utvrditi diskrecijske novčane tokove za ugovore o osiguranju bez obilježja izravnog sudjelovanja, primjenom točaka B98.–B100. i
  - (d) je li ugovor o osiguranju u skladu s definicijom ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 17, u skladu s točkom 71.
- C22. Subjekt može odlučiti odrediti pitanja iz točke C21. primjenom:
- (a) razumnih i pouzdanih podataka za ono što bi subjekt odredio s obzirom na uvjete ugovora te tržišne uvjete na datum sklapanja ugovora ili početnog priznavanja, kako je primjereno; ili
  - (b) razumnih i pouzdanih podataka dostupnih na datum prelaska.
- C22.A Pri primjeni pristupa fer vrijednosti subjekt može odlučiti klasificirati kao obvezu za nastale štete obvezu za podmirenje nastalih šteta prije stjecanja ugovora o osiguranju u okviru prijenosa ugovora o osiguranju koji ne čine poslovanje ili poslovnog spajanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 3.
- C23. Pri primjeni pristupa fer vrijednosti subjekt nije obavezan primijeniti točku 22. te u skupinu može uključiti ugovore izdane s razlikom većom od godinu dana. Subjekt skupine razdvaja samo u one koje uključuju samo ugovore izdane unutar godine dana (ili manje) ako ima razumne i pouzdane podatke za tu podjelu. Bez obzira na to primjenjuje li subjekt točku 22., dopušteno mu je odrediti diskontne stope na datum početnog priznavanja skupine određene u točki B72. podtočki (b)–točki B72. podtočki (e) alineji ii. te diskontne stope na datum nastale štete određene u točki B72. podtočki (e) alineji iii. na datum prelaska umjesto na datum početnog priznavanja ili nastale štete.
- C24. Pri primjeni pristupa fer vrijednosti, ako subjekt odluči raščlaniti financijske prihode ili rashode od osiguranja između računa dobiti i gubitka i ostale sveobuhvatne dobiti, dopušteno mu je odrediti kumulativni iznos financijskih prihoda ili rashoda od osiguranja priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti na datum prelaska:
- (a) retroaktivno, ali samo ako ima razumne i pouzdane podatke da to učini; ili
  - (b) kao nulu, osim ako se primjenjuje podtočka (c); i
  - (c) za ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja na koje se primjenjuje točka B134., kao iznos jednak kumulativnom iznosu priznatom u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti iz odnosnih stavki.

*Imovina za novčane tokove od pribave osiguranja*

- C24.A Kada primjenjuje pristup fer vrijednosti za imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja (vidjeti točku C5.B podtočku (b)) na datum prelaska, subjekt određuje imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja u iznosu koji je jednak novčanim tokovima od pribave osiguranja koji bi subjektu nastali na datum prelaska kako bi dobio pravo na:
- (a) povrate od novčanih tokova od pribave osiguranja za premije ugovora o osiguranju koji su izdani prije datuma prelaska, ali nisu priznati na datum prelaska
  - (b) buduće ugovore o osiguranju koji su produljenja ugovora o osiguranju priznatih na datum prelaska i ugovore o osiguranju opisane u podtočki (a) i

- (c) buduće ugovore o osiguranju, osim onih iz podtočke (b), nakon datuma prelaska bez ponovnog plaćanja novčanih tokova od pribave osiguranja koje je subjekt već platio, a koji se mogu izravno pripisati povezanom portfelju ugovora o osiguranju.

C24.B Na datum prelaska, subjekt iz mjerenja svih skupina ugovora o osiguranju isključuje iznos imovine za novčane tokove od pribave osiguranja.

### Usporedni podaci

- C25. Neovisno o upućivanju na godišnje izvještajno razdoblje neposredno prije datuma prve primjene iz točke C2. podtočke (b), subjekt može prezentirati i usklađene usporedne podatke u skladu s MSFI-jem 17 za sva ranija prezentirana razdoblja, ali nije obavezan to učiniti. Ako subjekt prezentira usklađene usporedne podatke za ranija razdoblja, upućivanja na „početak godišnjeg izvještajnog razdoblja neposredno prije datuma prve primjene” iz točke C2. podtočke (b) tumači se kao „početak najranijeg usklađenog usporednog prezentiranog razdoblja”.
- C26. Subjekt nije obavezan objaviti podatke određene u točkama 93.–132. za razdoblja prezentirana prije početka godišnjeg izvještajnog razdoblja neposredno prije datuma prve primjene.
- C27. Ako subjekt prezentira neusklađene usporedne i objavljene podatke za bilo koje ranije razdoblje, dužan je jasno utvrditi koji podaci nisu usklađeni, objaviti da su izrađeni na drukčijoj osnovi te obrazložiti tu osnovu.
- C28. Subjekt ne treba objaviti prethodno neobjavljene podatke o razvoju šteta koje su nastale više od pet godina prije kraja godišnjeg izvještajnog razdoblja u kojem prvi put primjenjuje MSFI 17. No ako subjekt ne objavi te podatke, dužan je objaviti tu činjenicu.

### Ponovno određivanje financijske imovine

- C29. Na datum prve primjene MSFI-ja 17 subjekt koji je primjenjivao MSFI 9 na godišnja izvještajna razdoblja prije prve primjene MSFI-ja 17:
- (a) može ponovno procijeniti ispunjava li prihvatljiva financijska imovina uvjet iz točke 4.1.2. podtočke (a) ili točke 4.1.2.A podtočke (a) MSFI-ja 9. Financijska je imovina prihvatljiva samo ako se ne drži zbog neke djelatnosti koja nije povezana s ugovorima obuhvaćenim područjem primjene MSFI-ja 17. Primjeri financijske imovine koji ne bi bili prihvatljivi za ponovnu procjenu uključuju financijsku imovinu koja se drži u vezi s bankovnim aktivnostima ili financijsku imovinu koja se drži u fondovima povezanim s ugovorima o ulaganju koji nisu obuhvaćeni MSFI-jem 17.
  - (b) poništava svoje prethodno određivanje da se financijska obveza mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako uvjet iz točke 4.1.5. MSFI-ja 9 više nije ispunjen zbog primjene MSFI-ja 17.
  - (c) može odrediti da se financijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako je ispunjen uvjet iz točke 4.1.5. MSFI-ja 9.
  - (d) može odrediti da se ulaganje u vlasničke instrumente mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s točkom 5.7.5. MSFI-ja 9.
  - (e) može poništiti svoje prethodno određivanje da se ulaganje u vlasničke instrumente mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s točkom 5.7.5. MSFI-ja 9.
- C30. Subjekt je dužan primjenjivati točku C29. na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene MSFI-ja 17. Subjekt je dužan retroaktivno primjenjivati ta određivanja i klasifikacije. Pritom je subjekt dužan primjenjivati relevantne prijelazne odredbe iz MSFI-ja 9. Datum prve primjene u tu svrhu smatra se datumom prve primjene MSFI-ja 17.
- C31. Subjekt koji primjenjuje točku C29. nije obavezan prepraviti prethodna razdoblja kako bi se odražavale te promjene određivanja ili klasifikacija. Subjekt može prepraviti prethodna razdoblja isključivo ako je to moguće bez upotrebe novijih saznanja. Ako subjekt prepravi prethodna razdoblja, u prepravljenim financijskim izvještajima moraju se odražavati sve odredbe MSFI-ja 9 za financijsku imovinu na koju to utječe. Ako subjekt ne prepravi prethodna razdoblja, subjekt u početnoj zadržanoj dobiti (ili, ako je primjereno, drugoj komponenti vlasničkog kapitala) na datum prve primjene priznaje razliku između:
- (a) prethodne knjigovodstvene vrijednosti te financijske imovine; i
  - (b) knjigovodstvene vrijednosti te financijske imovine na datum prve primjene.

- C32. Kad subjekt primjenjuje točku C29., u godišnjem izvještajnom razdoblju za svaku skupinu te financijske imovine objavljuje:
- (a) ako se primjenjuje točka C29. podtočka (a), svoju osnovu za određivanje prihvatljive financijske imovine;
  - (b) ako se primjenjuje bilo koja od podtočaka (a) – (e) u točki C29.:
    - i. kategoriju mjerenja i knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine na koju to utječe, određene neposredno prije datuma prve primjene MSFI-ja 17; i
    - ii. novu kategoriju mjerenja i knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine na koju to utječe, određene nakon primjene točke C29.
  - (c) ako se primjenjuje točka C29. podtočka (b), knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u izvještaju o financijskom položaju za koju je prethodno određeno da se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u skladu s točkom 4.1.5. MSFI-ja 9 i za koju to određivanje više ne vrijedi.
- C33. Kad subjekt primjenjuje točku C29., subjekt u godišnjem izvještajnom razdoblju objavljuje kvalitativne podatke na temelju kojih korisnici financijskih izvještaja mogu razumjeti:
- (a) kako je primijenio točku C29. na financijsku imovinu čija je klasifikacija promijenjena pri prvoj primjeni MSFI-ja 17;
  - (b) razloge za sva određivanja ili prestanak određivanja financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u skladu s točkom 4.1.5. MSFI-ja 9; i
  - (c) zašto je subjekt došao do drukčijih zaključaka u novoj procjeni u skladu s točkom 4.1.2. podtočkom (a) ili točkom 4.1.2.A podtočkom (a) MSFI-ja 9.

#### OPOZIV DRUGIH MSFI-ja

- C34. MSFI 17 zamjenjuje MSFI 4 Ugovori o osiguranju, kako je izmijenjen 2020.

#### Dodatak D

#### Izmjene drugih MSFI-ja

*U ovom se dodatku utvrđuju izmjene drugih standarda koje su posljedica objave MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde. Subjekt je dužan ove izmjene primijeniti kada primjenjuje MSFI 17.*

*Subjekt ne smije primijeniti MSFI 17 prije nego što primijeni MSFI 9 Financijski instrumenti i MSFI 15 Prihodi na temelju ugovora s kupcima (vidjeti točku C1.). Stoga su, osim ako je drukčije navedeno, izmjene iz ovog dodatka predstavljene na temelju tekstova standarda koji su na snazi od 1. siječnja 2017., kako su izmijenjeni MSFI-jem 9 i MSFI-jem 15.*

#### **MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja**

Dodaje se točka 39.AE.

#### DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

- 39.AE MSFI-jem 17 Ugovori o osiguranju, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjene su točke B1. i D1., izbrisan je naslov ispred točke D4. i točka D4. te su nakon točke B12. dodani naslov i točka B13. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

U Dodatku B izmijenjena je točka B1. Iza točke B12. dodaju se naslov i točka B13.



*Dodatak B***Iznimke u pogledu retroaktivne primjene drugih MSFI-ja**

...

B1. Subjekt je dužan primijeniti sljedeće iznimke:

- (a) ...
- (f) ugrađeni derivatni instrumenti (točka B9.);
- (g) državni zajmovi (točke B10.–B12.); i
- (h) ugovori o osiguranju (točka B13.).

...

*Ugovori o osiguranju*

B13. Subjekt primjenjuje prijelazne odredbe iz točaka C1.–C24. i točke C28. u Dodatku C MSFI-ja 17 na ugovore obuhvaćene područjem primjene MSFI-ja 17. Upućivanja u tim točkama MSFI-ja 17 na datum prelaska tumače se kao datum prelaska na MSFI-je.

U Dodatku D izmijenjena je točka D1 te je izbrisana točka D4. i njezin naslov.

*Dodatak D***Izuzeća od drugih MSFI-ja**

...

D1. Subjekt može izabrati primijeniti jedno ili više sljedećih izuzeća:

- (a) ...
- (b) [izbrisano]
- (c) ...

D4. [izbrisano]

**MSFI 3 Poslovna spajanja**

Izmijenjene su točke 17., 20., 21. i 35. Iza točke 31. dodaju se naslov i točka 31.A. Dodaje se točka 64.N.

*Klasifikacija ili određivanje stečene određive imovine i preuzetih obveza u poslovnom spajanju*

...

17. Ovaj MSFI predviđa iznimku od načela iz točke 15.:

- (a) klasifikaciju ugovora o najmu u kojem je stečenik davatelj najma bilo kao poslovni najam ili financijski najam u skladu s MSFI-jem 16 *Najmovi*.
- (b) [izbrisano]

Stjecatelj je ove ugovore dužan klasificirati na temelju ugovornih uvjeta i drugih čimbenika pri sklapanju ugovora (ili, ako su uvjeti ugovora izmijenjeni tako da bi promijenili njegovu klasifikaciju, na datum izmjene koji može biti datum stjecanja).

...

*Načelo mjerenja*

...

20. U točkama 24.–31.A navode se vrste određive imovine i obveza koje uključuju stavke za koje su ovim MSFI-jem predviđene ograničene iznimke u primjeni načela mjerenja.

*Iznimke u primjeni načela priznavanja ili mjerenja*

21. Ovaj MSFI predviđa ograničene iznimke u primjeni načela priznavanja i mjerenja. U točkama 22.–31.A navedene su određene stavke za koje su predviđene iznimke te priroda iznimaka. Stjecatelj je te stavke dužan obračunati primjenom zahtjeva iz točaka 22.–31.A, što za posljedicu ima:

...

*Ugovori o osiguranju*

- 31.A Stjecatelj mjeri skupinu ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 *Ugovori o osiguranju*, stečenih u okviru poslovnog spajanja i svu imovinu za novčane tokove od pribave osiguranja kako je definirano u MSFI-ju 17 kao obvezu ili imovinu u skladu s točkom 39. i točkama B93.–B95.F MSFI-ja 17 na datum stjecanja.

...

*Povoljna kupnja*

...

35. Do povoljne kupnje može doći, primjerice, poslovnim spajanjem koje je prisilna prodaja i u kojem prodavatelj djeluje pod prisilom. No, iznimke od priznavanja ili mjerenja određenih stavki opisanih u točkama 22.–31.A mogu za posljedicu imati i priznavanje dobiti (ili promjenu iznosa priznate dobiti) ostvarene povoljnom kupnjom.

...

**Datum stupanja na snagu**

...

- 64.N MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjene su točke 17., 20., 21., 35. i B63. te je iza točke 31. dodan naslov i točka 31.A. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., izmijenjena je točka 31.A. Subjekt primjenjuje izmjene točke 17. na poslovna spajanja s datumom stjecanja nakon datuma prve primjene MSFI-ja 17. Subjekt je dužan ove izmjene primijeniti kada primjenjuje MSFI 17.

U Dodatku B izmijenjena je točka B63.

**DRUGI MSFI-ji KOJI SADRŽAVAJU UPUTE O NAKNADNOM MJERENJU I OBRAČUNAVANJU (PRIMJENA TOČKE 54.)**

- B63. Primjeri drugih MSFI-ja koji sadržavaju upute o naknadnom mjerenju i obračunavanju imovine koja je stečena i obveza koje su preuzete ili nastale u okviru poslovnog spajanja uključuju:

(a) ...

(b) [izbrisano]

(c) ...

**MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja**

Izmijenjena je točka 5. Dodaje se točka 44.M.

**PODRUČJE PRIMJENE**

...

5. Odredbe o mjerenju iz ovog MSFI-ja [bilješka ispuštena] ne primjenjuju se na sljedeću imovinu, na koju se primjenjuju navedeni međunarodni standardi financijskog izvještavanja, kao pojedinačnu imovinu ili kao dio skupine za otuđenje:

(a) ...

(f) skupine ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 *Ugovori o osiguranju*.

...

DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

- 44.M MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 5. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

### **MSFI 7 Financijski instrumenti: objavljivanje**

Izmijenjene su točke 3., 8. i 29. Briše se točka 30. Dodaje se točka 44.DD.

#### **PODRUČJE PRIMJENE**

3. Svi subjekti dužni su primjenjivati ovaj MSFI na sve vrste financijskih instrumenta, uz iznimku:
- (a) ...
  - (d) ugovori o osiguranju kako su definirani u MSFI-ju 17 *Ugovori o osiguranju* ili ugovori o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja obuhvaćeni područjem primjene MSFI-ja 17. No ovaj se MSFI primjenjuje na:
    - i. derivatne instrumente koji su ugrađeni u ugovore obuhvaćene područjem primjene MSFI-ja 17, ako se u MSFI-ju 9 od subjekta zahtijeva da ih odvojeno obračunava;
    - ii. komponente ulaganja koje su odvojene od ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 ako se u MSFI-ju 17 zahtijeva ta podjela, osim ako je odvojena komponenta ulaganja ugovor o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja;
    - iii. izdavateljeva prava i obveze koji proizlaze iz ugovora o osiguranju koji odgovaraju definiciji *ugovora o financijskom jamstvu*, ako izdavatelj primjenjuje MSFI 9 pri priznavanju i mjerenju ugovora. Međutim, izdavatelj primjenjuje MSFI 17 ako u skladu s točkom 7. podtočkom (e) MSFI-ja 17 odluči primijeniti MSFI 17 pri priznavanju i mjerenju ugovora;
    - iv. subjektova prava i obveze koji su financijski instrumenti koji proizlaze iz ugovora o kreditnim karticama ili sličnih ugovora o kreditiranju ili plaćanju, koje subjekt izdaje i koji odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju ako subjekt primjenjuje MSFI 9 na ta prava i obveze u skladu s točkom 7. podtočkom (h) MSFI-ja 17 i točkom 2.1. podtočkom (e) alinejom iv. MSFI-ja 9.
    - v. subjektova prava i obveze koji su financijski instrumenti koji nastanu na temelju ugovora o osiguranju, koje subjekt i koji ograničavaju naknadu za osigurane događaje na iznos koji je inače potreban za podmirenje obveze ugovaratelja osiguranja stvorene ugovorom, ako subjekt odabere, u skladu s točkom 8.A MSFI-ja 17, primijeniti MSFI 9 umjesto MSFI-ja 17 na takve ugovore.
  - (e) ...

#### *Kategorije financijske imovine i financijskih obveza*

8. Knjigovodstvene vrijednosti svake od sljedećih kategorija, kako je navedeno u MSFI-ju 9, objavljuju se u izvještaju o financijskom položaju ili u bilješkama:
- (a) financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, pri čemu se odvojeno prikazuje i. financijska imovina koja je kao takva određena pri početnom priznavanju ili naknadno u skladu s točkom 6.7.1. MSFI-ja 9; ii. ona koja se mjeri kao takva u skladu s odlukom iz točke 3.3.5. MSFI-ja 9; iii. ona koja se mjeri kao takva u skladu s odlukom iz točke 33.A MRS-a 32 i iv. ona koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u skladu s MSFI-jem 9.
  - (b) ...

#### **Fer vrijednost**

...

29. Ne zahtijeva se objavljivanje fer vrijednosti:
- (a) ako je knjigovodstvena vrijednost razumno približna fer vrijednosti, na primjer za financijske instrumente kao što su kratkoročna potraživanja od kupaca i kratkoročne obveze prema dobavljačima; ili
  - (b) [izbrisano]
  - (c) [izbrisano]
  - (d) za obveze po najmu.

30. [izbrisano]

...

DATUM STUPANJA NA SNAGU I PRIJELAZNE ODREDBE

...

44.DD MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjene su točke 3., 8. i 29. te izbrisana točka 30. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., dodatno je izmijenjena točka 3. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

## **MSFI 9 Financijski instrumenti**

Izmijenjena je točka 2.1. Dodaju se točke 3.3.5. i 7.1.6.

### **Poglavlje 2. Područje primjene**

2.1 Svi subjekti dužni su primjenjivati ovaj standard na sve vrste financijskih instrumenta, uz iznimku:

...

(e) prava i obveza koje proizlaze iz ugovora o osiguranju kako je definiran u MSFI-ju 17 *Ugovori o osiguranju* ili ugovora o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja obuhvaćenog područjem primjene MSFI-ja 17. Međutim, ovaj se standard primjenjuje na:

- i. derivatne instrumente koji su ugrađeni u ugovore obuhvaćene MSFI-jem 17 ako ti derivatni instrumenti sami po sebi nisu ugovori obuhvaćeni područjem primjene MSFI-ja 17;
- ii. komponente ulaganja koje su odvojene od ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 ako se u MSFI-ju 17 zahtijeva ta podjela, osim ako je odvojena komponenta ulaganja ugovor o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja obuhvaćen područjem primjene MSFI-ja 17;
- iii. prava i obveze izdavatelja iz ugovora o osiguranju koji odgovaraju definiciji ugovora o financijskom jamstvu. Međutim, ako je izdavatelj ugovora o financijskom jamstvu prethodno izričito izjavio da takve ugovore smatra ugovorima o osiguranju i da je upotrijebio obračunavanje koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju, izdavatelj može odlučiti primjenjivati ovaj standard ili MSFI 17 na takve ugovore o financijskom jamstvu (vidjeti točke B2.5.–B2.6.). Izdavatelj može donijeti takvu odluku zasebno za svaki ugovor, ali je odluka za svaki ugovor neopoziva.
- iv. subjektova prava i obveze koji su financijski instrumenti koji proizlaze iz ugovora o kreditnim karticama ili sličnih ugovora o kreditiranju ili plaćanju, koje subjekt izdaje i koji odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju, ali koje točka 7. podtočka (h) MSFI-ja 17 isključuje iz područja primjene MSFI-ja 17. Međutim, samo ako je pokriće osiguranjem ugovorna odredba takvog financijskog instrumenta, subjekt je dužan tu komponentu odvojiti i na nju primijeniti MSFI 17 (vidjeti točku 7. podtočku (h) MSFI-ja 17).
- v. subjektova prava i obveze koji su financijski instrumenti koji proizlaze iz ugovora o osiguranju koje subjekt izdaje i koji ograničavaju naknadu za osigurane događaje na iznos koji je inače potreban za podmirenje obveze ugovaratelja osiguranja stvorene ugovorom, ako subjekt odabere, u skladu s točkom 8.A MSFI-ja 17, primijeniti MSFI 9 umjesto MSFI-ja 17 na takve ugovore.

(f) ...

...

3.3. PRESTANAK PRIZNAVANJA FINANCIJSKIH OBVEZA

...

3.3.5 Neki subjekti, u okviru društva ili izvan njega, upravljaju investicijskim fondom koji ulagačima pruža pogodnosti određene udjelima u fondu te financijske obveze priznaju kao iznose koji će se platiti tim ulagačima. Slično tome, neki subjekti izdaju skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja i ti subjekti drže odnosne stavke. Neki takvi fondovi ili odnosne stavke uključuju financijsku obvezu subjekta (na primjer, izdanu

korporativnu obveznicu). Unatoč drugim zahtjevima iz ovog standarda u pogledu prestanka priznavanja financijskih obveza subjekt može odlučiti da neće prestati priznavati svoju financijsku obvezu koja je uključena u takav fond ili je odnosna stavka kad i isključivo kad subjekt ponovno otkupi svoju financijsku obvezu u tu svrhu. Umjesto toga, subjekt može odlučiti nastaviti obračunavati taj instrument kao financijsku obvezu te ponovo otkupljeni instrument obračunati kao da je financijska imovina i mjeriti ga po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u skladu s ovim standardom. Ta je odluka neopoziva i donosi se za svaki instrument zasebno. Za potrebe te odluke ugovori o osiguranju uključuju ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja. (Vidjeti MSFI 17 u pogledu pojmova upotrijebljenih u ovoj točki koji su definirani u tom standardu).

...

## Poglavlje 7. Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

### 7.1. DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

- 7.1.6 MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjene su točke 2.1., B2.1., B2.4., B2.5. i B4.1.30. te je dodana točka 3.3.5. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., dodatno je izmijenjena točka 2.1. i dodane točke 7.2.36.–7.2.42. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

U Dodatku B izmijenjene su točke B2.1., B2.4., B2.5. i B4.1.30.

### 7.2. PRELAZAK

...

#### Prelazak za MSFI 17 kako je izmijenjen u lipnju 2020.

- 7.2.36 Subjekt primjenjuje izmjene MSFI-ja 9 iz MSFI-ja 17 kako je izmijenjen u lipnju 2020. retroaktivno u skladu s MRS-om 8., osim kako je navedeno u točkama 7.2.37.–7.2.42.
- 7.2.37 Subjekt koji istodobno prvi put primjenjuje MSFI 17 kako je izmijenjen u lipnju 2020. istodobno kada prvi put primjenjuje ovaj Standard dužan je umjesto točaka 7.2.38.–7.2.42. primijeniti točke 7.2.1.–7.2.28.
- 7.2.38 Subjekt koji prvi put primjenjuje MSFI 17 kako je izmijenjen u lipnju 2020. nakon što je prvi put primijenio ovaj Standard dužan je primijeniti točke 7.2.39–7.2.42. Subjekt je dužan primijeniti i druge prijelazne odredbe iz ovog Standarda potrebne za primjenu ovih izmjena. U tu svrhu upućivanja na datum prve primjene tumače se kao upućivanja na početak izvještajnog razdoblja u kojem subjekt prvi put primjenjuje ove izmjene (datum prve primjene ovih izmjena).
- 7.2.39 U pogledu određivanja financijske obveze koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, subjekt:
- (a) poništava svoje prethodno određivanje da se financijska obveza mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako je to određivanje prethodno izvršeno u skladu s uvjetom iz točke 4.2.2. podtočke (a), koji kao posljedica primjene ovih izmjena više nije ispunjen i
  - (b) može odrediti da se financijska obveza mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako to određivanje prethodno ne bi ispunilo uvjet iz točke 4.2.2. podtočke (a), koji je sada kao posljedica primjene ovih izmjena ispunjen.

To se određivanje i poništavanje izvršavaju na temelju činjenica i okolnosti koje postoje na datum prve primjene ovih izmjena. Ta se klasifikacija primjenjuje retroaktivno.

- 7.2.40 Subjekt nije dužan prepraviti prethodna razdoblja kako bi prikazao primjenu ovih izmjena. Subjekt može prepraviti prethodna razdoblja isključivo ako je to moguće bez upotrebe novijih saznanja. Ako subjekt prepravi prethodna razdoblja, u prepravljenim financijskim izvještajima moraju se odražavati sve odredbe ovog Standarda za financijsku imovinu na koju to utječe. Ako subjekt ne prepravi prethodna razdoblja, moguću razliku između prethodne knjigovodstvene vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti na početku godišnjeg

izvještajnog razdoblja koje uključuje datum prve primjene ovih izmjena subjekt priznaje u početnoj zadržanoj dobiti (ili, ovisno o slučaju, drugoj komponenti vlasničkoga kapitala) u godišnjem izvještajnom razdoblju koje uključuje datum prve primjene ovih izmjena.

- 7.2.41 U izvještajnom razdoblju koje uključuje datum prve primjene ovih izmjena subjekt nije dužan prezentirati kvantitativne informacije koje se zahtijevaju u točki 28. podtočki (f) MRS-a 8.
- 7.2.42 U izvještajnom razdoblju koje uključuje datum prve primjene ovih izmjena subjekt je za svaki razred financijske imovine i financijskih obveza na koje su utjecale ove izmjene dužan na datum prve primjene objaviti sljedeće podatke:
- (a) prethodnu klasifikaciju, uključujući prethodnu kategoriju mjerenja ako je primjenjivo i knjigovodstvenu vrijednost utvrđenu neposredno prije primjene ovih izmjena;
  - (b) novu kategoriju mjerenja i knjigovodstvenu vrijednost utvrđenu nakon primjene ovih izmjena;
  - (c) knjigovodstvenu vrijednost financijskih obveza u izvještaju o financijskom položaju za koje je prethodno određeno da se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ali više nisu tako određene i
  - (d) razloge za sva određivanja ili prestanak određivanja financijskih obveza koje se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

#### PODRUČJE PRIMJENE (POGLAVLJE 2.)

- B2.1. Nekim se ugovorima zahtijeva plaćanje na temelju klimatskih, geoloških i drugih fizičkih varijabli. (Ugovori koji se temelje na klimatskim varijablama ponekad se nazivaju „vremenskim derivatnim instrumentima“.) Ako ti ugovori nisu obuhvaćeni područjem primjene MSFI-ja 17 *Ugovori o osiguranju*, obuhvaćeni su ovim Standardom.

...

- B2.4. Ovaj se standard primjenjuje na financijsku imovinu i financijske obveze osiguratelja, osim prava i obveza koji su isključeni u skladu s točkom 2.1. podtočkom (e) jer proizlaze iz ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI 17.

- B2.5. Ugovori o financijskom jamstvu mogu imati različite pravne oblike, kao što su jamstvo, neke vrste akreditiva, ugovor u slučaju neispunjenja kreditnih obveza ili ugovor o osiguranju. Računovodstveni postupak za te ugovore ne ovisi o njihovom pravnom obliku. Slijede primjeri primjerenog postupka (vidjeti točku 2.1. podtočku (e)):

(a) Iako ugovor o financijskom jamstvu odgovara definiciji ugovora o osiguranju iz MSFI-ja 17 (vidjeti točku 7. podtočku (e) MSFI-ja 17), izdavatelj primjenjuje ovaj standard ako je rizik koji se prenosi znatan. Međutim, ako je izdavatelj prethodno izričito izjavio da takve ugovore smatra ugovorima o osiguranju i da je primijenio obračunavanje koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju, izdavatelj može za takve ugovore o financijskom jamstvu odlučiti primjenjivati ovaj standard ili MSFI 17. ...

(b) Određena jamstva povezana sa zajmom ne zahtijevaju kao preduvjet za plaćanje da ugovaratelj bude izložen ili da pretrpi gubitak zbog dužnikova neizvršenja plaćanja za zajamčenu imovinu po dospelosti. Primjer je takvog jamstva jamstvo koje zahtijeva plaćanje zbog nastanka promjena određenog kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa. Takva jamstva nisu ugovori o financijskom jamstvu, kako je utvrđeno u ovome standardu, niti su ugovori o osiguranju, kako je utvrđeno u MSFI-ju 17. Takva su jamstva derivatni instrumenti i izdavatelj na njih primjenjuje ovaj standard.

(c) ...

*Određivanjem se uklanja ili znatno umanjuje računovodstvena neusklađenost*

...

B4.1.30. U sljedećim je primjerima prikazano kad se taj uvjet može ispuniti. U svim slučajevima subjekt može upotrijebiti taj uvjet za određivanje financijske imovine ili financijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka samo ako je ispunjeno načelo iz točke 4.1.5. ili točke 4.2.2. podtočke (a):

- (a) subjekt ima ugovore obuhvaćene područjem primjene MSFI-ja 17 (čije mjerenje uključuje postojeće podatke) i financijsku imovinu koju smatra povezanom, a koja bi se u protivnom mjerila kao imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili po amortiziranom trošku.
- (b) ...

### **MSFI 15 Prihodi na temelju ugovora s kupcima**

Izmijenjena je točka 5.

#### PODRUČJE PRIMJENE

5. Subjekt je dužan ovaj standard primijeniti na sve ugovore s kupcima, osim na sljedeće:

- (a) ...
- (b) ugovora obuhvaćenih MSFI-jem 17 *Ugovori o osiguranju*. No subjekt može odlučiti ovaj standard primijeniti na ugovore o osiguranju koji su prvenstveno namijenjeni pružanju usluga uz fiksnu naknadu u skladu s točkom 8. MSFI-ja 17.
- (c) ...

U Dodatku C dodaje se točka C1.C.

#### DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

C1.C MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 5. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

### **MRS 1 Prezentiranje financijskih izvještaja**

Izmijenjene su točke 7., 54. i 82. Dodaje se točka 139.R.

#### DEFINICIJE

7. ...

**Ostala sveobuhvatna dobit uključuje stavke prihoda i rashoda (uključujući reklasifikacijska usklađenja) koje nisu priznate u računu dobiti i gubitka kako se zahtijeva ili dopušta u ostalim MSFI-jima.**

Komponente ostale sveobuhvatne dobiti obuhvaćaju:

- (a) ...
- (g) ...;
- (h) ...;
- (i) financijske prihode ili rashode od osiguranja na temelju izdanih ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 *Ugovori o osiguranju* koji su isključeni iz računa dobiti i gubitka kad se ukupni financijski prihodi ili rashodi od osiguranja raščlanjuju kako bi se u računu dobiti i gubitka uključio iznos određen sustavnom raspodjelom u skladu s točkom 88. podtočkom (b) MSFI-ja 17 ili iznosom kojim se uklanjaju računovodstvene neusklađenosti s financijskim prihodima ili rashodima koji proizlaze iz odnosnih stavki, u skladu s točkom 89. podtočkom (b) MSFI-ja 17; i
- (j) financijske prihode ili rashode od ugovora o reosiguranju koji se drže, koji su isključeni iz računa dobiti i gubitka kad se ukupni financijski prihodi ili rashodi od reosiguranja raščlanjuju kako bi se u račun dobiti i gubitka uključio iznos određen sustavnom raspodjelom u skladu s točkom 88. podtočkom (b) MSFI-ja 17.

...

*Podaci koji se prezentiraju u izvještaju o financijskom položaju*

54. **Izvještaj o financijskom položaju uključuje stavke kojima se prezentiraju sljedeći iznosi:**
- (a) ...
  - (da) **portfelja ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 koji čine imovinu, raščlanjeni kako se zahtijeva točkom 78. MSFI-ja 17;**
  - (e) ...
  - (ma) **portfelja ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 koji čine obveze, raščlanjeni kako se zahtijeva točkom 78. MSFI-ja 17;**
  - (n) ...

*Podaci koji se prezentiraju u računu dobiti i gubitka ili izvještaju o dobiti i gubitku*

82. **Uz stavke koje se zahtijevaju ostalim MSFI-jima, račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti i gubitku uključuje stavke kojima se iskazuju sljedeće vrijednosti za razdoblje:**
- (a) **prihodi, koji se odvojeno iskazuju:**
    - i. **prihodi od kamata izračunani metodom efektivne kamate; i**
    - ii. **prihodi od osiguranja (vidjeti MSFI 17);**
  - (aa) ...
  - (ab) **rashodi za uslugu osiguranja na temelju izdanih ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 (vidjeti MSFI 17);**
  - (ac) **prihodi ili rashodi od ugovora o reosiguranju koji se drže (vidjeti MSFI 17);**
  - (b) ...
  - (bb) **financijski prihodi ili rashodi od osiguranja na temelju izdanih ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 (vidjeti MSFI 17);**
  - (bc) **financijski prihodi ili rashodi od ugovora o reosiguranju koji se drže (vidjeti MSFI 17);**
  - (c) ...

PRIJELAZNE ODREDBE I DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

- 139.R MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjene su točke 7., 54. i 82. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., dodatno je izmijenjena točka 54. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

...

### **MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima**

Izmijenjena je točka 14. Dodaje se točka 61.

### **Poslovne aktivnosti**

...

14. Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti prvenstveno su rezultat glavnih prihodovno-proizvodnih djelatnosti subjekta. Stoga oni uglavnom nastaju u okviru transakcija i drugih događaja koji se uzimaju u obzir pri određivanju dobiti ili gubitaka. Primjeri novčanih tokova od poslovnih aktivnosti:
- (a) ...
  - (e) [izbrisano]
  - (f) ...



DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

61. MSFI-jem 17 *Ugovori o osiguranju*, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 14. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

### **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema**

Dodaju se točke 29.A, 29.B i 81.M.

MJERENJE NAKON PRIZNAVANJA

...

- 29.A Neki subjekti, u okviru društva ili izvan njega, upravljaju investicijskim fondom koji ulagačima pruža pogodnosti određene udjelima u fondu. Slično tome, neki subjekti izdaju skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja te drže odnosne stavke. Neki takvi fondovi ili odnosne stavke uključuju nekretnine kojima se koristi vlasnik. Subjekt primjenjuje MRS 16 na nekretnine kojima se koristi vlasnik i koje su uključene u takav fond ili su odnosne stavke. Unatoč točki 29., subjekt može odlučiti mjeriti te nekretnine primjenom modela fer vrijednosti u skladu s MRS-om 40. Za potrebe te odluke ugovori o osiguranju uključuju ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja. (Vidjeti MSFI 17 *Ugovori o osiguranju* za pojmove upotrijebljene u ovoj točki koji su definirani u tom standardu.)
- 29.B Subjekt postupa s nekretninom kojom se koristi vlasnik i koja se mjeri primjenom modela fer vrijednosti ulaganja u nekretnine u skladu s točkom 29.A kao s odvojenom skupinom nekretnina, postrojenja i opreme.

...

DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

- 81.M MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., mijenjaju se točke 29.A i 29.B. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

### **MRS 19 Primanja zaposlenih**

Izmijenjena je bilješka uz točku 8. Dodaje se točka 178.

Prihvatljiva polica osiguranja nije nužno ugovor o osiguranju, kako je definiran u MSFI-ju 17 *Ugovori o osiguranju*.

...

PRIJELAZNE ODREDBE I DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

178. MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je bilješka uz točku 8. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

### **MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima**

Izmijenjena je točka 18. Dodaje se točka 45.F.

#### **Izuzeca od primjene metode udjela**

...

18. Kad udio u pridruženom subjektu ili zajedničkom pothvatu drži subjekt koji je organizacija poduzetničkog kapitala ili uzajamni fond, investicijski uzajamni fond na udjele i sličan subjekt, uključujući fondove osiguranja povezane s ulaganjem, ili se on neizravno drži putem takvih subjekata, subjekt može odlučiti ta ulaganja mjeriti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u skladu s MSFI-jem 9. Jedan primjer fonda osiguranja povezan s

udjelima investicijskih fondova fond je koji subjekt drži kao odnosne stavke za skupinu ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja. Za potrebe te odluke ugovori o osiguranju uključuju ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja. Subjekt tu odluku donosi zasebno za svaki pridruženi subjekt ili zajednički pothvat pri početnom priznavanju pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata. (Vidjeti MSFI 17 *Ugovori o osiguranju* za pojmove upotrijebljene u ovoj točki koji su definirani u tom standardu.)

...

#### DATUM STUPANJA NA SNAGU I PRIJELAZNE ODREDBE

...

- 45.F MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 18. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

#### **MRS 32 Financijski instrumenti: prezentiranje**

Izmijenjena je točka 4. Dodaju se točke 33.A i 97.T.

#### PODRUČJE PRIMJENE

4. **Svi subjekti dužni su primjenjivati ovaj standard na sve vrste financijskih instrumenta, uz iznimku:**
- (a) ...
  - (d) **ugovori o osiguranju kako su definirani u MSFI-ju 17 *Ugovori o osiguranju* ili ugovori o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja obuhvaćeni područjem primjene MSFI-ja 17. Međutim, ovaj se standard primjenjuje na:**
    - i. **derivatne instrumente koji su ugrađeni u ugovore obuhvaćene područjem primjene MSFI-ja 17, ako se u MSFI-ju 9 od subjekta zahtijeva da ih odvojeno obračunava;**
    - ii. **komponente ulaganja koje su odvojene od ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 ako se u MSFI-ju 17 zahtijeva ta podjela, osim ako je odvojena komponenta ulaganja ugovor o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja obuhvaćen područjem primjene MSFI-ja 17;**
    - iii. **izdavateljeva prava i obveze koji proizlaze iz ugovora o osiguranju koji odgovaraju definiciji ugovora o financijskom jamstvu, ako izdavatelj primjenjuje MSFI 9 pri priznavanju i mjerenju ugovora. Međutim, izdavatelj primjenjuje MSFI 17 ako u skladu s točkom 7. podtočkom (e) MSFI-ja 17 odluči primijeniti MSFI 17 pri priznavanju i mjerenju ugovora;**
    - iv. **subjektova prava i obveze koji su financijski instrumenti koji proizlaze iz ugovora o kreditnim karticama ili sličnih ugovora o kreditiranju ili plaćanju, koje subjekt izdaje i koji odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju ako subjekt primjenjuje MSFI 9 na ta prava i obveze u skladu s točkom 7. podtočkom (h) MSFI-ja 17 i točkom 2.1. podtočkom (e) alinejom iv. MSFI-ja 9.**
    - v. **subjektova prava i obveze koji su financijski instrumenti koji proizlaze iz ugovora o osiguranju koje subjekt izdaje i koji ograničavaju naknadu za osigurane događaje na iznos koji je inače potreban za podmirenje obveze ugovaratelja osiguranja stvorene ugovorom, ako subjekt odabere, u skladu s točkom 8.A MSFI-ja 17, primijeniti MSFI 9 umjesto MSFI-ja 17 na takve ugovore.**
  - (e) [izbrisano]
  - (f) ...

Trezorske dionice (vidjeti i točku VP36.)

...

- 33.A Neki subjekti, u okviru društva ili izvan njega, upravljaju investicijskim fondom koji ulagačima pruža pogodnosti određene udjelima u fondu te financijske obveze priznaju kao iznose koji će se platiti tim ulagačima. Slično tome, neki subjekti izdaju skupine ugovora o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja i ti subjekti drže odnosne stavke. Neki takvi fondovi ili odnosne stavke uključuju subjektive trezorske dionice. Unatoč točki 33., subjekt može odlučiti da od vlasničkog kapitala neće odbiti trezorsku dionicu koja je uključena u takav fond ili je odnosna stavka kad i samo kad subjekt ponovno stekne vlastiti vlasnički instrument u tu svrhu. Umjesto toga, subjekt može odlučiti nastaviti obračunavati tu trezorsku dionicu kao vlasnički kapital te ponovo stečeni instrument obračunati kao da je financijska imovina i mjeriti ga po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u skladu s MSFI-jem 9. Ta je odluka neopoziva i donosi se za svaki instrument zasebno. Za potrebe te odluke ugovori o osiguranju uključuju ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja. (Vidjeti MSFI 17 u pogledu pojmova upotrijebljenih u ovoj točki koji su definirani u tom standardu).

...

#### DATUM STUPANJA NA SNAGU I PRIJELAZNE ODREDBE

...

- 97.T MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjene su točke 4., AG8. i AG36. te je dodana točka 33.A. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., dodatno je izmijenjena točka 4. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

U Vodiču za primjenu izmijenjena je točka VP8.

*Financijska imovina i financijske obveze*

...

- AG8. Sposobnost uporabe ugovornog prava ili zahtjeva za ispunjenje ugovorne obveze može biti apsolutna ili može ovisiti o nastanku budućeg događaja. Na primjer, financijsko jamstvo je ugovorno pravo vjerovnika na primitak novca od jamca te odgovarajuća ugovorna obveza jamca da plati vjerovniku ako to dužnik to ne učini. Ugovorno pravo i obveza postoje zbog prošle transakcije ili događaja (pretpostavka jamstva) iako sposobnost vjerovnika da iskoristi svoje pravo i obveza jamca da postupi u skladu sa svojom obvezom ovise o budućoj nesposobnosti plaćanja dužnika. Nepredviđeno pravo i obveza odgovaraju definiciji financijske imovine i financijske obveze iako se takva imovina i takve obveze ne priznaju uvijek u financijskim izvještajima. Neki od tih nepredviđenih prava i obveza mogu biti ugovori obuhvaćeni područjem primjene MSFI-ja 17.

#### **MRS 36 Umanjenje imovine**

Izmjenjuje se točka 2. Dodaje se točka 140.N.

#### PODRUČJE PRIMJENE

2. **Ovaj se standard primjenjuje u računovodstvu za sva umanjenja imovine, osim:**

(a) ...

(h) **ugovora obuhvaćenih područjem primjene MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju koji su imovina i sve imovine za novčane tokove od pribave osiguranja kako je definirano u MSFI-ju 17 i**

i. ...

#### PRIJELAZNE ODREDBE I DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

- 140.N MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 2. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., dodatno je izmijenjena točka 2. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

**MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina**

Izmijenjena je točka 5. Dodaje se točka 103.

**PODRUČJE PRIMJENE**

...

5. Ako se na određenu vrstu rezerviranja, nepredviđene obveze ili nepredviđene imovine primjenjuje neki drugi standard, subjekt taj standard primjenjuje umjesto ovoga. Primjerice, pojedine vrste rezerviranja navode se u standardima o:
- (a) ...
  - (e) ugovorima o osiguranju i drugim ugovorima obuhvaćenima područjem primjene MSFI-ja 17 *Ugovori o osiguranju*.
  - (f) ...

**DATUM STUPANJA NA SNAGU**

...

103. MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 5. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

**MRS 38 Nematerijalna imovina**

Izmjenjuje se točka 3. Dodaje se točka 130.M.

**PODRUČJE PRIMJENE**

...

3. Ako neki drugi standard propisuje računovodstveni postupak za određenu vrstu nematerijalne imovine, subjekt ga primjenjuje umjesto ovoga standarda. Primjerice, ovaj se standard ne primjenjuje na:
- (a) ...
  - (g) ugovori obuhvaćeni područjem primjene MSFI-ja 17 *Ugovori o osiguranju* i sva imovina za novčane tokove od pribave osiguranja kako je definirano u MSFI-ju 17.
  - (h) ...

**PRIJELAZNE ODREDBE I DATUM STUPANJA NA SNAGU**

...

- 130.M MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 3. *Izmjenama MSFI-ja 17*, objavljenima u lipnju 2020., dodatno je izmijenjena točka 3. Subjekt koji primjenjuje MSFI 17 dužan je primijeniti navedene izmjene.

**MRS 40 Ulaganja u nekretnine**

Izmijenjena je točka 32.B. Dodaje se točka 85.H.

**Računovodstvena politika**

...

- 32.B Neki subjekti, u okviru društva ili izvan njega, upravljaju investicijskim fondom koji ulagačima pruža pogodnosti određene udjelima u fondu. Slično tome, neki subjekti izdaju ugovore o osiguranju s obilježjima izravnog sudjelovanja za koje odnosne stavke uključuju ulaganja u nekretnine. Samo za potrebe točaka 32.A–32.B ugovori o osiguranju uključuju ugovore o ulaganju s obilježjima diskrecijskog sudjelovanja. Točkom 32.A subjektu se ne dopušta mjerenje nekretnina koje drži fond (ili nekretnina koje su odnosna stavka) djelomično po njihovu trošku, a djelomično po njihovoj fer vrijednosti. (Vidjeti MSFI 17 *Ugovori o osiguranju* za pojmove upotrijebljene u ovoj točki koji su definirani u tom standardu.)

...

DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

85.H MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 32.B. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

**SIC 27 Procjena sadržaja transakcija koje uključuju pravni oblik najma**

Izmijenjena je točka s upućivanjima.

UPUĆIVANJA

...

MSFI 17 Ugovori o osiguranju

...

Izmijenjena je točka 7.

SLUŽBENO STAJALIŠTE

...

7. Ostale obveze iz sporazuma, uključujući pružena jamstva i obveze nastale pri prijevremenom raskidu, obračunavaju se u skladu s MRS-om 37, MSFI-jem 9 ili MSFI-jem 17, ovisno o uvjetima.

Izmijenjena je točka o datumu stupanja na snagu.

DATUM STUPANJA NA SNAGU

...

MSFI-jem 17, objavljenim u svibnju 2017., izmijenjena je točka 7. Subjekt je dužan navedenu izmjenu primijeniti pri primjeni MSFI-ja 17.

---